የንስሐ ሕይወት

በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ሸኖዳ ፫ኛ የግብፅ ኦርቶዶክስ
ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ

ውርስ — ትርጉም
በዲያቆን እሸቱ ታደሰ ወንድም አገኘሁ

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው
All Rights Reserved

ማስታወሻነቱ

የሕይወት ዘመናቸውን ሁሉ ለቅድስት ቤት ክርስቲያን አገልግሎት ሰጥተው በመንፈሳዊ ተጋድሎ ሳሉ ዐረፍተ ዘመን ለገታቸው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት ሁሉ ይሁንልኝ።

መጀመሪያ በ፲፱፻፹፱ ዓ.ም. ታተመ
ለሁለተኛ ጊዜ በ፲፱፻፺ ዓ.ም. ታተመ
ለሦስተኛ ጊዜ በ፲፱፻፺፫ ዓ.ም. ታተመ

የኮምፒዩተር ለቀማና የገጽ ቅንብር፤ ኢትዮጵያ መጻሕፍት ድርጅት
Computer Typesetting and Design by - Ethiopia Book Centre

ምስጋና

ይህን የትርጉም ሥራ ከመጀመሪያ አንሥቶ ለኅትመት እስከ በቃ ድረስ መንፈሳዊም ሆነ ቁሳዊ ድጋፋቸውንና ማበረታቻቸውን ያለማቋረጥ በመስጠት ከጎኔ ላልተለዩኝ መንፈሳውያን ወገኖቼ:- የለቀማውን ሥራ በጥራት ላከናወኑልኝ የኢትዮጵያ መጻሕፍት ድርጅት የኮምፒዩተር ሠራተኞች:- በተለይም ደግሞ የትርጉሙን ረቂቅ ያለመሰልቸት በማንበብ:- በማረምና በማስተካከል እንዲሁም ጠቃሚ ምክራቸውን በመለገስ ለረዱኝ መምህራን ለመልአከ ምሕረት ብርሃኑ ሙሉጌታ እና ለአቶ ግርማ ከበደ የላቀ መንፈሳዊ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

ተርጓሚው

ማውጫ

መቅድም . . . . ፯

መግቢያ . . . . ፯

ክፍል አንድ

ስለንስሐ በጠቅላላው . . . . ፱

፩. ንስሐ ምንድን ነው? . . . . ፱

፪. የንስሐ ሂደትና አፈጻጸም . . . . ፲፯

፫. የንስሐ ጥሪ . . . . ፳

፬. ተስፋ መቁረጥ አይገባም . . . . ፳፯

፭. ንስሐ–በግል ትጋትና በእግዚአብሔር ረድኤት መካከል . ፴

፮. የንስሐ አስፈላጊነት . . . . ፴፩

፯. የንስሐ መሰናክሎች (እንቅፋቶች) . . . . ፴፫

፰. ንስሐና ቤተ ክርስቲያን . . . . ፴፬

ክፍል ሁለት

ለንስሐ የሚያበረታቱ ሁኔታዎች . . . . ፴፯

፩. ማንነትህን ካወቅህ ከኃጢአት በላይ ነህ . . . . ፴፯

፪. ኃጢአት ምን እንደሆነ ብታውቅ ትሸሸዋለህ . . . . . ፵፭

፫. የኃጢአትን ውጤት ብታውቅ ከኃጢአት ትሸሻለህ . . ፵፰

፬. የኃጢአትን ቅጣት ብታውቅ ኃጢአትን ትፈራ ነበር . . ፶፪

፭. ሌሎች ለንስሐ የሚያበረታቱ ነገሮች . . . . ፷፬

ክፍል ሦስት

እንዴት ንስሐ ይገባል? . . . . ፷፯

፩. ከራስ ጋር መሆን . . . . ፷፯

፪. ምክንያትንና ለራስ ይቅርታ ማድረግን ማስወገድ . . . . ፷፱

፫. ንስሐ ለመግባት አለመዘግየት – አጋጣሚውን መጠቀም . ፸፯

፬. ልብን አለማደንደን . . . . ፺፪

፭. የመጀመሪያውን እርምጃ ማስወገድ – ከጥቃቅን ቀበሮዎችም መጠንቀቅ . . . . ፻፩

፮. መሰናክሎችንና የኃጢአት ምንጮችን ማስወገድ . . . . ፻፱

፯. ለኃጢአት ጊዜ አለመስጠት . . . . ፻፲፱

፰. ጠባይን መመርመር – ከድብቅ ኃጢአቶችም መጠንቀቅ . ፻፳፬

፱. ከሚወዱት ኃጢአት መሸሽ – ደካማ ጎንን ማረም . . ፻፳፰

፲. ዘለዓለማዊውን ሕይወትና የሚጠበቅብንን ማሰብ . . . . ፻፴፩

፲፩. የኃጢአትን ፍቅር ለማስወገድ ፍቅረ እግዚአብሔርን ማጽናት . . . ፻፴፬

፲፪. ከእግዚአብሔር ጋር መታገልና ዕርዳታውን ገንዘብ ማድረግ . . . ፻፴፰

ክፍል አራት

የንስሐ ምልክቶች . . . . ፻፵፭

፩. ኃጢአትን መናዘዝ . . . . ፻፵፭

፪. ስለሠሩት ኃጢአት መጨነቅና ማፈር . . . . ፻፵፱

፫. መፀፀት – መከራን መቀበልና ዕንባ . . . . ፻፶

፬. ጥልቅ ኀዘንና ራስን ማዋረድ . . . . ፻፶፫

፭. የኃጢአትን ውጤት ማስተካከል . . . . ፻፶፯

፮. ለኃጢአተኞች ማዘን . . . . ፻፶፮

፯. ሌሎች ስሜቶች . . . . ፻፶፰

፰. መንፈሳዊ ጽናት (ጥንካሬ) . . . . ፻፶፰

፱. በተቀደሰ ሕይወት መኖር . . . . ፻፷

፲. ንጽሕና . . . . ፻፷፩

ክፍል አምስት

የልብ ንጽሕና . . . . ፻፷፪

፩. ከኃጢአት መንጻት . . . . ፻፷፪

፪. ንጽሕናን መፈተን . . . . ፻፷፭

፫. ከኃጢአት ሃሳብና ሕልም መንጻት . . . . ፻፷፯

፬. ከማያስፈልጉ ነገሮች መንጻት . . . . ፻፷፮

፭. የንጽሕና አወንታዊ ገጽታ . . . . ፻፷፱

፮. ልብን ኃጢአትን ከማወቅ ማንጻት . . . . ፻፸

ክፍል ስድስት

ንስሐን ከፈተና መከላከል (መጠበቅ) . . . . ፻፸፩

፩. ወደ ኃጢአት አለመመለስ . . . . ፻፸፩

፪. በሁለት ሃሳብ አለማንከስ . . . . ፻፹፪

፫. የብርሃንና የጨለማ ልዩነት . . . . ፻፹፭

፬. ነፍስን መንከባከብ . . . . ፻፹፱

መቅድም

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሜን።

በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ሸኖዳ ፫ኛ የግብፅ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ የተዘጋጀውን «The Life of Repentance & Purity» የተሰኘ መጽሐፍ በአነበብኩት ጊዜ የራሴን ማንነት በሚገባ ስለተመለከትኩበት ወደድኩት። ለሁለተኛ ጊዜ አንብቤ የሚጠቅመኝን ፍሬ ሃሳብ ለማስቀረት በማስታወሻዬ ላይ መጻፍ ከጀመርኩ በኋላሙሉ በሙሉ ለመተርጐምና በየጊዜው እየተመለከትኩት መንፈሳዊ ሕይወቴን ልመረምርበት ወሰንኩ። የመጀመሪያውን ሥራ ከፈጸምኩ በኋላ የተመለከቱት መንፈሳውያን ወንድሞቼና እኅቶቼ በሚገባ በማዘጋጀት ከፍጻሜ እንዳደርሰው አበረታቱኝ። ሁለተኛውን ዙር ሥራ በማጠናቀቅ ወንድሞችና መምህራን እንዲያዩትና እንዲያርሙት የተሰማቸውንም ስሜት እንዲነግሩኝ ስጠኋቸው። ሁሉም ቢታተም የሚጠቅም መሆኑን ገለጡልኝ።

ይሁን እንጂ በሃሳቡ ብስማማም አቅሙ ስላልነበረኝ ለአንድ ዓመት ያህል አቆየሁት። እግዚአብሔር በፈቀደው ጊዜ የሚያስፈልገውን ሁሉ ስለአመቻቸልኝ እነሆ የቤተ ክርስቲያናችን ልጆች እንድንጠቀምበት ለመታተም በቃ።

ይህ መጽሐፍ በቅዱስ መጽሐፍ ውስጥ በቅድስና ሕይወታቸው በተደጋጋሚ የሚነሡትን:- እኛም ዘወትር በቅድስና ሕይወታቸው በምሳሌነት የምናወሳቸውን አበው መንፈሳዊ ሕይወት በጥልቀት በመመርመር የንስሐን አስፈላጊነትና ጠቃሚነት በጉልህ የሚያሳይ ነው። በይበልጥ ደግሞ ከቅድስና ደረጃ ለመድረስ በሚደረገው የሕይወት ጉዞ ብዙ መውደቅ መነሣት መኖሩንና እስከፍጻሜው በመጽናት የሥጋን ፈተና ታግሠውና ንስሐን ዋነኛ ምርኩዝ አድርገው የተጓዙ ሁሉ የሚገባቸውን አክሊል እንደተቀዳጁ በሚገባ ቋንቋና አገላለጥ በማስረዳት ሰው ሁሉ የንስሐን ሕይወት እንዲወደውና ለንስሐም እንዲዘጋጅ:- ፈጥኖም እንዲወስን:- የሚያበረታታ ጥልቅ መንፈሳዊ ምክር ይገኝበታል።

በአጠቃላይ ይህን መጽሐፍ ያነበበ ሁሉ በንባቡ መጨረሻ ስለመንፈሳዊ ሕይወቱ አንድ ጠቃሚ ውሳኔ በመወሰን ወደ ተግባራዊ የሕይወት ለውጥ ማለትም ኦርቶዶክሳዊ የክርስትና ሕይወትን በተግባር ወደመኖር እንደሚሸጋገር ተስፋ አደርጋለሁ።

አምላካችን እግዚአብሔር በንስሐ ሕይወት ጸንተን በመኖር የመንግሥቱ ወራሾች ለመሆን ያብቃን።

ተርጓሚው ዲያቆን አሸቱ ታደሰ ወንድም አገኘሁ።

መግቢያ

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሜን።

የሰው ልጆች ሁሉ በክርስቶስ አምነው በመጠመቅ በክርስትና ሕይወት እንዲኖሩ ተጠርተዋል። በክርስትና ለሚኖር የሰው ልጅ ሁሉ ደግሞ ዕለት ዕለት ከሚሠራው ኃጢአት ንስሐ መግባትና ንጽሕናን ገንዘብ ማድረግ ይጠበቅበታል። ምክንያቱም በጥምቀት የተሰጠውን ልጅነት እንዳያጣና በየጊዜው ከፈጣሪው ከሚያገኘው ጸጋ እንዳይለይ የእግዚአብሔር በረከትም እንዳይጎድልበት ስለሠራው ኃጢአት ከልብ እያዘነ በመፀፀት የንስሐን ሕይወት መኖር ለክርስቲያን ሁሉ ዋና ተግባሩ በመሆኑ ነው።

ንስሐ በሚታይ አገልግሎት የማይታይ ጸጋ የሚሰጥበት ታላቅ ምሥጢር ነው። የሚታየው አገልግሎት የተነሳሒው ፀፀትና ኑዛዜ – የቄሱ የንስሐ ጸሎት ሲሆን የማይታየው ጸጋ ደግሞ ተነሳሒው የሚያገኘው ሥርየተ ኃጢአት ነው። እግዚአብሔር ሰውን ከመውደዱ የተነሣ ከሰው ልጅ አንድ ስንኳ እንዳይጠፋ የሰውን በደል ሁሉ ይቅር ለማለት ታላቁን የምሕረት አዳራሽ መግቢያ በር ንስሐን ከፈተ። በዚህም መሠረት ማንም ሰው ከተያዘበት የኃጢአት ቁራኝነት ነፃ ወጥቶ በሰላም መኖር የሚችለው ኃጢአቱን ለመምህረ ንስሐው በመናዘዝና ከልቡ ንስሐ በመግባት በሚያገኘው ሥርየት ነው። ስለዚህ ንስሐ ከእግዚአብሔር ጋር መኖርን ማለትም ክርስትናን ለጀመሩ ብቻ ሳይሆን ለበው ልጆች ሁሉ አስፈላጊ ነው። ንስሐ ኃጥእና ጻድቅ ሳይለይበት ሰዎች ሁሉ በማንኛውም የማዕረግና የቅድስና ደረጃ ቢሆን ከእግዚአብሔር ይቅርታን በሕይወታቸውም መንፈሳዊ ተሐድሶና በበረከት ላይ በረከት የሚያገኙበት ምሥጢር ነው።

ንስሐ በየዕለቱ ከሚደረገው ጸሎት ውስጥ አንዱ ክፍል ነው። ሰው ሁሉ በጸሎቱ ውስጥ ስለኃጢአቱ ሥርየት:- ስለበደሉ ይቅርታ በመጠየቅ ፈጣሪውን መለመን ይገባዋልና ንስሐ በጸሎት ሕይወታችን ውስጥ ታላቅ ሥፍራ አለው።

ሰው የሆነ ሁሉ ፍጹም አይደለምና በየዕለቱ ስለምንበድል በየዕለቱ ደግሞ ንስሐ ያስፈልገናል። ውኃ ሲታጠቡበት ወይም ሲያጥቡበት የቆሸሸውን ልብስና አካል እንደሚያድስና እንደሚያነጻ ሁሉ ንስሐም በኃጢአት ያደፈውን ሕይወትና የቆሸሸውን አካለ ነፍስ ያድሳል – ያነጻልና፤ በየዕለቱ የሚበድል ሰው ሁሉ በየዕለቱ ንስሐ በመግባት መንፈሳዊ ሕይወቱን በንጽሕና መጠበቅ ይኖርበታል።

ንስሐ በመግባት ሕይወቱን ከኃጢአት የሚያነጻ ሰው የእግዚአብሔር ማደሪያ ለመሆን ራሱን ያዘጋጃል፤ እግዚአብሔርንም በተቀደሰ ሥራው፣ በምሕረቱና በቸርነቱ ያየዋል። ልቡናቸውን ከኃጢአት ያነጹ ሰዎች እግዚአብሔርን ያዩታልና ብፁዓን ናቸው ተብሏልና። ማቴ.፭፥፰።

ንስሐ ወደ እግዚአብሔር የሚደረግ መንፈሳዊ ጉዞ የመጀመሪያ ምዕራፍ ነው። ከእግዚአብሔር ጋር ለመታረቅ:- በእግዚአብሔርም ቤት ለመኖር መጀመሪያው በንስሐ በር መግባት ነው። የንስሐን በር በመክፈት ወደ መንግሥተ እግዚአብሔር የማስገባት ሥልጣን ለተሰጠው ካህን ኃጢአትን በመናዘዝና በፍጹም ልብ ንስሐ በመግባት ከእግዚአብሔር ጋር ለመኖር ይቻላል። ከእግዚአብሔር ጋራ መኖርን ለሚጀምሩ ብቻ ሳይሆን በክርስትና ሕይወት ጉዞ ላይ ላሉት ሁሉ ንስሐ እስከ ፍጻሜ የሚዘልቅ ወዳጅና ጓደኛ ሊሆን ይገባል። ሰው በኑሮው ቢያጋድል የሚያቃናና፣ ቢወድቅ የሚያነሣ ጓደኛ እንደሆነ ሁሉ ከምግባር ድካም የሚያበረታ:- በኃጢአት በወደቁ ጊዜ ደግፎ የሚያነሣ ንስሐ ለሰዎች ሁሉ ያስፈልጋቸዋል። ስለዚህ ንስሐን የዘለቄታ ወዳጅ ጓደኛ ማድረግ ትገቢ ነው።

በመሆኑም በዚህ መጽሐፍ ስለንስሐና የንስሐ ሕይወት ለማወቅ የሚያስችል መሠረታዊ ትምህርት ተዘጋጅቶ ቀርቧል። አንባብያንም በዚህ መጽሐፍ በመጠቀም መንፈሳዊ ሕይወታቸውን በንስሐ እየመሩ ለተቀደሰው ሰማያዊ ክብር እንዲበቁ ተጋብዘዋል።

ክፍል አንድ

ስለ ንስሐ በጠቅላላው

፩. ንስሐ ምንድን ነው?

ንስሐ – ነስሐ ከሚል የግዕዝ ግስ የወጣ ቃል ነው። የቃሉ ፍች ሐዘን፣ ፀፀት፣ ቁጭት፣ ምላሽ፣ መቀጮ፣ ቅጣት፣ ቀኖና፣ የኃጢአት ካሣ ማለት ነው። (የአለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ መዝገበ ቃላት) አንድ ሰው ንስሐ ገባ ሲባልም ሐዘን፣ ትጠጠት፣ ተመለሰ፣ ክፉ ሀመሉን ተወ፣ ጠባዩን ለወጠ ማለት ነው። ንስሐ ማለት ደግሞ አንድ ሰው በሠራው ጥፋት፣ ባደረገው ስህተት፣ በፈጸመው ኃጢአት ማዘኑና መቆርቆሩ፣ መፀፀቱ – ዳግመኛም ያንን የመሰለ ኃጢአት ላለማድረግ የሚወስነው ውሣኔ ነው።

በአጠቃላይ መልኩ ንስሐ ከፍ ብሎ የተገለጠው ትርጉም ሲኖረው በሰዎች ሕይወት ውስጥ ደግሞ የሚከተሉትን ፍችዎች ይዞ እናገኘዋለን።

ሀ. ንስሐ ወደ እግዚአብሔር መመለስ ነው

ከእግዚአብሔር መለየት ኃጢአት ነውና፤ ንስሐ የሚገባ ሰው ከሠራው ኃጢአት በሙሉ ልቡ ይመለሳል – የበደለውን ፈጣሪውን ስለበደሉ ይቅርታ ይጠይቃል። እግዚአብሔር አምላክም በነቢያት አድሮ ሕዝቡ ከኃጢአት ንስሐ እንዲገቡና ወደ እርሱ እንዲመለሱ ተናግሯል። «ከአባቶቻችሁ ዘመን ጀምሮ ከሥርዓቴ ፈቀቅ ብላችኋል፤ አርሷንም አልጠበቃችሁም። ወደእኔ ተመለሱ እኔም ወደ እናንተ እመለሳለሁ» ሚል.፫፥፯ በማለት ጥሪውን አስተላልፏል። በመጽሐፈ ምሳሌም «ኃጢአቱን የሚሰውር አይለማም፤ የሚናዘዝባትና የሚተዋት ግን ምሕረትን ያገኛል» በማለት ተጽፏል። ምሳ.፳፰፥፲፫። በሉቃስ ወንጌል የምናገኘው አባካኙ ልጅ ኃጢአቱ በመረረውና በተጠጣ ጊዜ ወደልቡ ሲመለስ ወደአባቱ ለመምጣት ወሰነ:- አባቱም በሐሴት ተቀበለው። ሉቃ.፲፭፥፲፰–፳። እውነተኛ ንስሐም ሰዎች ፀበደልና ኃጢአት ምክንያት ወደአጡት ሥፍራ ለመመለስ የሚኖራቸው ናፍቆትና የሚወስኑት ውሳኔ ነው።

ለ. ንስሐ ከእግዚአብሔር ጋር መታረቅ ነው፤

ኃጢአት ከእግዚአብሔር ጋር መጣላት ነውና። ስለዚህ ነገር ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «እንግዲህ እግዚአብሔር በእኛ እንደሚማለድ ስለ ክርስቶስ መልእክተኞች ነን፤ ከእግዚአብሔር ጋር ታረቁ ብለን እንለምናችኋለን» ፪ቆሮ.፭፥፳። በማለት ተናግሯል። ንስሐ ከእግዚአብሔር ጋር መታረቅ ብቻም ሳይሆን የእግዚአብሔር በሰዎች ልቡና ውስጥ ማደርም ነው። ሰው ኃጢአትን ከእርሱ ካላስወገደ የእግዚአብሔር ማደሪያ ሊሆን ስለማይችል ከእግዚአብሔር ጋር መታረቅ ማለት የእግዚአብሔር ማደሪያ ለመሆን መዘጋጀት ነው። ፪ቆሮ.፮፥፲፮።

ሐ. ንስሐ ከኃጢአት እንቅልፍ መንቃት ነው፤

ኃጢአት በመንፈሳዊ ሕይወት ማንቀላፋት ነውና። ኃጢአተኛ ያለበትን ሥፍራ፦ የወደቀበትን ጉድጓድ እያውቀውምና በንስሐ መቀስቀስ ያስፈልገዋል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም «ከእንቅልፍ የምትነሡበት ሰዓት አሁን እንደደረሰ ዘመኑን ዕወቁ» በማለት ለሮም ሰዎች የጻፈው ከኃጢአት እንቅልፍ ነቅተው ለንስሐ እንዲበቁ ለመቀስቀስ ነው። ሮሜ.፲፫፥፲፩። በዚህ አገላለጥ ንስሐ የሰው ወደቀደመ ማንነቱ መመለስ ነው። ከኃጢአት የተነሣ ማንነቱን እጥቷልና። የጠፋው ልጅም «ወደ ልቡ ተመልሶ» እንደተባለ። ሉቃ.፲፭።

መ. ንስሐ ወደ መንፈሳዊ ሕይወት መመለስ ነው፤

ኃጢአት የነፍስ ሞት ነውና። ቅዱስ ጳውሎስም «በኃጢአታችን ሞተን ሳለን በክርስቶስ (ሥጋችንን ተዋሕዶ ሕያዋን አደረገን) አዳነን» ብሏል። ኤፌ.፪፥፭። ዳግመኛም «አንተ የምትተኛ ንቃ ከሙታንም ተነሣ ክርስቶስም ያበራልኻል» ሲል ተናግሯል። ኤፌ.፭፥፲፬። ቅዱስ ዮሐንስ ወንጌላዊውም «እኛ...ከሞት ወደ ሕይወት እንደተሻገርን እናውቃለን።» በማለት ምስክርነቱን ገልጧል። ፩ዮሐ.፫፥፲፬። ቅዱስ ያዕቆብ ደግሞ «ኃጢአተኛን ከትላላትበት መንገድ የሚመልሰው ነፍሱን ከሞት እንዲያድን – የኃጢአትንም ብዛት እንዲሸፍን ይወቅ።» በማለት ኃጢአት የነፍስ ሞት ንስሐ ደግሞ ሕይወት መሆኑን አስተምሯል። ያዕ.፭፥፳። ስለዚህ ንስሐ መንፈሳዊ የሕይወት ትንሣኤ ነው ኃጢአት በመንፈሳዊ ሕይወት መሞት ነውና።

ሠ. ንስሐ ከእግዚአብሔር የሚሰጥ እግዚአብሔርን የሚያስወድድ ከንጹሕ ልብ የሚመነጭ ጸጋ ነው። ለዚህ ነው «ጥሩ ውኃንም እረጭባችኋለሁ፦ እናንተም ትጠራላችሁ (ትነጻላችሁ)፤ ከርኩሰታችሁም ሁሉ ከጣዖቶቻችሁም ሁሉ አጠራችኋለሁ። አዲስም ልብ እሰጣችኋለሁ፦ አዲስም መንፈስ በውስጣችሁ እኖራለሁ፦ የድንጋዩንም ልብ ከሥጋችሁ አወጣለሁ የሥጋንም ልብ እሰጣችኋለሁ፦ መንፈሴንም በውስጣችሁ እኖራለሁ፦ በትእዛዜም እስኪዳችኋለሁ ፍርዴንም ትጠብቃላችሁ፦ ታደርጉትማላችሁ» በማለት የተነገረው። ሕዝ.፴፮፥፳፭–፳፯።

ረ. ንስሐ ከኃጢአትና ከዲያብሎስ ባርነት ነፃ መውጣት ነው። እግዚአብሔር ካልፈቀደለትና ኃይሉን ካልሰጠው በቀር ትንሳሔ ልቡና ማግኘት ለሰው ልጅ በተለይም ኃጢአት ለሠለጠነበት፦ ዲያብሎስ ለነገሠበት ሰው ከባድ ነው። ይህንንም መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «እውነት እውነት እላችኋለሁ ኃጢአትን የሚያደርግ ሁሉ የኃጢአት ባሪያ ነው። ባሪያም ለዘላለም በቤት አይኖርም...እንግዲህ ልጁ (ወልደ እግዚአብሔር) አርነት ቢያወጣችሁ በእውነት አርነት ትወጣላችሁ።» ዮሐ.፰፥፴፬–፴፮። በማለት ከዚህ የኃጢአት ባርነት ነፃ መውጣት የሚቻለው ከእግዚአብሔር በተሰጠችና በምትሰጥ ንስሐ መሆኑን አስተምሮናል። በእውነት ንስሐ የገባ በፍጹም ልቡ ወስና ኃጢአትን የተወ ሰው በእርግጥ ከባርነት ነፃ እንደሚወጣ «እናንተ በቃሌ ብትኖሩ በእውነት ደቀ መዛሙርቴ ናችሁ እውነትንም ታውቃላችሁ እውነትም አርነት ያወጣችኋል።» በማለት አረጋግጧል። ዮሐ.፰፥፴፪።

ሰ. ንስሐ ስለእግዚአብሔር ፍቅርና ስለ ቅድስና ብሎ ኃጢአትን መተው ነው። ሰው በብዙ ምክንያቶች ኃጢአትን ሊተው ይችላል፦ ለምሳሌ ሰውን ፈርቶ፤ የሚፈልገውን ዓይነት ኃጢአት ለመሥራት አቅም ሳይኖረው ቀርቶ፤ የሚፈልገውን ኃጢአት ለመፈጸም ሁኔታው ሳይመቸው ቀርቶ–ወዘተ.። ይህ ዓይነቱ ንስሐ ሊባል አይችልም። በመጀመሪያ ኃጢአትን ለመሥራት ማሰብን ከልቡና ፈጽሞ ማጥፋት ይገባል። የኃጢአት ፍቅር ከልቡ ሳይወጣ የኃጢአት ፍላጎት እያለው ኃጢአትን ያልሠራ ሰው ኃጢአትን ትቷል ሊባል አይችልም። ንስሐ የሚባለው ኃጢአትን ከልቡና፤ ከማሰብና ከመሥራት ፈጽሞ መከልከልና መተው ነው። «ኃጢአትን የሚሠውር አይለማም የሚናዘዝና የሚተዋት ግን ምሕረትን ያገኛል።» ሲል ጠቢቡ ሰሎሞን ተናግሯል። ምሳ.፳፰፥፲፫።

ሸ. እውነተኛ ንስሐ ኃጢአትን ከተዉ በኋላ በፍጹም መልሶ አለመሥራት ነው። ኃጢአትን መተው ማለት አንዱን ትቶ ሌላውን ለመሥራት የሚመጣ ሃሳብንና መሻትን ሁሉ ከልቡና ማስወገድ ነው። ሰይጣንም አንዱን ኃጢአት ለማሠራት በተሳነው ጊዜ በዚያው ኃጢአት ደግሞ አይፈትንም፤ ሌላ አዲስ የኃጢአት ዘር በልቡና በመዝራት ሌላ ኃጢአት በማስመኘትና በማሠራት ሰውን ለመጣል ይሞክራል እንጂ። ቅዱስ ቢሾይ የተባለ የግብፅ ቤተ ክርስቲያን አባት– «ሰይጣን አንዱን ኃጢአት ደግሜ እንድሠራ የተፈታተነኝ መሆኑን አላስታውስም» በማለት ከፍ ብሎ የተነገረውን አባባል አረጋግጦታል። ስለዚህ ኃጢአትን ፈጽሞ መተው እንጂ ከአንዱ ወደሌላው የኃጢአት ዓይነት እየተዛወሩ ኃጢአትን መሥራት ንስሐ አይደለምና ኃጢአትን ጨርሶ መተው ይገባል።

ቀ. ንስሐ ስለአለፈው ስህተት አብዝቶ ማልቀስ፤ ያለፈውን የኃጢአት ኑሮ ማውገዝና መኰነን ነው፤ ኃጢአትን ፈጽሞ በመተው ከልቡናው የኃጢአትን ሃሳብ ጨርሶ ያስወገደ በው ልቡ ንጹሕ ስለሆነ ያለፈውን ኃጢአቱን እያሰበ ያለቅሳል የቀደመ የበደል ኑሮውንም ይረግማል። ነቢዩ ኢዩኤል «አሁንስ ይላል እግዚአብሔር በፍጹም ልባችሁ፦ በልቅሶና በዋይታ ወደ እኔ ተመለሱ።» በማለት የሚመክረን ለዚህ ነው። ኢዩ.፪፥፲፪። ሰው በፍጹም ልቡ ካልተመለሰ ስለኃጢአቱ እያዘነ ሊያለቅስ አይችልም።

በ. ንስሐ ፍጹም የሆነ የሕይወት ለውጥ እንጂ ጊዜያዊ ስሜት አይደለም፤ ተነሳሒው በስሜት ተነድቶ ለጊዜው የሚያሳየው ፀፀት ንስሐ አይባልም። በፍጹምና በሙላው ሕይወቱ በመለወጥ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ አለበት። ይህ የሕይወት ለውጥም በራሱ ውስጥና ከሰዎች ጋር ባለው ግንኙነት፣ በአስተሳሰቡ መለወጥ፣ በአቋሙና በጠባዩ መለወጥ፣ ስለሕይወት ባለው አመለካከት መለወጥ፣ በአነጋገር ሥርዓቱ መለወጥ፣ ከእግዚአብሔር ጋር የነበረው ግንኙነት (ከክህደት ወደ ማመን) በመለወጡ ይታወቃል። በልቡናው መለወጡ ደግሞ የሚወደውን ኃጢአት በመጥላቱና በምትኩ ልቡናው በእግዚአብሔር ፍቅር በመሞላቱ የተነሣም መንፈሳዊ የሕይወት ተሐድሶ በማግኘቱ ይታወቃል። ይህንን ለማረጋገጥ ነው ቅዱስ ጳውሎስ «በልባችሁ መታደስ ተለወጡ እንጂ ይህን ዓለም አትምሰሉ» ያለው። ሮሜ.፲፪፥፪። ከዚህ በመነሣት ነው እንግዲህ ንስሐ ፍጹም የሆነ የሕይወት ለውጥ እንጂ በጊዜያዊ ስሜት ላይ የተመሠረተ አይደለም የተባለው።

ተ. ንስሐ ኃጢአትን ሲሠሩ ከመኖር ይልቅ ከእግዚአብሔር ጋር መኖርን መሻት (መምረጥ) ነው፤ ከእግዚአብሔር ጋር መኖርን መምረጥ ማለት እግዚአብሔር የማይወደውንና የማይደሰትበትን ኃጢአትን ከመሥራት ተከልክሎ እግዚአብሔር የሚወደውንና የሚደሰትበትን ጽድቅ የሚገኝበትን መልካም ምግባርና ትሩፋት በመሥራት እርሱን በማምለክና በማገልገል መኖርን መምረጥ ነው። ሰው ከእግዚአብሔር ጋር መኖርን መረጠ ማለትም መንገዱን የእግዚአብሔር መንገድ፤ ፈቃዱን የእግዚአብሔር ፈቃድ፣ ሃሳቡንም የእግዚአብሔር ሃሳብ አደረገ ማለት ነው። ሰው የእግዚአብሔርን መንግሥት–የማያልፈውንም ርስት መረጠ ማለት ነው። ንስሐም ኃጢአትን የኃጢአት ውጤት የሆነውንም የገሃነም ኑሮ ትቶ ከእግዚአብሔር ጋር በመንግሥተ ሰማይ መኖርን መምረጥ ነው መባሉ ለዚህ ነው። ከዚህ አንፃር ነው ነቢየ እግዚአብሔር ዳዊት «ለእኔስ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ ይሻለኛል» በማለት ምርጫውን ከእግዚአብሔር ጋር መኖር ያደረገው። መዝ.፸፫፥፳፰።

ቸ. ንስሐ የአእምሮ መታደስ ነው፤ ኃጢአት የአእምሮ መበላሸት ነውና፤ ኃጢአትን የሚያመላልስ አእምሮ የተበላሸ ነው። በኃጢአት ዕድፍ ንጽሕናውን ያጣው አእምሮ የሚታደሰው ኃጢአትን ማመላለስ የተወ እንደሆነ ነው። ይህም በንስሐ ነው። ይህን ሲገልጥ ቅዱስ ጳውሎስ «በልባችሁ መታደስ ተለወጡ» ሮሜ.፲፪፥፪ በማለት ተናግሯል።

ነ. ንስሐ የእግዚአብሔርን መንግሥት ለመውረስ የሚያስችል ወደ መንግሥተ እግዚአብሔርም የሚያስገባ ቁልፍ ነው፤ ንስሐ የመንግሥተ ሰማያት መግቢያ በር ነው። (በንስሐ አማካኝነት በኃጢአት የተዳደፈው ልብ ካልጸዳ በቀር እግዚአብሔር በሰው ልቡና ሊያድር አይችልም) የሰው ሕይወት በንስሐ ከታጠበና ንጹሕ ከሆነ የእግዚአብሔርን መንግሥት ለመውረስ የተዘጋጀ ይሆናል። በዚህ መሠረት ንስሐ አምስቱን ጠባባት ወደ ሠርጉ ቤት ለመግባት ያስቻላቸው የመብራት ዘይት ነው። ማቴ.፳፭፥፩–፲፫። ደናግሉ ተዘጋጅተው በመጠበቃቸው ሙሽራው በመጣ ጊዜ ሊቀበሉትና አብረውት ወደሠርጉ ሊገቡ እንደቻሉ ሁሉ በንስሐ ተጣጥበው ከኃጢአት ተለይተው ምግባርና ሃይማኖት ዘይታቸውንና መብራታቸውን አዘጋጅተው የተገኙ ምእመናን ሁሉ ሙሽራው ወልደ እግዚአብሔር በሚገለጥበት ዕለተ ምጽዓት በደስታ ሊቀበሉትና አብረውም ወደሠርጉ ቤት መንግሥተ ሰማያት ለመግባት ይችላሉ። ከዚህ በመነሣት ነው ንስሐ ወደመንግሥተ እግዚአብሔር የምታስገባ ቁልፍ ናት የተባለው።

ኘ. ንስሐ በቀራንዮ በመስቀል ላይ እኛን ለማዳንና ከኃጢአት ባርነት ነፃ ለማውጣት የፈሰሰልንን የክርስቶስን ደም እንድናስብ የሚያደርግ መንፈሳዊ ህብት ነው፤ ንስሐ ኃጢአትን የምንቃወምበት፣ ልቡናችንን ከሥጋዊ ፈቃድ የምናነጻበትና ነገረ መስቀሉን ለማሰብ የሚያስችለውን ጥልቅ መንፈሳዊ ፍቅር የምናገኝበት የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። በንስሐ ከኃጢአት ያልነጻ ልቡና ፍቅረ እግዚአብሔር ስለማይኖረው የተደረገለትን አምላካዊ ቸርነት አያስተውልም። ስለዚህ ንስሐ ገብተን ልቡናችንን ለፍቅረ እግዚአብሔር ማዘጋጀት ይገባናል።

አ. ንስሐ ከኃጢአት የሚያነጻ ሱራፌል ከመንበረ ሥላሴ የወሰዱት የእሳት ፍም ነው። በእርሱ የኃጢአተኛው ኃጢአት ተወግዶ ልና ንስሐም ኃጢአታችን የሚወገድበት ሰይጣንን የምናቃጥልበት እሳት ነው። ኢሳ.፮፥፯። ንስሐ ከሕይወታችን ኃጢአትን የምናስወግድበት ብቻ ሳይሆን ከፍርድ መዝገብም ኃጢአታችንን የምናስፍቅበት ብቸኛ መንገድ ነው። እግዚአብሔርም በነቢዩ ኤርምያስ አድሮ «በደላቸውን እምራቸዋለሁና ኃጢአታቸውንም ከእንግዲህ ወዲህ አላስብምና።» ኤር.፴፩፥፴፬። በማለት የተናገረው ቀድሞ የሠራነውና በፍርድ መዝገብ የተጻፈው ኃጢአታችን የሚደመሰሰው በንስሐ አማካኝነት መሆኑን ሲያስተምረን ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በዘመነ ሥጋዌው «ንስሐ ባትገቡ ሁላችሁ እንዲሁ ትጠፋላችሁ።» በማለት ከፍርድ ለመዳን የሚቻለው በንስሐ አማካኝነት ከኃጢአት በመለየት መሆኑን አስረድቷል። ሉቃ.፲፫፥፫።

ከ. ንስሐ ከሚመጣው የመጨረሻ መከራና ሐዘን መዳኛ ወይም ማምለጫ መንገድ ነው። የነነዌ ሰዎች ከኃጢአታቸው የተነሣ የእግዚአብሔር ቁጣ እንደመጣባቸው በነቢዩ ዮናስ አማካኝነት በተሰበከላቸው ጊዜ ሊወርድ ከነበረው የእሳት ዝናም ለመዳን የቻሉት በንስሐ ለቅሶ ነው። ዮና.፫፥፲። በነቢዩ ኤርምያስ «አሁንም መንገዳችሁንና ሥራችሁን አሳምሩ፤ የአምላካችሁንም የእግዚአብሔርን ቃል ስሙ፤ እግዚአብሔርም የተናገረባችሁን ክፉ ነገር ይተዋል» ኤር.፳፮፥፲፫። በማለት የተነገረው ስለዚህ ነው።

ወ. ንስሐ እግዚአብሔር የሰውን ኃጢአት ይቅር የሚልበትና ከኃጢአት ውጤት የሚያድንበት መሣሪያ ነው፤ የሰው ኃጢአት ቢበዛም እግዚአብሔር ፈቃዱ ሰው ሁሉ ከሞተ ነፍስ እንዲድን ነው – ከልዑል መንበሩ ስቦ ሰው ያደረገው – የሰውን ባሕርይ ገንዘብ አድርጎ በመሞት ሞትን ለማጥፋት ያስወሰነው ለሰው ያለው ፍቅር ነው። ከዚህ ታላቅ ፍቅሩ የተነሣ ለሰው ድኅነት ንስሐን ሰጠ። ስለዚህ ነው ንስሐ እግዚአብሔር በኃጢአት የወደቁ ሰዎችን ከኃጢአታቸው ለማንጻት፣ ያጡትን ውስጣዊ ሰላም ለመስጠትና በኃጢአት ምክንያት ወደአጡት የቀደመ ክብራቸው እንዲመለሱ የተሰጠ አምላካዊ ጸጋ ነው የተባለው።

ዐ. ንስሐ ከሰዎች ጋር ለመታረቅ የተዘረጋ የእግዚአብሔር እጅ ነው። ንስሐ በኃጢአት ምክንያት ከፈጣሪው ጋር ለመገናኘት ያልቻለው የሰው ልጅ ከፈጣሪው ጋር እንዲገናኝ እግዚአብሔር የከፈተው የሕይወት መንገድ ነው። ንስሐ እግዚአብሔር የሰውን የቀደመ ኃጢአት ይቅር የሚልበትና የሚያጥብበት መንፈሳዊ ሳሙና ነው። ሰው በንስሐ የታጠበ እንደሆነ ከበረዶ ይልቅ ይነጻል:- መዝ.፶። ንስሐ በኃጢአት ምክንያት የፈረሰው (የተናደው) የሰው መንፈሳዊ ተስፋ ዳግመኛ የሚገነባበት መሣሪያ ነው። ንስሐ የምሕረት፣ የይቅርታ፣ የሕይወት በር ነው። ንስሐ ሰውንና መላእክትን፣ መሬትንና መንግሥተ ሰማያትን የሚያገናኝ ረቂቅ መንፈሳዊ ድልድይም ነው። ለዚህ ነው ንስሐ ከሰዎች ጋር ለመታረቅ የተዘረጋ የእግዚአብሔር እጅ ነው የተባለው።

ዘ. ንስሐ እግዚአብሔር ወደሰው የሚጣራውን ጥሪ ሰምቶ ወደ እርሱ መመለስ ነው፤ ይህም በኅሊና ውስጥ ለሚደመጠው የእግዚአብሔር የጥሪ ድምፅ መልስ መስጠት ነው። የተቀደሰውን የመንፈስ ቅዱስ ሥራ አለመቃወም የእግዚአብሔርን ጥሪ መስማት ነው። ልብን ማደንደንና የእግዚአብሔርን ቃል አለመቀበል የተቀደሰውን የመንፈስ ቅዱስ ሥራ መቃወም ነው። የሐዋ.፯፥፶፩። የእግዚአብሔርን መንፈስ አለማሳዘን የእግዚአብሔርን ጥሪ መስማት ነው። ኤፌ.፬፥፴። በአርባ (፵) እና በሰማንያ (፹) ቀን ስንጠመቅና የሥላሴ ልጅነትን ስናገኝ የተቀበልነውን በውስጣችን የታተመውን መንፈስ ቅዱስ ከውስጣችን አለማጥፋትና የሚፃረረውን ኃጢአትን ከመሥራት መጠበቅ የእግዚአብሔርን የጥሪ ድምፅ መስማት ነው። ፩ተሰ.፭፥፲፱።

ዠ. ንስሐ ስለአለፈው ኃጢአት ከመፀፀት የተነሣ የተሰበረ ልብ ነው፤ በኃጢአቱ ተፀፅቶ ወደ ፈጣሪው ወደ እግዚአብሔር የሚመለስ የተሰበረ ልብ ነው። የተሰበረ ልብ ማለት በአምላኩ ፊት ስለሠራው ኃጢአት ያፈረ – የተዋረደ – ትሑት ልብ ነው። ይህም በደሉን ዐውቆ በእግዚአብሔር ፊት የተንበረከከ ጉልበት፣ የሚያነባ ዓይን፣ የተፀፀተና ያዘነ ልብ ማለት ነው። በትሕትና የተዋረደ ልብ ደግሞ የፀፀት ዕንባን የሚያመነጭ የዋህና

ጋር ነው። ለዚህ ነው ነቢዩ ዳዊት «የእግዚአብሔር መሥዋዕት የተሰበረ መንፈስ ነው» ያለው። መዝ.፶፥፲፯።

፬. ንስሐ — ሰዎች ስለኃጢአታቸው ተጸጽተው ከእግዚአብሔር ጋር እንዳይታረቁ በብርቱ በሚጥረው ሰይጣን ላይ የተገኘ ታላቅ ድል ነው፤ ምክንያቱም በፈቃደ ሰይጣን በግብረ ኃጢአት የተያዙ ሰዎች ከዲያብሎስ ግዞት ነፃ የሚወጡት በንስሐ ነውና። ለብዙ ዘመናት በተሠራ ኃጢአት የተገነባ የበደል ሕንፃ በአንዲት ሰዓት ንስሐ እንዳልነበረ ሆኖ ይፈርሳል። ስለዚህም ንስሐ የበደለውን እንዳልበደለ ኃጥኡን ጻድቅ፤ ዘማዊውን ድንግል ታደርጋለች ሲል ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ተናግሯል።

ንስሐ የሰማያዊም የምድራዊም ደስታ ምንጭ ነው። አንድ ኃጢአተኛ ንስሐ ቢገባ በሰማይ ደስታ እንደሚደረግ በቅዱስ መጽሐፍ ተጽፏል። ሉቃ.፲፭፥፯-፲። በአንድ ኃጥእ ንስሐ መግባት ስማያውያን ቅዱሳን መላእክትና ጻድቃን ሁሉ ሐሤት ያደርጋሉ:- እንደ ፈጣሪአቸው የሰው ድኅነት ያስደስታቸዋልና። በምድርም በንስሐ ምክንያት ከኃጢአት እሥራት መፈታትና ከአጋንንት ግዞት ነፃ መውጣት:- ከኃጢአትም ተለይቶ በንጽሕና በቅድስና መኖር ይገኛልና ንስሐ ሥጋዊ ያይደለ የመንፈሳዊ ደስታ — ምንጭ ነው መባሉ ትክክል ሆኖ እናገኘዋለን። ኢሳ.፷፩፥፲። ንስሐ የድል አድራጊነት ሕይወት ነውና የደስታ ምንጭ ነው። ይህን ቅዱስ ዳዊት «ለጥርሳቸው ንክሻ ያላደረገን እግዚአብሔር ይመስገን። ነፍሳችን እንደወፍ ከአዳኞች ወጥመድ አመለጠች:- ወጥመድ ተሰበረ እኛም አመለጥን» መዝ.፻፳፫፥፮-፯። በማለት አብራርቶታል።

ንስሐ ወደረጅሙ የቅድስናና የንጽሕና ሕይወት የሚደረገው ጉዞ መጀመሪያ እንጂ የመንፈሳዊ ሕይወት ፍጻሜ ግብ ወይም መጨረሻ አይደለም። ንስሐ ከእግዚአብሔር ጋር የሚደረግ ግንኙነት መጀመሪያ ነው። ንስሐ ፍጻሜው ቅድስና ለሆነው የክርስትና ጉዞ መንደርደሪያ ነው። የክርስትና ሕይወቱን በንስሐ ያልጀመረና ንስሐን በጉዞው ሁሉ ምርኩዝ ያላደረገ ከመጨረሻው ግብ ሊደርስ አይችልም። ስለሠራው ኃጢአት ያልተፀፀተ — ንስሐ ያልገባና ለመግባትም ያልተዘጋጀ ሰው ጌታችን «የሰማይ አባታችሁ ቅዱስ እንደሆነ እናንተም ቅዱሳን ሁኑ» ማቴ.፭፥፵፰። በማለት የተናገረውን እምላካዊ ትእዛዝ ሊፈጽም አይችልም።

፪. የንስሐ ሂደትና አፈጻጸም

ንስሐ ሦስት የአፈጻጸም ደረጃዎች አሉት

ሀ. የንስሐ የመጀመሪያ ደረጃ

የንስሐ የመጀመሪያ ደረጃ ኃጢአትን መተው ብቻ ሳይሆን ንስሐ ለመግባት ማሰብ ወይም መፈለግ ነው። ይህ ኃጢአትን ከመተው የሚቀድም ነው። ሰዎች ንስሐ ለመግባት ባልፈለጉና ባላሰቡ መጠን በኃጢአት እየተደሰቱ ኃጢአትን እየሠሩ ይኖራሉ። በእነርሱ አመለካከትም የያዙት የኃጢአት ኑሮአቸው መልካም ስለሚመስላቸው አይለወጡም። ስለዚህ ንስሐ ለመግባት ማሰብና መፈለግ የንስሐ የመጀመሪያ ደረጃ ነው።

ለ. ሁለተኛው ደረጃ

በንስሐ ሂደት ሁለተኛው ደረጃ ኃጢአትን መተው ነው። ኃጢአትን መተው ሲባልም ኃጢአትን ከኅሊናና ከልቡና ጨርሶ በፍጹም ማጥፋት ነው። ይህም ኃጢአትን ከማሰብ መለየት ማለት ነው። ምክንያቱም ሰው በተግባር ኃጢአትን ባይፈጽምና በልቡ ግን የኃጢአት ፍቅር ቢኖር ኃጢአትም በልቡናው የሚመላለስ ከሆነ ይህ ሰው ንስሐ ገብቷል ለማለት አይቻልም። የዚህ ዓይነቱ ሰው ኃጢአትን የተወው ወይም ኃጢአት ከመሥራት የተቆጠበው የእግዚአብሔርን ሕግ ለመጠበቅ ብሎ ነው እንጂ ኃጢአትን ጠልቶ አይደለምና በልቡናው የኃጢአት ፍቅር ቅሪት እያለ ኃጢአትን ትቷልና ንስሐ ገብቷል ሊባል አይችልም። ስለዚህ ፀፀቱ ወይም ንስሐው ልቡናው ከኃጢአት እስኪነጻ ድረስ መሆን አለበት። ከዚህ አንፃር ኃጢአትን መተው የንስሐ ሁለተኛ ደረጃ ነው።

ሐ. ሦስተኛው ደረጃ

የንስሐ የመጨረሻ ደረጃ ኃጢአትን መጥላት ነው። ይህም ኃጢአትን በፍጹም ልብ መጥላት፤ አለማሰብና ባሕርይን ለኃጢአት አለማስገዛት ማለት ነው። ይህ ደግሞ የፍጹምነት ደረጃ ነው። ሰው ኃጢአትን ከልቡ ከአ በወገደና ፍጹም ካላሰባት ከፍጹምነት ደረጃ ደርሷልና ንጹሕ ነው ይባላል።

ሰው በመንፈሳዊ ሕይወቱ ውስጥ ከፍተኛውንና ዋነኛውን ኃጢአት ሊመተው የሚችለው በክርስትና ሕይወቱ የዕለት ተዕለት ብስለት የሚገለጡለትን ረቂቃን ኃጢአቶች በመተው ነው። እግዚአብሔር የሰው

ልጆችን ሁሉ የሚወደን ስለሆነ በኃጢአታችን ብዛት ተስፋ ቆርጠን እንዳንጠፋ ሲል ኃጢአታችንን የሚገልጥልን ቀስ በቀስ ነው። በየጊዜው በሚያጋጥሙን መንፈሳውያን ክስተቶች ውስጥ፤ በምናነባቸው ቅዱሳት መጻሕፍት፡- በምናያቸው የተለያዩ ነገሮችና ወዘተ.ውስጥ ሊስተካከሉ የሚገባቸውን የተሰወሩ ኃጢአቶቻችንንና መንፈሳዊ ድክመቶቻችንን ይገልጥልናል። እነዚህን ኃጢአቶቻችንንና ድክመቶቻችንን የምናስወግድበት መንፈሳዊ መሣሪያ– ንስሐ እንደሚያስፈልገን እንረዳለን። ከዚህ የተነሣም በክርስትና ሕይወታችን ሁሉ እስከ መጨረሻ አብሮን የሚዘልቀውን የንስሐ ሕይወት እንጀምራለን። ምክንያቱም ዛሬ በአንዱ ኃጢአት የተሸነፈ ሰይጣን ነገ በሌላ ኃጢአት ሊፈትነን ይመጣልና ጦርነቱ አይቋረጥም – በጦርነቱ መውደቅ መነሣት ስላለ ንስሐም ማብቂያ የሌለው የመላሕይወት ባልንጀራ ነው።

ክፉ መሥራት ብቻ ሳይሆን መልካምን ለመሥራት አለመቻልም (አለመሥራት) ንስሐ የሚያስፈልገው ኃጢአት ነው። ሰው ለንስሐ የሚገባ ፍሬ ማፍራት ይጠበቅበታል። በማቴዎስ ወንጌል «እንግዲህ ለንስሐ የሚገባ ፍሬ አድርጉ» ተብሏልና። ማቴ.፫+፰። ለንስሐ የሚገባ ፍሬን ያደረገ ደግሞ በገላቲያ ፭+፳፪ የተዘረዘሩትን የመንፈስ ፍሬዎች ያፈራል። እንግዲህ መንፈሳዊ ፍሬ ሊያፈራ ሲገባ ፍሬ የሌለው የሆነ ሰው ሊያደርግ የሚገባውን ባለማድረጉ ኃጢአተኛ ስለሆነ ንስሐ መግባት አለበት። ምክንያቱም በመጽሐፍ «በጎ ለማድረግ ዐውቆ ለማይሠራው ኃጢአት ነው» ተብሏልና። ያዕ.፬+፲፯።

ስለዚህ ንስሐ አንዴ ፈጽመን የምናልፈውና የምንዘነጋው ሳይሆን በሕይወት ዘመናችን ሁሉ ከእኛ ጋር የሚኖር ነው። ከሰው ወገን ከእመቤታችን ከቅድስት ድንግል ማርያም በስተቀር በምድር ላይ አንድ ቀን እንኳ ቢኖር ከኃጢአት ነጻ የሆነ የለም። ሁላችን ኃጢአተኞች ስለሆንን ለሁላችን ንስሐ ያስፈልገናል። በየዕለቱ ከሥጋዊ ባሕርያችን የተነሣ ከኃጢአት የማንነጻ ከሆነ ንስሐ መግባት ለክርስቲያኖች ሁሉ የዕለት ተግባራችን መሆኑ ነው። ቅዱስ ዮሐንስ «ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እናስታለን:- እውነትም በእኛ ውስጥ የለም» በማለት ይህን አረጋግጦልናል። ፩ዮሐ.፩+፰።

የኃጥአንና የቅዱሳን የንስሐ ሕይወት

ለሰው ሁሉ ንስሐ አስፈላጊ ነው። በየትኛውም ማዕረግና የቅድስና ደረጃ ያሉ ሰዎች ሁሉ ንስሐ ያስፈልጋቸዋል። እንዲህ ሲባል ግን በዓለም የሚኖሩ

የኃጥአን ንስሐና የቅዱሳን ንስሐ አንድ ዓይነት ነው ማለት አይደለም። በኃጥአንና በቅዱሳን ንስሐ መካከል ከፍተኛ ልዩነት አለ።

ኃጢአት የሠሩ በዓለም የሚኖሩ ሰዎች ንስሐ የሚገቡት ፍቅረ እግዚአብሔርን በማጣት ግልጽ በሆነ መንገድ የእግዚአብሔርን ሕግጋትና ትእዛዛት በመተላለፍ ስለሚሠሩት ኃጢአት ነው።

በሌላ በኩል ደግሞ ቅዱሳን ንስሐ የሚገቡት ወደ ቅድስናና ፍጽምና በሚያደርጉት ጉዞ በሰውነት ባሕርይ የተነሣ ሳላልፈጸሟቸው ጥቃቅን ነገሮች ነው። ልቡናቸው በፍቅረ እግዚአብሔር የተነደፈ ነውና አጉድለናል ወይም አልፈጸምንም ስለሚሉት ነገር ሁሉ ይፀፀታሉ ንስሐም ይገባሉ። ቅዱሳን ንስሐ ይገባሉ ስንል ኃጢአት ሠርተው ነው ማለት እንዳልሆነ መረዳት ያስፈልጋል።

ቤተ ክርስቲያን በየቀኑ ንስሐ የምንገባበትንና ኃጢአታችንን ስንናዘዝ የምናደርገውን የጸሎት ቅደም ተከተል (ሥርዓት) ሠርታልናለች። በዚሁ መሠረት:-

ሀ. ኃጢአትን ለመምህረ ንስሐ መናዘዝና ቀኖና ቤተ ክርስቲያንን (ቅጣትን) ለመቀበል መዘጋጀት በመዝሙር ፮ እና ፶ ያለውን መጸለይ።

ለ. ስለሠሩት ኃጢአት የእግዚአብሔርን ይቅርታ መጠየቅ:-

ሐ. እግዚአብሔር በኃጢአቱ ላይ ተፀፅቶ ምሕረት የሚለምነውን ሰው ሁሉ እንዲጠብቅ ስለሌሎች ወገኖችም መጸለይ:-

መ. እግዚአብሔር የይቅርታንና የምሕረትን መንገድ እንዲመራ መለመን:- በመዝሙር ፻፲፰ ያለውን።

ሠ. ስለአለፈው ኃጢአት ራስን መውቀስ፤

ረ. መንፈስን ለንስሐ ማነቃቃት – ሞትን፣ ዳግም ምፅዓትንና የፍርድን ቀን እያሰቡ ይቅርታን መለመን ናቸው።

እነዚህን ስድስት ነጥቦች ዘወትር በጸሎታችን ያስታወስን እንደሆነ በየቀኑና በየሰዓቱ ንስሐን እንድናስብ ያደርጉናል። ስለዚህ ንስሐ መግባት የሚያስፈልግበትን ወቅት አልፈአለሁና ንሰሐ መግባት አያስፈልገኝም የሚባልበት አንዳች ነገርና ምክንያት የለም:- ከፍጹምነት አልተደረሰምና። ከዚህ በመነሣት ነው ንስሐ ለክርስቲያን ሁሉ በዕለት ተዕለት ኑሮው ውስጥ ያስፈልገዋል የሚባለው።

፫. የንስሐ ጥሪ

የሰው ልጆችን አብዝቶ የሚወደውና መጥፋታቸውን የማይሻው ፈጣሪ ከጥልቅ ፍቅሩ የተነሣ ልጆቹን ዘወትር ወደንስሐ ይጠራቸዋል። እግዚአብሔርን የሚያስደስተው የሰው ልጆች ድኅነት በመሆኑ ወደንስሐ ከመጣራት አይሰለችም። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ሰዎች ሁሉ ሊድኑና እውነቱን ወደማወቅ ሊደርሱ በሚወድ በእግዚአብሔር በመድኃኒታችን ፊት መልካምና ደስ የሚያሰኝ ይህ ነው» በማለት ፈጣሪአችን ለሰው ያለውን ፍቅር ገልጦታል። ፩ጢሞ.፪፥፬። የሰዎችን መዳን መሻት ብቻም ሳይሆን ወደንስሐ እንዲመለሱ ከቸርነቱ የተነሣ ስለኃጢአታቸው ከመቅጣት ይታገሣል። ይህንንም ቅዱስ ጴጥሮስ «ነገር ግን ሁሉ ወደንስሐ እንዲደርሱ እንጂ ማንም እንዳይጠፋ ወድዶ ስለእናንተ ይታገሣል» በማለት አረጋግጦታል። ፪ጴጥ.፫፥፱። ይህ የእግዚአብሔር ትዕግሥት ሰፊ ነውና የጥሪውን ድምፅ የሚሰሙት ሁሉ ሊጠቀሙበት እንዲችሉ የፈጣሪ ፈቃዱ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በአቴና ከተማ በአርዮስፋጎስ መካከል የግሪክ ሰዎችን ሲያስተምር «እንግዲህ እግዚአብሔር ያለማወቅን ወራት (በኃጢአት የመኖርን ዘመን) አሳልፎ አሁን በየቦታቸው ንስሐ ይገቡ ዘንድ ሰውን ሁሉ ያዛል፤» ብሏል። የሐዋ.፲፯፥፴። በሕዝቅኤልም እግዚአብሔር ሞት በሚስማማው ባሕርይ የተፈጠረውን የሰውን ሞት የማይወድ በንስሐ ወደ ሕይወት መመለሱ ግን የሚያስደስተው መሆኑን ተናግሯል፦ «ንስሐ ግቡ፤ ኃጢአትም ዕንቅፋት እንዳይሆንባችሁ ከኃጢአታችሁ ሁሉ ተመለሱ። የበደላችሁትን በደል ሁሉ ከእናንተ ጣሉ። አዲስ ልብና አዲስ መንፈስም ለእናንተ አድርጉ፦...ስለምን ትሞታላችሁ የሚሞተውን ሞት አልፈቅድምና ይላል ጌታ እግዚአብሔር ስለዚህ ተመለሱና በሕይወት ኑሩ።» ሕዝ.፲፰፥፴—፴፪።

አምላካችን እግዚአብሔር ይወደናል፦ ከፍቅሩ የተነሣም በንስሐ አማካኝነት ከበደላችን ታጥበን የቸርነቱና የማታልፍ መንግሥቱ ተካፋይ እንድንሆን ይፈልጋልና ሰዎችን ወደንስሐና ወደ ዘለዓለማዊ ሕይወት ከመጥራት አላቋረጠም። «እንግዲህ ከጌታ ፊት የመጽናናት ዘመን እንድ ትመጣላችሁ...ኃጢአታችሁ ይደመሰስ ዘንድ ንስሐ ግቡ ተመለሱም።» በማለት ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ የሚያስማው የእግዚአብሔርን የንስሐ ጥሪ ነው። የሐዋ.፫፥፲፱—፳። ቅዱስ ያዕቆብም «ማንም ኃጢአተኛን ቢመልስ ኃጢአቱን እንዲሸፍን ይወቅ» ብሏል። ያዕ.፭፥፳። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ (ሥግው ቃል) ከልዑል ማንበሩ ወርዶ ሰው የሆነው፦ የእኛን ኃጢአት ተሸክሞ ስለሞታችን ሞቶልን መከራን ተቀብሎ ያዳነን፤ ኃጢአታችንን ሽፍኖ ነውና እኛም ልንፈጽመው ያስፈልጋል።

እግዚአብሔር ወደንስሐ እንድንመለስ የሚያቀርብልን ጥሪ ለእኛ ያለውን ጥልቅ ፍቅር የሚገልጥ ነው። የሚከተሉት ጥቅሶች የዚህ ማረጋገጫ ናቸው።

«ወደ እኔ ተመለሱ እኔም ወደ እናንተ እመለሳለሁ ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር።» ሚል.፫፥፯።

«ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል — ንስሐ ግቡ ከጣዖቶቻችሁም ተመለሱ፦ ፊታችሁንም ከርኩሰታችሁ ሁሉ መልሱ።» ሕዝ.፲፬፥፯።

«አሁንስ ይላል እግዚአብሔር፥ በፍጹም ልባችሁ በጾምም በልቅሶና በዋይታ ወደ እኔ ተመለሱ። ልባችሁን እንጂ ልብሳችሁን አትቅደዱ፦ አምላካችሁም እግዚአብሔር ቸርና መሐሪ፥ ቁጣው የዘገየ ምሕረቱም የበዛ ከክፉትም የተፀፀተ ነውና ወደ እርሱ ተመለሱ።» ኢዩ.፪፥፲፪—፲፫።

እግዚአብሔር የሚያቀርብልንን የንስሐ ጥሪ አድምጠን ወደ እርሱ ብንመለስ፥ ኃጢአትን ትተን ንስሐ ብንገባ፥ ከኃጢአታችን ሊያጥበንና ሊያነጻን ፈቃዱ መሆኑን በቃል ኪዳን አጽንቶልናል። ለምሳሌም የሚከተሉትን መጥቀስ ይቻላል።

«ታጠቡ ሰውነታችሁንም አንጹ፤ የሥራችሁን ክፋት ከዓይኔ ፊት አስወግዱ፦ ክፉ ማድረግን ተዉ፦ መልካም መሥራትን ተማሩ።... ኃጢአታችሁ እንደ አለላ ብትሆን እንደ አመዳይ ትነጣለች እንደ ደምም ብትቀላ እንደበዘቶ ትጠራለች።» ኢሳ.፩፥፲፮—፲፰።

«ጥሩ ውኃንም እረጭባችኋለሁ፦ እናንተም ትጠራላችሁ፦ ከርኵሰታችሁም ከጣዖቶቻችሁም ሁሉ አጠራችኋለሁ። አዲስም ልብ እሰጣችኋለሁ—አዲስም መንፈስ በውስጣችሁ አኖራለሁ።» ሕዝ.፴፮፥፳፭—፳፮።

የምንኖረው በኃጢአት ዓለም በመሆኑ ከኃጢአትም ተለይተን በንጽሕና መኖር ባለመቻላችን ፈጣሪአችን እግዚአብሔር በሕይወት እንድንኖር — እንድንነጻና እንድንቀደስ አስፈላጊአችን ወደሆነው ንስሐ ይጠራናል። በዮሐንስ ወንጌል እንደተጻፈው የመድኃኒታችን ሰው መሆን ዋና ምክንያቱ የሰው ልጆችን ወደድኅነት መጥራት ስለሆነ «ዓለምን ላድን እንጂ በዓለም ልፈርድ አልመጣሁምና» በማለት ጌታችን ድኅነትን ወደምታሰጥ፥ ሥርየተ ኃጢአትን ወደምታስገኝ ንስሐ ይጠራናል። ዮሐ.፲፪፥፵፯። እንዲሁም ደግሞ በማርቆስ ወንጌል «ሕመምተኞች እንጂ ብርቱዎች ባለመድኃኒት አያስፈልጋቸውም፤ ኃጢአተኞችን እንጂ ጻድቃንን ልጠራ አልመጣሁም።» በማለት ከኃጢአት የተነሣ በመንፈሳዊ ደዌ የተያዙትን ሕመምተኞች ከኃጢአት ደዌ ወደምትፈውስ ንስሐ የሚጠራን መሆኑን ይነግረናል። ማር.፪፥፲፯። ከዚህም በተጨማሪ መድኃኒታችን በኃጢአት ምክንያት የጠፋነውን የሰው ልጆች ወደሕይወት ሊጠራን እንደመጣ «የሰው ልጅ የጠፋውን ለማዳን መጥቷልና» በማለት ነግሮናል። ማቴ.፲፰፥፲፩።

ስለዚህ ንስሐ ስለእኛ ድኅነት — ወደ ተቀደሰውም ሕይወት እንድንገባ የተሰጠን እንጂ በላያችን በግድ የተጫነ ሸክም አለመሆኑን በመረዳት ልንጠቀምበት ያስፈልጋል። ንስሐ ብንገባ፤ የእግዚአብሔርንም ጥሪ ብንቀበል ምክሩንም ብንሰማ በሕይወት እንኖራለን — ከሞተ ነፍስም እንድናለን። እምቢ ብንልም ንስሐ ባንገባ የኃጢአታችንን ዋጋ በጊዜው ማግኘታችን የማይቀር ነው። የምንወደውን ለመምረጥምሙሉ ነፃነት አለን። በነቢዩ ኢሳይያስ እንደበት «እሺ ብትሉ ለእኔም ብትታዘዙ የምድርን በረከት ትበላላችሁ:- እምቢ ብትሉ ግን ብታምፁም ሠይፍ ይበላችኋል:- የእግዚአብሔር አፍ ይህን ተናግሯልና።» በማለት ተነግሮናል። ኢሳ.፩፥፲፱–፳። እኛ ግን መልካሙን ብንሠራ የእግዚአብሔርንም የንስሐ ጥሪ ብንቀበልና ከኃጢአታችን ሥርየት አግኝተን በተቀደሰ ሕይወት በእግዚአብሔር መንግሥት ብንኖር መልካም ነው። ሐዋርያውም «እንግዲህ እግዚአብሔር በእኛ እንደሚማለድ ስለ ክርስቶስ መልእክተኞች ነን:- ከእግዚአብሔር ጋር ታረቁ ብለን እንለምናለን።» በማለት ከእግዚአብሔር ጋር እንድንታረቅ የጥሪውን ድምፅ አስተላልፎአል። ፪ቆሮ.፭፥፲፰–፳።

ሰዎች ከበደሉት ፈጣሪአቸው ከእግዚአብሔር ጋር ሲታረቁ የኃጢአት ማስተሥረያ ይሆን ዘንድ ቤተ ክርስቲያን ንስሐ ለሚገቡ ሰዎች ቅጣት እንዲሆን ቀኖና ትሰጣለች:- ይህም መልካም ሥርዓትና ጠቃሚም ነው። በፈቃዳችንም ይሁን እግዚአብሔር በተለያየ መንገድ አስታውቆን ንስሐ

ብንገባ:- በማንኛውም መንገድ ብንፈጽመው ቀኖና ወይም ስለኃጢአት የምንቀበለው መንፈሳዊ ቅጣት ጠቃሚ ነው። ስለዚህ በሕይወታችን ውስጥ ንስሐና የእግዚአብሔር የንስሐ ጥሪ ፈንታ ሊሰጠው እንደሚገባ ለማጠየቅ «እንግዲህ ለንስሐ የሚገባ ፍሬ አድርጉ:- በልባችሁም አብርሃም አባት አለን እንደምትሉ አይምሰላችሁ:- እላችኋለሁና — ከእነዚህ ድንጋዮች ለአብርሃም ልጆች ሊያስነሣለት እግዚአብሔር ይችላል። አሁንስ ምሣር በዛፎች ሥር ተቀምጧል:- እንግዲህ መልካም ፍሬ የማያደርግ ዛፍ ሁሉ ይቆረጣል ወደ እሳትም ይጣላል።» በማለት አስገንዝቦናል። ማቴ.፫፥፰–፲። ቅዱሳንንም ቢሆን የሚያስደስታቸው የኃጢአተኛው ወደንስሐ መመለስ መሆኑን «አሁን ለንስሐ ስለአዘናችሁ ደስ ብሎኛል» ብሎ ቅዱስ ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ክርስቲያኖች በጻፈው መልእክት ያስረዳናል። ፪ቆሮ.፯፥፱። ከዚህ ሁሉ በመነሣት ነው እንግዲህ የቤተ ክርስቲያን ቀኖና በንስሐ ለሚገኘው ሥርየተ ኃጢአትና ድኅነት ጠቃሚ ነው የምንለው።

በአጠቃላይ የንስሐ ጥሪ በቅዱስ መጽሐፍ ውስጥ ዋነኛውን ሥፍራ ይዞ ይገኛል። የሐዲስ ኪዳን መግቢያ የንስሐ ጥሪ ነው። ጸያሔፍኖት መጥምቀ መለኮትና ነቢየ ልዑል የተባለው ቅዱስ ዮሐንስ የስብከቱ መጀመሪያ ያደረገው «መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ» የሚለውን የንስሐ ጥሪ ድምፅ ነው። ዮሐ.፫፥፪። በዚህ አዋጅ መጥምቁ ዮሐንስ በንስሐ ያልታደሰና ያልነጻ ሰው ከእግዚአብሔር መንግሥት ርስት የሌለው መሆኑን አስረድቷል። «እኔስ ለንስሐ በውኃ አጠምቃችኋለሁ:- ጫማውን እሸከም ዘንድ የማይገባኝ ከእኔ በኋላ የሚመጣው ግን ከእኔ ይልቅ ይበረታል:- እርሱ በመንፈስ ቅዱስ በእሳትም ያጠምቃችኋል።» እያለ የንስሐ ጥምቀትን አጥምቋል።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ስብከቱን የጀመረው በንስሐ ጥሪ ነው። «ከዚያ ዘመን ጀምሮ ኢየሱስ መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ እያለ ይሰብክ ጀመር።» ተብሎ ተጽፏል። ማቴ.፬፥፲፯። በማርቆስም «ኢየሱስ የእግዚአብሔርን መንግሥት ወንጌል እየሰበከና:- ዘመኑ ተፈጸመ የእግዚአብሔርም መንግሥት ቀርባለች ንስሐ ግቡ በወንጌልም እመኑ እያለ ወደ ገሊላ መጣ።» ይላል። ማር.፩፥፲፭። ቅዱሳን ሐዋርያትም ደግሞ የንስሐን ጥሪ እንደአስተላለፉ መጽሐፍ ይነግረናል። «ወጥተውም ንስሐ እንዲገቡ ሰበኩ።» ማር.፮፥፲፪።

የመጀመሪያው የንስሐ ሰባኪ ኖኅ ነው። በኋላ ግን ብዙ ነቢያት መስለውታል። ለምሳሌ በኢሳ.፩፥፲፮–፳፤ በሕዝ.፲፰፤ በዮና.፫፤ በኢዩ.፪፤ በኤር.፴፩ የምናነበው ነቢያት እግዚአብሔር ያስተጋቡትን የንስሐ ጥሪ ነው። የንስሐ ጥሪ ከፍ ብሎ እንደተመለከትነው በወንጌል ደግሞ የበለጠ ግልጥ ሆኖአል።

የንስሐን ጥሪ ማስተጋባትና ሰዎችን ለንስሐ መጥራት የበጎች ምእመናን ጠባቂዎች የሆኑ የመምህራን፣ የሰባክያን፣ የካህናተ ቤተ ክርስቲያን፣ የመንፈሳውያን አማካሪዎች ተግባርና ኃላፊነት ነው። ይህንም የተለያዩ ቅዱሳን አበው ያረጋግጡልናል። «ሁል ጊዜ ኃጢአትህን እያሰብክ ንስሐ ግባ» (ቅዱስ እንጦንስ)

> «ኃጢአትን ባትሠራት መልካም ነው፤ ኃጢአት ከሠራህ ሳትቆይ ንስሐ ብትገባ መልካም ነው። ንስሐ ከገባህ ዳግመኛ ወደ ኃጢአት ባትመለስ መልካም ነው። ወደኃጢአት ካልተመለስክ ይህ በእግዚአብሔር ዕርዳታና ቸርነት መሆኑን ብታውቅ መልካም ነው። ይህንን ካወቅህ ስለአለህበት ሁኔታ እግዚአብሔርን ብታመሰግን መልካም ነው።» (ቅዱስ ባስልዮስ)

> «በቀን ውስጥ ባሉት ሃያ አራት ሰዓታት ሁሉ ንስሐ መግባት ያስፈልገናል። ስእንድ ሰዓት እንኳ ራስህን ያልገዛህበትን ቀን፤ ስለኃጢአት ያሰብክበትን ቀን፤ በደልህን ያላሰብክበትን ቀንና፥ ራስህን ለማስተካከል ያልሞከርክበትን ቀን ከሕይወትህ ዘመን ውስጥ አትቁጠረው፡- አልተጠቀምክበትምና።» (ቅዱስ ይስሐቅ)

በዚህም የንስሐ ጥሪ ለማንኛውም ክርስቲያን የሚቀርብና ሊቀርብም የሚገባ የተቀደሰ የእግዚአብሔር ጥሪ መሆኑን እናስተውላለን። ይህ የንስሐ ጥሪ እግዚአብሔር ለሚወዳቸው ብዙ ሰዎች ቀርቦላቸው ተጠቅመውበታል። ለምሳሌ በፈቃደ እግዚአብሔር የተቀባው ንጉሥ ዳዊት በበደለ ጊዜ የእግዚአብሔር የንስሐ ጥሪ በነቢዩ በናታን አፍ ወደ እርሱ መጣች — እርሱም በጥሪው ተጠቅሞ ንስሐ በመግባት ከፈጣሪው ጋር ለመታረቅ በቅቷል። እግዚአብሔር ለሰው ልጆች የሚያቀርበው የንስሐ ጥሪ እርሱ ለልጆቹ የአዳም ዘሮች ሁሉ ያለውን አክብሮትና ጽኑ ፍቅር የሚገልጥ ነው።

እግዚአብሔር አምላክም የሚያቀርብላቸውን የንስሐ ጥሪ ተቀብለው ምሕረትና ይቅርታ ድኅነትንም ሽተው ወደ እርሱ የሚመለሱትን ሁሉ ይቀበላል። ለዚህ ብዙ ምሳሌዎችን መጥቀስ ይቻላል፤

- የጠፋው ልጅ — ሉቃ.፲፭።
- አምስት ባሎች የነበሯት ሣምራዊት ሴት — ዮሐ.፬።
- በጌታ ቀኝ የተሰቀለው ወንበዴ — ሉቃ.፳፫፥፵፫።
- በተሰቀለ ጊዜ ስለሰቀሉት የሚያደርጉትን አያውቁምና ብሎ መድኃኒታችን የጸለየላቸው አይሁድ — ሉቃ.፳፫፥፴፬።
- ቀራጩ ዘኬዎስ — ሉቃ.፲፱፥፲።
- ቀራጩና በኋላ ሐዋርያ የሆነው ማቴዎስ የተባለው ሌዊ ማቴ.፲፥፫። ማቴ.፱፥፱።

የሚከተለው የጌታችን አባባል ወደ እርሱ የሚመጡትን ኃጢአተኞች የሚቀበላቸው መሆኑን ያረጋግጥልናል።

«ወደ እኔ የመጣውን ከእኔ ከቶ አላወጣውም»። ዮሐ.፮፥፴፯። ይህን ሰው ፍለጋ ግን ዘወትር በልቡና ደጃፍ ቆሞ በንስሐ ጥሪ ያንኳኳል፡- የሚከፍትለት ቢያገኝ። ራእ.፫፥፳።

የእግዚአብሔር ቸርነት ከሠራነው ኃጢአት ሁሉ በላይ ነው። የኃጢአታችንንና የበደላችንን ብዛት ከእግዚአብሔር ምሕረትና ቸርነት ጋር ስናነፃፅረው በውቅያኖስ ባሕር ላይ እንደወደቀች ቆሻሻ ነው። ትንሿ ቆሻሻ ውቅያኖሱን እንደማታደፈርሰውና የውቅያኖሱ ባሕር እርሷን ከሟሟት በኋላ ንጹሕ እንደሚሆን ሁሉ እግዚአብሔርም እኛ የምንሠራውን ኃጢአት ሁሉ ሳይቆጥር በቸርነቱ የሚቀበለን እርሱ በምሕረቱ ያድነናል። ከብዙ ኃጢአታችን በኋላ በንስሐ ወደ እርሱ መመለሳችንን መቀበሉ ለሰው ልጆች ያለውን ፍቅር የሚያመለክት ነው።

ስለዚህ የኃጢአታችንን ብዛትና ክብደት ኃጢአተኞችን ለማዳን ለድኅነተ ዓለም ከፈሰሰው የክርስቶስ ደም በላይ አድርገን መመልከት የለብንም። ከእግዚአብሔር ፍቅርና ከቸርነቱም በላይ አድርገን ማሰብ የለብንም። አንድ የቀድሞ ቅዱስ አባት «እግዚአብሔር ለሰው ልጅ ያለውን ፍቅር ሊያሸንፍ የሚችል ኃጢአት ከቶውን የለም» እንዳሉ ኃጢአታችን ብዙ ነው ብለን ተስፋ ሳንቆርጥ የቀረበልንን የንስሐ ጥሪ በማድመጥ ወደ ፈጣሪአችን ቸሩ እግዚአብሔር ልንመለስ ይገባናል።

፩. ተስፋ መቁረጥ አይገባም

ተስፋ መቁረጥ ብዙ ሰዎች የሚፈተኑበት ችግር ነው። ተስፋ የመቁረጥ ፈተና በሰዎች መንፈሳዊ አመለካከትውስጥ በተደጋጋሚ የሚያመነጫቸው ብዙ ጥያቄዎች አሉ። ከእነዚህ መካከል የሚከተሉትን እንመለከታቸዋለን።

ሀ. የምጠቅም አይደለሁምና ተስፋ የለኝም

ተስፋ መቁረጥ የአጋንንት ውጊያ ነው። ተስፋ በማስቆረጥ ንስሐ እንዳንገባ ለማድረግ ሰይጣን ከፍተኛ ጥረት ያደርጋል። ስለዚህ ይህን ውጊያ አስቀድመን ማወቅና በመዳን ተስፋ ልንጸና ይገባናል። በነቢዩ በሚክያስ እንደበት «...ጠላቴ ሆይ ብወድቅ እነሣለሁና፤ በጨለማም ብቀመጥ እግዚአብሔር ብርሃን ይሆንልኛልና በእኔ ላይ ደስ አይበልህ...» በማለት የተነገረው ተስፋ መቁረጥ ሰይጣንን የሚያስደስተው ስለሆነ በተስፋ እንድንጸና ለመምከር ነው። ሚክ.፯፥፯–፲። ተስፋ በመቁረጥ ንስሐ አለመግባት በኃጢአት ከመውደቅ የበለጠ አደገኛ መሆኑን ማስተዋል ይገባል። ተስፋ በመቁረጥ ጌታውን አሳልፎ የሰጠው የአስቆሮቱ ይሁዳ ወደቀ፤ ሞተም። ተስፋ መቁረጥ ወደጠለቀ ገቢረ ኃጢአት የሚመራ በመሆኑና ተስፋ የሚቆርጥ ኃጢአተኛ ሰውም ከመጥፎ ወደ ከፋ ኃጢአት የሚያመራ ስለሆነ ምንም ፈተና ቢበዛ ተስፋ ከመቁረጥ ይልቅ በተስፋ መቆምን መምረጥ ጠቃሚ ነው። ሰይጣን በሠራው ኃጢአት የተነሣ ንስሐ ለመግባት ተስፋ ያስቆረጠውን ሰው ወደ ከባድ ኃጢአት እንዲያመራ፣ ወደንስሐም እንዳይመለስ፣ ከንስሐ አባቱም እንዲሸሽ፣ ከቤተ ክርስቲያንም እንዲቀርና በኃጢአት እንዲኖር ያደርገዋል። አባቶቻችን ነቢያት በተስፋ መቁረጥ የጦር ሜዳ ከአጋንንት ጋር ብዙ ተዋግተዋል። ነቢየ እግዚአብሔር ቅዱስ ዳዊትም «አቤቱ የሚያስጨንቁኝ ምንኛ በዙ:- በእኔ ላይ የሚቆሙት ብዙ ቻው። ብዙዎች ነፍሴን አምላክሽ አያድንሽም አልዋት። አንተ ግን አቤቱ መጠጊያዬ ነህ። ክብሬንና ራሴንም ከፍ ከፍ የምታደርገው አንተ ነህ።» በማለት የተናገረው ቃል የዚህን ውጊያ ጽናት ያሳያል። መዝ.፫፥፩–፫። ቅዱስ ዳዊት በመውደቁ ተስፋ አልቆረጠም:- ወደ ፈጣሪው ተመለሰ፤ እግዚአብሔርም ወደ ክብሩ መለሰው። ዳዊትን ብቻ ሳይሆን ብዙዎችን ስለ ዳዊት ብሎ ደግሞ አድኗቸዋል። ፩ነገ.፲፩፥፴፪፣፴፬፣፴፮። ስለዚህ የኃጢአት ሸክም በከበደበትና በንስሐ መመለስ መጥፎ ወይም ዋጋቢስ

በሚመስልበት ጊዜ ውጊያው የጠላት ሰይጣን መሆኑን አስተውሎ ተስፋም ሳይቆርጡ በትዕግሥት በንስሐ ለመመለስና የእግዚአብሔርን ምሕረት ለማግኘት የበቁትን ቀደምት አበው ማስታወስና ልቡናን በተስፋ ማጽናት ተገቢ ነው።

እኛ በራሳችን ተስፋ ብንቆርጥም እግዚአብሔር ግን እኛን ለማዳን ተስፋ አይቆርጥም። የእግዚአብሔር የጸጋ ሥጦታ የሆነው የመዳን ተስፋ በውስጣችን ቢሠራ ተስፋ አንቆርጥምና ራሳችንን በመናቅ ተስፋ መቁረጥ አይገባም፥ ይልቁኑ ለመዳን በትጋት ወደንስሐ መመለስ እንጂ።

ለ. ከወደቅሁበት ኃጢአት በፍጹም ልላቀቅ ስለማልችል እንዴት ንስሐ እገባለሁ?

ውጊያው የእግዚአብሔር ነውና እርሱም ይዋጋልናልና መፍራትና ማፈር የለብንም። ፩ሳሙ.፲፯፥፵፯። ሁል ጊዜ የእግዚአብሔርን ኃይል እንጂ የራሳችንን ጉልበት መመልከት የለብንም። በኤርምያስ እንደተጻፈው «አንተ እግዚአብሔር አምላኬ ነህና መልሰኝ እኔም እመለሳለሁ» ማለት ያስፈልጋል። ኤር.፴፩፥፲፰። እግዚአብሔርን ተስፋ አድርገን ኃጢአትን ብንዋጋ እርሱ ያሸንፍልናልና ከመፍራትና ከማፈር የተነሣ ንስሐ ከመግባት ወደ ኋላ ማለት አያስፈልግም። በእርሱ በተማመንን መጠን እግዚአብሔርም ኃይሉንና ብርታቱን ሊሰጠን የታመነ ነው።

ሐ. ያለሁበት ሁኔታ ንስሐ ለመግባት የሚያስችል አይደለምና ምንም ተስፋ የለኝም

እግዚአብሔር ለመካኗ ሴት የተናገራትን ማሰብ ይገባል። «አንቺ ያልወለድሽ መካን ሆይ ዘምሪ» ኢሳ.፶፬፥፩። ይህ ቃል የሚያመለክተው ሴቲቱ መውለድ አልችልም በማለት ተስፋ ቆርጣ ከማዘን ይልቅ በእግዚአብሔር ተስፋ እንድታደርግ የተነገራት መሆኑን ነው። ስለዚህ በእኛ ግምት ብቻ ፈጽሞ የመዳን ተስፋ እንደሌለን ማሰብ አይገባም። ተስፋ የሚያስቆርጠውን ነገር ለእግዚአብሔር መተው ተገቢ ነው። እርሱ በመመለሳችን ተስፋ አለውና።

መ. ከኃጢአቴ ብዛት የተነሣ ንስሐም አልገባም ጥረትም አላደርግም

ይህ አባባል ወይም ሃሳብ ለሕይወት መጥፎ አዘማሚያ ነው። እዚህ ደረጃ ቢደረስም ተስፋ መቁረጥ ግን አይገባም። እግዚአብሔር ሁል ጊዜ እኛን ለማዳን ፈቃዱ ነውና። ቅዱሳን፤ ጻድቃንና መላእክት ሁሉ ስለእኛ ነፍስ መዳን ይጸልያሉና:- ይማልዱልናልና:- ንስሐን እንድንፈልጋት

እግዚአብሔርም ይረዳናል። በመጽሐፍም «ስለበጎ ፈቃዱ መፈለግን ማድረግንም በእናንተ የሚሠራ እግዚአብሔር ነውና» በማለት ተጽፏል። ፊል.፪፥፲፫። ስለዚህ እኛ ደግሞ አምላካችን እግዚአብሔርን ወደ አንተ መመለስን እፈልጋለሁና መመለሱን ስጠኝ እንበለው።

ሠ. ከዚህ በኋላ በውኑ የቀረውን የሕይወቴን ዘመን ሁሉ ከኃጢአት ተለይቶ መኖር ይቻለኛልን? ልቤ ኃጢአትን ስለሚወድ ሥጋዬን ማሸነፍ እችል ይሆን? ንስሐ ብገባም ዳግመኛ ወደኃጢአት መመለሴ አይቀርም ይባል ይሆናል።

ከንስሐ በፊትና በኋላ የሚኖረን ልብ አንድ ዓይነት እየመሰለን ተስፋ በመቁረጥ ማሰብ የለብንም። እግዚአብሔር ከንስሐ በኋላ አዲስ ልብ ይሰጠናልና። እርሱ «አዲስም ልብ እሰጣችኋለሁ» ብሏል። ሕዝ.፴፮፥፳፮። እግዚአብሔር ንስሐ በገባን ጊዜ የኃጢአትን ፍቅር ፈጽሞ ከእኛ ያጠፋል:- ስለኃጢአትም ፈጽሞ እንዳናስብ ያደርገናል። ሕይወታችንንም ይለውጠዋልና በዚህ ምክንያት ንስሐ ከመግባት አንዘግይ።

ረ. ምንም እንኳ ንስሐ ብገባ የአእምሮዬ ሃሳብ ከቀድሞው ሊለወጥ አይችልም ይባል ይሆናል

ነገር ግን እንፍራ:- እግዚአብሔር ሃሳባችንን ሁሉ ያንጻዋል። የታደሰ ልቡናንም ይሰጠናል። ሮሜ.፲፪፥፪። ወደንስሐ የተመለሱ ሰዎች በታላቅ መንፈሳዊ ኃይል እንደሚታደሱ አንዘንጋ። ንስሐ የሚገባ ሰው ፍቅሩ ከፍተኛ ነው። ከኃጢአት የተመለሰችው ሴት ለዚህ ማስረጃ ልትሆን ትችላለች። ሉቃ.፯፥፴፯።

ሰ. አሁንም — እግዚአብሔር ይቅር ይለኝ ይሆን? እኔንስ ይቀበለኝ ይሆን እንላለን

እግዚአብሔር አምላካችን ግን «ወደ እኔ የመጣውን ከእኔ ከቶ አላወጣውም» ብሏል። ዮሐ.፮፥፴፯። መዝ.፶፫። እግዚአብሔር ወደእርሱ በመጣን ጊዜ መቀበል ብቻ ሳይሆን በፍቅሩ ያጥበናል:- ከበረዶም ይልቅ ነጭ እንሆናለን። መዝ.፶፥፯። የቀደመ ኃጢአታችንንም ይቅር ይለናል። እርሱ «በደላቸውን እምራቸዋለሁና:- ኃጢአታቸውንም ከእንግዲህ ወዲህ ደግሜ አላስብምና» በማለት ተናግሯል። ኤር.፴፩፥፴፬። በሕዝቅኤልም «እርሱ ከኃጢአቱ ተመልሶ ፍርድንና ቅን ነገርን ቢያደርግ:-...የሠራው ኃጢአት ሁሉ አይታሰብበትም:- ፍርድንና ቅን ነገርን አድርጓል በእርግጥ በሕይወት ይኖራል።» ብሏል። ሕዝ.፴፫፥፲፬–፲፮። ዕብ.፰፥፲፪። እግዚአብሔር

ሰው የሆነላትና በመስቀል ተሰቅሎ የሞተላት ነፍስ የተወደደች መሆኗን እናስብ። ስለዚህም እግዚአብሔር ይቅር አይለኝም ማለትን ትተን በንስሐ የእግዚአብሔርን ይቅርታ ለማግኘት ተስፋችን ጽኑ ይሁን።

ሸ. እግዚአብሔር ይቅር ሊለኝና ሊቀበለኝ ቢወድም ኃጢአቴ ግን የከፋ ነው ይባል ይሆናል

የእግዚአብሔር ቃል ግን «እላችኋለሁ ኃጢአትና ስድብ ሁሉ ይቅር ተብሰዋል። እግዚአብሔር ወልድን አላውቀውም ያለው ቅዱስ ጴጥሮስ እንኳን ንስሐ ገብቶ ይቅርታን አግኝቷል። የኃጢአትን መጠንና ብዛት ሳያይ ወደ እርሱ የተመለሱትን ሁሉ ይቅር ለማለት እግዚአብሔር የታመነ ነው። የጥጃ ምሥል ሲሠራ የተባበረው ካህኑ አሮን ንስሐ በገባ ጊዜ ይቅርታን አግኝቷል። ዘጸ.፴፪፥፩–፳። ታላቁ ካህን ኢያሱም ንስሐ በገባ ጊዜ እግዚአብሔር ተቀብሎታል። ዘካ.፫፥፩–፭። ስለዚህ የእግዚአብሔርን ቸርነት እናስብ እንጂ በኃጢአታችን ክብደት ተስፋ አንቁረጥ፥ በእግዚአብሔር ፊት ሁሉ ቀላል ነውና።

ቀ. በኃጢአት ብዙ ቆይቻለሁና ዛሬም ለንስሐ ዕድል አለኝን ይባል ይሆናል

እግዚአብሔር ጊዜው ቢዘገይም ወደ እርሱ የመጡትን ሁሉ ይቀበላል። በአሥራ አንድ ሰዓት የመጡትን ተቀብሏልና። ማቴ.፳፥፱። በመጨረሻ ሰዓት ንስሐ የገባውን ፈያታዊ ዘየማን (ከጌታ ቀኝ የተሰቀለውን ወንበዴ) ተቀብሏልና። ሉቃ.፳፫፥፵፫። ሥጋውያን በሥጋም የምንኖር እስከሆንን ድረስ ንስሐ የመግባት ዕድላችን በሩ ክፍት ነው። በሲኦል ወይም በገሃነም ግን ንስሐ የመግባት ተስፋ የለም። ሉቃ.፲፮፥፳፮። ስለዚህ ብዙ ዘመን በኃጢአት ኖሬአለሁና የንስሐ ዕድሌ ተሟጧል ከማለት ይልቅ የእግዚአብሔርን ምሕረት ተስፋ ማድረግ የሚበጅ መሆኑን መዘንጋት አይገባም።

በ. ኃጢአቴ መንፈስ ቅዱስን እንደመሳደብ ይቆጠርብኛል በማለት ይፈራ ይኾናል

ነገር ግን እስከ መጨረሻው እግዚአብሔርን አላውቅም ካላልንና በመጨረሻው ሰዓትም ቢሆን ወደ ፈጣሪ ወደ እግዚአብሔር ከተመለስንና ንስሐም ከገባን ራሳችንን ለመንፈስ ቅዱስ አስገዛን ማለት ነውና ኃጢአታችን ይሠረይልናል። ስለዚህ የሆነ ያልሆነ ምክንያት እየፈጠረ ንስሐ እንዳንገባ የሚያዘናጋን ሰይጣን መሆኑን በማወቅ ፊንታ ሳንሰጠውና ተስፋ ሳንቆርጥ ንስሐ መግባትን ገንዘብ ማድረግ ያስፈልጋል። ያለንስሐ ሥርየተ ኃጢአት አይገኝምና።

፭. ንስሐ — በግል ትጋትና በእግዚአብሔር ረድኤት መካከል

እግዚአብሔር ንስሐ የሚገቡትን ይቀበላል ብለን ስንናገር ተንኰለኛው ሰው ይሰንፋል፤ ያንቀላፋል፤ እግዚአብሔር እስኪቀሰቅሰው ድረስ ቁጭ ብሎ ይጠብቃል ማለት አይደለም። ይህን በተመለከተ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ከኃጢአት ጋር እየተጋደላችሁ ገና ደምን እስከማፍሰስ ድረስ አልተቃወማችሁም» ይላል። ዕብ.፲፪፥፬። በዚህ አባባልም ሰው እስከ ደም መሥዋዕትነት ድረስ ኃጢአትን መዋጋት፤ የኃጢአትንም ሃሳብ ከልቡናው አውጥቶ መጣልና መንፈሳዊ ጥንካሬን ገንዘብ ማድረግ እንደሚገባው እንማራለን። ከዚህም በተጨማሪ በኤፌሶን ምዕራፍ ስድስት ወደተገለጠው ውጊያ ይገባል። «ስለዚህ የዲያብሎስን ሽንገላ ለመቃወም የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ልበሱ…በጸሎትና በልመናም ሁሉ ዘወትር በመንፈስ ጸልዩ፡- ሰይጣን የሚውጠውን ፈልጎ እንደሚያገሳ አንበሳ ነውና»። ኤፌ.፮፥፲-፲፰። ስለዚህ በሃይማኖት ሆነን በጽናት የዲያብሎስን ውጊያ እንድንቃወም «በመጠን ኑሩ፡- ንቁም ባላጋራችሁ ዲያብሎስ የሚውጠውን ፈልጎ እንደሚያገሣ አንበሳ ይዞራልና፤ በዓለም ያሉት ወንድሞቻችሁ በሙሉ ያን መከራ እንዲቀበሉ እያወቃችሁ በእምነት ጸንታችሁ ተቃወሙት» በማለት ይመክራል። ፩ጴጥ.፭፥፰-፱።

እግዚአብሔር እንድንጸና ይሻል፤ ስንጸናም በረድኤቱ ኃይል ይሆነናል። ስለዚህ ኃጢአትን በጽናት በመዋጋት ለእግዚአብሔር ያለንን ፍቅር ማሳየት ያስፈልጋል። እግዚአብሔርም የኃጢአትን ብርታት ለመቋቋም የሚያስችል ኃይልና ጽናት እንዲሰጥ አብዝቶ መጸለይ ይገባል። የተፈተነና የጸና ሰው የጌታ መከራ ተካፋይ ነው።

የጠፋው ልጅ አባቱ እርሱን ፍለጋ ወደአለበት ማለት በኃጢአት ወደሚኖርበት ሥፍራ እስኪሄድ አልጠበቀም። ነገር ግን ወደልቡ ተመልሶ የነበረበትን ሕይወት አስታወሰ — የሚሻለውንም መፍትሔ ስለዐወቀ ወደ አባቱ ተመለሰ፡- ልጁ ወደ እርሱ በመጣ ጊዜም አባቱ ተቀበለው። ሉቃ.፲፭፥፲፩-፴፪። የነነዌ ሰዎችም ማቅ ለብሰው አመድ ነስንሰው ራሳቸውን በፍጹም በማዋረድ ስለኃጢአታቸው (በኃይል) በማልቀስ ወደ እግዚአብሔር ተመለሱ፡- እግዚአብሔርም ተቀበላቸው። ዮሐ.፫። ሚል.፫፥፯። ኢሳ.፩፥፲፰። ኢዮ.፪፥፲፪-፲፫። ስለዚህ በንስሐ ሕይወት ውስጥ ኃጢአተኛው የእግዚአብሔርን ምሕረትና ይቅርታ — የኃጢአትንም

ሥርየት ለማግኘት የበኩሉን ጥረት ማድረግና ለመዳንም ንስሐ ግዴታው መሆኑን ማወቅ አለበት። በዚህም ንስሐ የሰው ሁሉ መንፈሳዊ ግዴታ መሆኑን እናስተውላለን።

ንስሐ ስንገባ የሚኖረን ለውጥ ውስጣዊ የሕይወት ለውጥ መሆን አለበት። ያለውስጣዊ ለውጥ በውጭ በታይታ መመለስ ብቻ እርካታ አግኝተን እንዳንቀር ያስፈልጋል። በንስሐ ዋናው ተግባራችን በውስጣችን ማለት በልቡናችን የመንፈስ ቅዱስ ረድኤትና በረከት እንዲሞላና በእኛ ሕይወት ውስጥም የሚሠራውን ሥራ በአኰቴት በመቀበል — ውስጣዊ የሕይወት ለውጥ እንዲኖረንም መንፈሳዊ ተጋድሎ ማድረግ ነው።

፮. የንስሐ አስፈላጊነት

ያለንስሐ ድኅነት የለም። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ንስሐ ባትገቡ ሁላችሁ እንዲሁ ትጠፋላችሁ» በማለት ያስገነዘበው ለዚህ ነው። ሉቃ.፲፫፥፫። በቆርኔሌዎስ ቤት ተሰብስበው የነበሩ ሰዎችም የቅዱስ ጴጥሮስን ስብከት በሰሙ ጊዜ «እንኪያስ እግዚአብሔር ለአሕዛብ ለሕይወት የሚሆን ንስሐን ሰጣቸው» በማለት እምነታቸውን የገለጡት ድኅነት በንስሐ መሆኑን በመረዳታቸው፤ ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ መሆኑን በማወቃቸው ነው። የሐዋ.፲፩፥፲፰።

አንዳንድ ሰዎች ጌታችን ለይቅርታና ለድኅነት ደሙን አፍስሶ፤ ሥጋውን ቆርሶ፤ ነፍሱን ክሶ አድኖናልና ንስሐ ስምን እንገባለን የክርስቶስ ደም አይበቃምን ይላሉ። እንደሚከተለውም እንመልስላቸዋለን።

ንስሐ የእኛን ኃጢአት ለመደምሰስ የፈሰሰልንን የክርስቶስን ደም ለይቅርታና ለኃጢአታችን መደምሰሻ (ይቅር የምንባልበት እንዲሆን) ያደርጋል። መዳን ለሰው ሁሉ ነው። የክርስቶስ ደምም ለሁሉም ነው። ነገር ግን ሊቀበሉትና ሕይወት ሊያገኙበት የሚችሉት ንስሐ የገቡ ብቻ ናቸው። የክርስቶስ ደም ከማንኛውም ኃጢአት ያነጻናል። ነገር ግን ይህን ሥርየት የምናገኘው በኃጢአቶቻችን ላይ የተናዘዝንና ንስሐ የገባን እንደሆን ነው። ለዚህ ነው ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ በመልእክቱ «…የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻናል። ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እናስታለን፤ እውነትም በእኛ ውስጥ የለም። በኃጢአታችን ብንናዘዝ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከዓመፃም ሁሉ ሊያነጻን የታመነና ጻድቅ ነው።» በማለት የመሰከረው። ፩ዮሐ.፩፥፯-፱።

ንስሐ ጥምቀትን ትቀድማለች መጀመሪያ ላልተጠመቁ ሰዎች በንስሐ ውስጥ ይቅርታ አለና። ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ በመጀመሪያው ስብከቱ «ንስሐ ግቡ፤ ኃጢአታችሁም ይሠረይ ዘንድ እያንዳንዳችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ» ያለው ለዚህ ነው። የሐዋ.፪፥፴፰። ቤተክርስቲያንም ጎልማሶችን ስታጠምቅ በመጀመሪያ ሃይማኖታቸውን እንዲያውቁ ካስተማረች በኋላ ንስሐ እንዲገቡ በማድረግ ነው። ንስሐ ያልገቡትን ማጥመቅ በሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን የተከለከለ ነው። ንስሐ በውስጡ ይቅርታን ብቻ ሳይሆን እምነትንም ይይዛል። በወንጌል «ንስሐ ግቡ በወንጌልም እመኑ።» ይላልና። ማር.፩፥፲፭። ያለንስሐ የሆነ እምነት ማንንም አያድንም። ንስሐ ከቅዱስ ቁርባን በፊት ነው። ንስሐ ያልገባና ከኃጢአቱ ሥርየትን ያላገኘና ያልነጻ ሰው ቅዱስ ቁርባንን መቀበል የለበትም። በመጽሐፍ «ቅዱሳን ሁኑ፤- ከእኔም ጋር ወደ መሥዋዕቱ ኑ።» ፩ሳሙ.፲፮፥፭። በማለት የተጻፈው ቃል የሚያስረዳው ወደተቀደሰው መሥዋዕት ከመቅረብ አስቀድሞ ከኃጢአት መንጻት የሚገባ መሆኑን ነው። ከዚሁ ጋር ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ደግሞ፡- «ስለዚህ ሳይገባው ይህን ሕብስት የበላ ወይም የጌታን ደም የጠጣ ሁሉ የጌታ ሥጋና ደም ዕዳ አለበት። ሰው ግን ራሱን ይፈትን፤ እንዲሁም ከሕብስቱ ይብላ ከጽዋውም ይጠጣ፤ ሳይገባው የሚበላና የሚጠጣ የጌታን ሥጋ ስለማይለይ ለራሱ ፍርድ ይበላልና ይጠጣልምና።» በማለት የተናገረው ቃል ቅዱስ ቁርባን ከንስሐ በኋላ መሆኑን የሚያስገነዝብ ነው።

ንስሐ ከሁሉም ምሥጢራተ ቤተ ክርስቲያን በፊት ነው። ምክንያቱም ምሥጢራትን ሁሉ ለመፈጸም የሚያበቃው የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ እንዲሁም በረከት የሚገኘው በንስሐ ስለሆነ ነው። በሉቃስ ወንጌል ታሪኩ የተመዘገበው የጠፋው ልጅ ወደአባቱ ቤት ለመግባት የቻለው ንስሐ ከገባ በኋላ ነው። ሉቃ.፲፭።

ንስሐ ኃጢአትን ለመደምሰስ በክርስቲያኖች ሕይወት ውስጥ እጅግ አስፈላጊና ዓይነተኛ መፍትሔና መሣሪያም ነው። በመጽሐፍም «ኃጢአታችሁ ይደመሰስ ዘንድ ንስሐ ግቡ ተመለሱም» በማለት መጻፉ ይህንኑ ለማስተማር ነው። የሐዋ.፫፥፲፱። ቅዱሳ ይስሐቅ «ንስሐ ካልተገባበት ኃጢአት በቀር እግዚአብሔር ይቅር የማይለው የለም» በማለት የተናገረው ቃልም ይህንኑ የሚያጸና ነው።

ስለዚህ ከጥምቀት በፊትም ሆነ በኋላ ንስሐ ለክርስቲያን መንፈሳዊ ሕይወት እጅግ አስፈላጊ መሆኑን ማወቅ ተገቢ ነው። ከጥምቀት በፊት

ስውነትን ለማንጻትና ለጥምቀት ለመዘጋጀት ከጥምቀት በኋላ ደግሞ የተሠራውን ኃጢአት ለመደምሰስ ንስሐ አስፈላጊና ጠቃሚ ነው።

፮. የንስሐ መሰናክሎች (እንቅፋቶች)

ሰይጣን ከሚዋጋቸው የድኅነት መንገዶች ውስጥ ንስሐን የሚያክል የለም። ምክንያቱም ንስሐ ጠላት ዲያብሎስ የክርስቲያኖችን ሕይወት ለማጥፋት የከባውን የኃጢአት ሕንፃ ሁሉ በእግዚአብሔር ቸርነት እንዲፈራርስ በማድረግ ስለሚያፈርስበት ነው። ከዚህ የተነሣ የሰው ልጅ ንስሐ እንዳይገባ፤ ቢገባም ቀሎ እንዳይሆን የተቻለውን ከማድረግ ፈጽሞ አያርፍም። ጠላት ዲያብሎስ ሰዎችን በኃጢአት ለማቆየት ወይም ንስሐ የሚገቡበትን ጊዜ ለማራዘም ከሚጠቀምባቸው የንስሐ መሰናክሎች መካከል የሚከተሉት ይገኛሉ።

ሀ. እንቅፋት መፍጠር፡- እነዚህ ድንገተኛ ፈተናዎች ወይም አጋጣሚዎች ሊሆኑ ይችላሉ። እነዚህ አጋጣሚዎች ወይም ፈተናዎች ተነሳሒው በድፍረት ወደንስሐ እንዳይመጣና ከኃጢአቱ እንዳይመለስ ተጽእኖ የሚያሳድሩ ናቸው፡- ይህ ተጽእኖም ንስሐ የሚገባበትን ጊዜ በማራዘም ዓይነተኛ የንስሐ መሰናክል ነው።

ለ. ኃጢአተኛው ራሱን ከእርሱ የበለጠ ኃጢአት ሠሩ ከሚላቸው ጋር በማነፃፀር የተሻለ እንደሆነ እንዲገምትና ንስሐም እንደማያስፈልገው ራሱን ማሳመን፡- ቅድስና ግን ከኃጢአተኛ ሕይወት ጋር ሊነፃፀር አይገባም። ኖኅ በብዙ ኃጢአተኞች መካከል ቅዱስ እንደነበረና በእግዚአብሔር ትእዛዝ መኖርን ከኃጢአት ጋር ሳያነፃፅር ስቅድስና እንደበቃ ቅዱስ መጽሐፍ ይመሰክራል። የዮሴፍ፤ የሎጥና የሙሴ ሕይወትም የዚሁ ማረጋገጫ ነው።

ሐ. ከሥጋ ድካም የተነሣ በአካባቢ ተጽእኖ መመራት፡- ተነሳሒው ሰው በዓለም የማይታለል ጽኑ አቋም እንዲኖረው ያስፈልጋል። ቅዱስ ጳውሎስ «ይህን ዓለም አትምሰሉ» እንዳለ። ሮሜ.፲፪፥፪። ዓሣ ትንሽ ሲሆን ማዕበል በሚያናውጠው ባሕር ውስጥ ይዋኛል። ክርስቲያንም እንዲህ ሊሆን ይገባዋል። ደካማ ሥጋን ቢለብስም ፈተናውን ተቋቁሞ ለንስሐ መብቃትና በመንፈሳዊ ሕይወት መኖር ይገባዋል።

መ. መዘግየት፡- ዲያብሎስ ንስሐ እንዳንገባ የሚዋጋን በቀጥታ አይደለም። ነገር ግን የተለያዩ ስውር ፈተናዎችን እየደቀነ ንስሐ

እንዳንገባ ያዘገየናል። መዘግየት ከሚያስከትለው አደጋ መካከል አንዱ ለንስሐ የተዘጋጀውን ልቡና መለወጥና ለንስሐ ያለውን ዕድል ማጥፋት ነው። ኃጢአት ወዲያው ካልተቀጨና ከቀጠለ ሥር ይሰዳል፡- ከዚያም ለንስሐ የተዘጋጀውን ፍላጎት ሊያጠፋው ይችላል።

ሠ. ተስፋ መቁረጥ፡- ይህ ንስሐ የማይቻልና ሊደረግ የማይሞከር እንደሆነ አድርጎ ማሰብ ነው። ሰይጣን በኃጢአት ከመውደቃችን በፊት የእግዚአብሔርን ቸርነትና ይቅርታ በማሰብ ኃጢአት እንድንሠራ ያደርገናል፤ ከሠራነው በኋላ ደግሞ የእግዚአብሔርን ፍርድና ጨካኝ እንደሆነ ያላስበናል ንስሐ እንዳንገባም ተስፋ ያስቆርጠናል።

ረ. ተነሳሒው ራሱን በማድነቅ (በመመጻደቅ) ኃጢአተኛ እንዳልሆነ እንዲያስብ በማድረግ፡- ንስሐ ከአንድ በኃጢአት የተበላሸ ሕይወት ወደሌላ አዲስ የተቀደሰ ሕይወት የሚደረግ መንፈሳዊ ለውጥ ነው። ሰውም መልካም ነው ብሎ የሚገምተው የራሱ ሕይወት በኃጢአት የተዳደፈ መሆኑን ካላመነ በቀር ሊለወጥ አይችልም። በሕይወቱ ውስጥ መንፈሳዊ ለውጥ ከሌለ ደግሞ ስለንስሐ አያስብም፡- ንስሐም አይገባም። ስለዚህ ራሱን የማይመረምር፡- ሌሎችም ስለእርሱ የሚነግሩትን የማይሰማ ሰው ንስሐ ሊገባ አይችልም። ንስሐ ለትሑታን ቀላል ናት፡- ራሳቸውን ትልቅ ለሚያደርጉና ቅዱሳን እንደሆኑ ለሚያስቡ ትዕቢተኞች ግን ከባድ ናት። ኃጢአቱን ለሚመለከት ተራጭ ቀላል ናት፡- ኃጢአተኛ እንዳልሆነ ላሰበው ስምዖን ግን ከባድ ናት። ሉቃ.፯።

ንስሐ ኃጢአተኞች መሆናቸውን ዐውቀው ለሚናዘዙባት ሰዎች ቀላል ናት፡- ንስሐ መግባት የሚከብዳቸው ሰዎች ግን የሠሩትን ኃጢአት መልካም በማስመሰልና እንደጽድቅ ሥራ በመቁጠር ለኃጢአታቸው ማካካሻን ይፈልጋሉ። እነዚህ ኃጢአታቸውን አይናዘዙም፡- ንስሐም አይገቡም።

በአደባባይ ለሚቆሙና በሕዝብ ፊት ለሚያገለግሉ ሰዎች ንስሐ እንደሚያስፈልጋቸው መናገር ምናልባት ሊከብድ ይችል ይሆናል። ይሁን እንጂ እነዚህ ሰዎች ንስሐ በመግባትና የንስሐን አስፈላጊነት በመናገርም ምሳሌ ሊሆኑ ይገባል።

ሰ. በልቡና ውስጥ ፈሪሃ እግዚአብሔር አለመኖሩ፡- ቅዱስ ይስሐቅ – «ፈሪሃ እግዚአብሔር ከሌለ ንስሐ መግባትም የለም» ብሏል። አንዳንድ ሰዎች በፍቅር ሰበብ ፈሪሃ እግዚአብሔርን ከልቡናቸው ፈጽመው ያስወግዳሉ። በዚህ ጊዜም ስለ ንስሐ ሕይወታቸው ግድ የለሽ ይሆናሉ፡- በኃጢአትም ይወድቃሉ። ከኃጢአት የተነሣም ፍርሃትን አውጥቶ በመጣል ወደንስሐ የሚያቀርበውን የእግዚአብሔርን ፍቅር ያጣሉ። ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ – «ፍጹም ፍቅር ፍርሃትን አውጥቶ ይጥላል እንጂ በፍቅር ፍርሃት የለም፤ ፍርሃት ቅጣት አለውና፡- የሚፈራም ሰው ፍቅሩ ፍጹም አይደለም።» እንዳለው ሰው ፍቅር ከሌለው ኃጢአቱን ለመናዘዝና ንስሐ ለመግባት የሚገፋፋው ፈሪሃ እግዚአብሔርም አይኖረውም። ፍቅር ከሌለበት ልቡና ፈሪሃ እግዚአብሔር ሊመነጭ አይችልምና – ፈሪሃ እግዚአብሔር የሌለው ልቡናም የንስሐ መሰናክል ነው። ለዚህ ነው ነቢየ እግዚአብሔር ዳዊት «የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው ያለው። መዝ.፻፲፥፲።

፰. ንስሐና ቤተ–ክርስቲያን

በማንኛውም ክርስቲያን የንስሐ ሕይወት ውስጥ የቤተ ክርስቲያን ድርሻ ከፍተኛ ነው። ይህ ከፍተኛ ድርሻዋም ትምህርቷን፤ ምክሯን፤ ትምህርተ አባንፍሷን፤ ጉብኝቷንና ክትትሏን፤ የመንፈስ ቅዱስን ህብትና የማዳን ሥራ ለሰዎች መናኘትና ምእመናንን ለቅዱስ ቁርባን ማብቃቷ ነው።

ቤተ ክርስቲያን ኃጢአተኛውን ወደንስሐ ትጠራለች። ፩ቆሮ.፭፥፭። ይህን የንስሐ ጥሪዋንም የምታስተላልፈው በትምህርተ ወንጌል ነው። ቤተ ክርስቲያን ካልሰበከችና ወደ ሕይወት ካልጠራች ማንም ንስሐ የሚገባ የለም። ስለዚህ በማንኛውም ሥጋዊም ሆነ መንፈሳዊ ችግሮች አጋጣሚ በአጥቢያዋ ወይም በሰበካዋ ያሉትን ምእመናን ሁሉ በመጎብኘት ወደንስሐ ትጠራለች። አባት የሚወደውን ልጁን እንደሚጠብቅ–እናትም ልጆቿን እንደምትንከባከብ ቤተ ክርስቲያንም የምእመናንን ሕይወት ለእግዚአብሔር መንግሥት ታዘጋጃለች።

ተነሳሒው ጥሩ መንፈሳዊ ሕይወት ሊያገኝ የሚችልበት ከቤተ ክርስቲያን የተሻለ ተገቢ ሥፍራ የለም። በቤተ ክርስቲያን ተነሳሒው ምሥጢረ ንስሐን ይማራል – ያውቃል፡- ንስሐ በመግባትም ከኃጢአቱ

ሥርየትን–ይቅርታንና ምሕረትን–የሕይወትንም ቅድስና ያገኛል። በምሥጢረ ንስሐ አማካኝነት ኃጢአተኛው ሰው ልቡናውን ከፍቶ የበደለውን ሁሉ ይናዘዛል – በካህኑ አማካኝነትም ኃጢአቱን ለእግዚአብሔር ይናገራል። ይህም ለካህኑ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው። ማቴ.፲፰፥፲፰። ዮሐ.፳፥፳፫። በዚህ ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን አማካኝነት ኃጢአተኛው ለካህኑ ከተናዘዘ በኋላ ሥርየትና ይቅርታን ስለሚያገኝና የልቡናው ኃጢአት ስለሚታጠብለት በልቡ ሰላም ይሆንለታል–አዲስ ሕይወትም ይጀምራል።

ቅድስት ቤተ ክርስቲያን በምሥጢረ ንስሐ መንፈሳዊ ምክር ትሰጣለች። የእግዚአብሔር ቃል «ካህናቱን ስለሕጉ ጠይቅ» ሐጌ.2፥11። እንዳለ ምእመኑ ከመምህረ ንስሐው ትክክለኛውን መንፈሳዊ የሕይወት መርሕ የሚማረው በቤተ ክርስቲያን ነው። ምሳ.፲፩፥፲፬። ምሳ.፫፥፭።

በቤተ ክርስቲያን ምእመኑ የትም ሊያገኘው የማይችል መንፈሳዊ ሕይወቱንና ድካሙን በተመለከተ የሚያማክረውና የሚታመን ምሥጢረኛ (ከባቴ አበሳ) ልብ ያገኛል። ይህም እውነተኛው የእግዚአብሔር አገልጋይ ካህኑ ነው። ከታማኙ ካህን ለምእመኑ ችግሮች ሁሉ መንፈሳዊ መፍትሔ፤ ቅንነት የተሞላበት ዕርዳታና ፍጹም ፍቅር የተሞላው የሕይወት መመሪያ ይገኛል።

በቤተ ክርስቲያን ምእመኑ ከንስሐ ሕይወት በተጨማሪ የምሥጢረ ቊርባንን በረከት ሁሉ ያገኛሉ። ዮሐ.፮፥፶፩–፶፯። ከቤተ ክርስቲያን ውጭ ይህን ጸጋ ማግኘት አይቻልም። አንዳንድ ሰዎች፤ ንስሐ መግባት ከኃጢአት ይቅርታን የሚያስገኝ ከሆነ ቤተክርስቲያን፤ ኑዛዜ፤ ቅዱስ ቊርባን – ወዘተ ምን ይጠቅማል? ለምንስ ያስፈልገኛል? ይላሉ። ይሁን እንጂ እነዚህ ሁሉ በንስሐ ይቅርታን ለማግኘት የሚያበቁና የሚያዘጋጁ ናቸው። ሰው በሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን መሠረት በኃጢአቱ ላይ በመናዘዝና በንስሐ ቀኖና ሥጋውን ደሙን በመቀበል ይቅርታንና ምሕረትን ያገኛል።

ለንስሐ የሚያበረታቱ ሁኔታዎች

፩. ማንነትህን ካወቅህ ከኃጢአት በላይ ነህ:-

ንስሐችን እግዚአብሔርን በመውደድና መንፈሳዊ ሕይወትን በማወቅ ጽኑ መሠረት ላይ የተገነባ መሆን አለበት። ከዚህ አንፃር ሰው እግዚአብሔር ምን ያህል እንደ አከበረው ያወቀ እንደሆነ ራሱን በኃጢአት አያዋርድም:- ስለዚህም አይወድቅም። ነገር ግን ሰው ማን ነው? አንተስ ማነህ?

ሀ. አንተ እግዚአብሔር የሕይወት እስትንፋስ ሰጥቶ የፈጠረህ ፍጥረት ነህ:- ዘፍ.፪፥፯።

አንተ አፈር ብቻ አይደለህም። ከአራቱ ባሕርያተ ሥጋና ከሦስቱ ባሕርያተ ነፍስ የተፈጠርክ ሕያው ሰው ነህ። ሕያው በመሆንህም ለጊዜው በምድር የምትኖር ብትሆንም በክብር ወደ አምላክህ በመሄድ ሰማያዊ ሕይወትን ለመኖር የተፈጠርክ መሆንህን አስብ። ስለዚህም በመንፈስ ኑር። ከዓለም:- ከሥጋዊ ሥራም ተለይ።

ለ. አንተ በመልኩና በምሳሌው የተፈጠርክ የእግዚአብሔር ልጅ ነህ:- ዘፍ.፩፥፳፮–፳፯።

በእግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠርክ ከሆንክ እንዴት ኃጢአትን ትሠራለህ? በኃጢአት ወድቀህስ እንዴት የእግዚአብሔር ምሳሌ ልትባል ትችላለህ? ስለዚህ ነገር ቅዱስ አባታችን አትናቴዎስ:-

> «ሰው በበደለ (ኃጢአትን በሠራ) ጊዜ የእግዚአብሔር ምሳሌ መሆኑ ይቀራል:- ቅድስናውን ያጣልና» በማለት ተናግሯል።

ጌታችንም ሰው የሆነው ወደነበርንበት የቅድስና ሕይወት ሊመልሰን ነው። የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ያወቀ ሰው ኃጢአት አይሠራም – ኃጢአትን ባለመሥራትም አባቱን የሚመስል ይሆናልና። አባቱን የማይመስል ልጅም ልጅ አይደለም። ስለዚህ የእግዚአብሔር ልጅ ነህና

ከኃጢአት በመለየት ልጅነትህን ልታረጋግጥ ይገባኻል። በዚህም አባትህን ትመስላለህና። «የአብርሃም ልጆች ብትሆኑ የአብርሃምን ሥራ ባደረጋችሁ ነበር» እንደ ተባለ። ዮሐ.፰፥፴፱። የእግዚአብሔር ልጆች የኖሩትን የተቀደሰ ሕይወት ካልኖርን የእግዚአብሔር ልጆች አይደለንም። በመሆኑም በሰማይ የምትኖር አባታችን ሆይ ልንል አንችልም። ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም:-

«...ጻድቅ እንደሆነ ካወቃችሁ ጽድቅን የሚያደርግ ሁሉ ከእርሱ እንደተወለደ ዕወቁ» ፩ዮሐ.፪፥፳፱። በማለት የእግዚአብሔር ልጆች ኃጢአትን በመተው ጽድቅን የሚያደርጉ መሆን እንዳለባቸው አስተምሮአል። ከዚሁ ጋር በማያያዝም «ልጆች ሆይ — ማንም አያስታችሁ እርሱ ጻድቅ እንደሆነ ጽድቅን የሚያደርግ ጻድቅ ነው። ኃጢአትን የሚያደርግ ከዲያብሎስ ነው። ...ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ ኃጢአትን አያደርግም:- ...ከእግዚአብሔር ተወልዷልና ኃጢአትን ሊያደርግ አይችልም። የእግዚአብሔር ልጆችና የዲያብሎስ ልጆች በዚህ የተገለጡ ናቸው።» ፩ዮሐ.፫፥፯—፲። ካለ በኋላ ደግሞ «ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ ኃጢአትን እንዳያደርግ፣ ነገር ግን ከእግዚአብሔር የተወለደው ራሱን እንዲጠብቅ ክፉውም እንዳይነካው እናውቃለን» ፩ዮሐ.፭፥፲፰። በማለት የእግዚአብሔር ልጆች የሚባሉት ከኃጢአት ሥራ የተለዩት መሆናቸውን አብራርቶ ነግሮናል። እግዚአብሔርን አባታችን ሆይ ለማለት የሚችሉትም ከኃጢአት የተለዩት ናቸው።

ስለዚህ ኃጢአት በሠራህ ጊዜ ሁሉ ነፍስህን ወደጉድጓድ እንደ ጣልካትና እንተም የእግዚአብሔር ልጅ ለመባል የማትችል መሆንክን አትዘንጋ።

ሰዎች ሁላችን የእግዚአብሔር ልጅ የመባልን ተግባራዊ ትርጉም በሚገባ ልናውቅ ያስፈልጋል። ይህንንም ለማወቅ ሁልጊዜ በምናስበው፣ በምንናገረውና በምንሠራው ነገር ሁሉ የእግዚአብሔርን ልጆች መሰለን እንደሆነ ራሳችንን ልንጠይቅ ይገባል። የእግዚአብሔርን ልጆችም ልንመስል ያስፈልጋል። የእግዚአብሔር ቃልም— «እግዚአብሔር መንፈስ ነው።» ዮሐ.፬፥፳፬። «ከመንፈስ የተወለደውም መንፈስ ነው።» ዮሐ.፫፥፮። ይላልና የሚበድል ሰው ደግሞ እንኳን የእግዚአብሔር ልጅ ሊሆንና ሊባል ቀርቶ እግዚአብሔርንም አላየውም:- አያውቀውም። ፩ዮሐ.፫፥፮።

የእግዚአብሔር ልጅ መሆንህን ስታስብ እግዚአብሔር በምን ዓይነት ሕይወት ትኖር ዘንድ እንደጠራህ አስተውል። ቅዱስ ጳውሎስም ስለዚህ

ነገር «..የተጠራችሁበት መጠራታችሁ እንደሚገባ ትመላለሱ ዘንድ እለምናችኋለሁ» ኤፌ.፬፥፩። በማለት ይመክራል። ቅዱስ ዮሐንስም:- «በእርሱ እኖራለሁ የሚል እርሱ እንደተመላለሰ ራሱ ደግሞ ሊመላለስ ይገባል» ፩ዮሐ.፪፥፮። ሲል ያስተምረናል። ጌታችንም ደግሞ «እኔ ለናንተ እንዳደረግሁ እናንተ ደግሞ ታደርጉ ዘንድ ምሳሌ ሰጥቻችኋለሁና»» በማለት የእግዚአብሔር ልጅ የሆነ ሁሉ ሊመላለስበት ስለሚገባው መንገድና ሊሠራ ስለሚገባው ነገር አስተምሮአልና ከዚህ አንፃር ራስህን መርምር።

ሐ. አንተ የእግዚአብሔር ማደሪያ የመንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ ነህ:-

ስለዚህ ማረጋገጫ እንዲሆንህ በመጽሐፍ የተጻፈው እንዲህ ይላል።

«ልጄ ሆይ ልብህን ስጠኝ» ምሳ.፳፫፥፳፮። ይህ አባባል የሰው ልብ የእግዚአብሔር ማደሪያ መሆኑን ያመለክታል። ሐዋርያው ጳውሎስም «የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንደሆናችሁ:- የእግዚአብሔርም መንፈስ እንዲኖርባችሁ አታውቁምን? ማንም የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ቢያፈርስ እግዚአብሔር እርሱን ያፈርሰዋል:- የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ቅዱስ ነውና:- ያውም እናንተ ናችሁ።» ፩ቆሮ.፫፥፲፮። እንዲሁም ደግሞ:- «እኛ የሕያው እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ነንና:- እንዲሁም እግዚአብሔር ተናገረ እንዲህ ሲል ‹በእነርሱ እኖራለሁ — በመካከላቸውም እመላለሳለሁ:- አምላካም እሆናቸዋለሁ እነርሱም ሕዝቤ ይሆናሉ።» ፪ቆሮ.፮፥፲፮። በማለት ሰዎች የእግዚአብሔር ማደሪያዎች ለመሆን መመረጣቸውን ተናግሯል።

የእግዚአብሔር የማይቋረጥ ፍላጎቱም — ከመጀመሪያው አንሥቶ ያለው መሻት ወደሰው ነው— በሰው ልቡና ያድር ዘንድ ሰውም ከኃጢአት እንዲለይና የተቀደሰ የእግዚአብሔር ማደሪያ እንዲሆን! ስለዚህም እግዚአብሔር የሰውን ልቡና «ይህች ለዘለዓለም ማረፊያዬ ናት እኔም በእርሷ አድራለሁ» መዝ.፻፴፪፥፲፬። ይላታል። ሰውም «አቤቱ ጌታዬ ሆይ ለአንተማ ማደሪያ የታነፀ አብያተ መቅደስ አሉህ» ይለዋል። እግዚአብሔር ግን ከታነፀ ሕንፃ በበለጠ የእጁ ሥራ ለሆነው ሕያው ቤተመቅደስ ሲል ደሙን አፍስሶ ሥጋውን ቆርሶ ቤዛ ሆኖአልና አንተ የበለጠ ታስፈልገዋለህ» ሕንፃው ቤተ መቅደስ ለአንተ ተሠራ አንተ ደግሞ የእግዚአብሔር ማደሪያ ሕያው ቤተ መቅደስ እንድትሆን ተፈጥረኻል። ሕንፃው ቢፈርስ ዳግመኛ ሊሠራ ይችላል። አንተ ብትፈርስ ግን ዳግመኛ በዚህ ዓለም አትሠራም ስለዚህ እግዚአብሔር አንተን በጽኑ ይፈልግኻል።

ለዚህ ነው ነቢያትን፣ ሐዋርያትን፣ መምህራንን፣ ካህናትን፣ ሰባኪያንን እንዲሁም በተራዳኢነታቸው ሊጠብቁህ ቅዱሳን መላእክትን የላከልህ። ይህ

ሁሉ በኃጢአት የቆሸሸከውንና በዓለም የተጣልከውን አንተን ለማገኘትና ለማዳን የተደረገልህ ነው። አንተንም የእግዚአብሔር ማደሪያ ቤተ መቅደስ ለማድረግ ነው።

እንግዲህ የእግዚአብሔር ማደሪያ ከሆንክ ደግሞ ነቢየ እግዚአብሔር ቅዱስ ዳዊት «አቤቱ እስከ ረጅም ዘመን ድረስ ለቤትህ ቅድስና ይገባል» መዝ.፺፫፥፭። እንዳለው ሁሉ በሕይወትህ ዘመን ሁሉ የተቀደሰ ቤተ መቅደስ የእግዚአብሔርም ማደሪያ እንደመሆንህ ከኃጢአት ርቀህ ንጽሕ ጠብቀህ መኖርን ግንዛብ ማድረግ ይገበሃል። ቅዱስ ጳውሎስ «የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ቅዱስ ነውና ያውም እናንተ ናችሁ።» ፩ቆሮ.፫፥፲፯ ያለውንና ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስም «እናንተ ደግሞ እንደ ሕያዋን ድንጋዮች ሆናችሁ...መንፈሳዊ ቤት ለመሆን ተሠሩ።» ፩ጴጥ.፪፥፭። ያለውን በአንክሮ ማስተዋልና ራስህን መጠበቅን አትዘንጋ። በሉቃስ ወንጌልም ጌታ «ለቀበሮዎች ጉድጓድ ለሰማይም ወፎች ማረፊያ አላቸው ለሰው ልጅ ግን ራሱን የሚያስጠጋበት የለውም» ሉቃ.፱፥፶፰። በማለት እንደተናገረው እግዚአብሔር የሚፈልገው ማደሪያ ሊጠጋበት የሚሻውም ሥፍራ የአንተ ልቡና ነውና ልቡናህን በንጽሕና በቅድስና መጠበቅን ችላ አትበለው።

በእርግጥ ደግሞ እግዚአብሔር በሰው ልጆች ይደሰታል:- በምሳሌ — «ደስታዬም በምድሩ:- ተድላዬም በሰው ልጆች ነበረ» ምሳ.፰፥፴፩። እንዳለው። ከዚህም የተነሣ ዘወትር የልቡናህን ደጅ ሲያንኳኳ ይኖራል። የእርሱ ማደሪያ የሆነ ልብህ ይከፈትለት ዘንድም እንዲህ በማለት ተናግሮሃል። «የሚወደኝ ቢኖር ቃሌን ይጠብቃል:- አባቴም ይወደዋል:- ወደእርሱም እንመጣለን:- በእርሱም ዘንድ መኖሪያ እናደርጋለን።» ዮሐ.፲፬፥፳፫። በዚህ ሁኔታ አብና ወልድ ወደአንተ ሕይወት ይመጣሉ በአንተ ልቡናም ያድራሉ። በዚህም መሠረት የእግዚአብሔር ማደሪያ ትሆናለህ።

እንግዲህ የእግዚአብሔር ማደሪያ የሆነ ቤተ መቅደስ የሆነው ልብህ የሚደነቅ ይሆናል። አባታችን ያዕቆብም «ይህ ሥፍራ እንዴት ያስፈራል! ይህ ሥፍራ የእግዚአብሔር ቤት ነው እንጂ ሌላ አይደለም ይህም የሰማይ ደጅ ነው።» ዘፍ.፳፰፥፲፯። ሲል የእግዚአብሔር ማደሪያ የሆነ ሰውነት ምንኛ የከበረ መሆኑን ጠቍሟል። ስለዚህ የከበረውን የእግዚአብሔር ማደሪያ የሆነ ሰውነትህን በኃጢአት እንዳይቆሸሽ በንስሐ እያጠብክ በንጽሕና ትጠብቀው ዘንድ ይገባሃል።

ዲያብሎስም በኃጢአት ይፈትንህ ዘንድ ወደአንተ በመጣ ጊዜ:-

- እኔ ለአንተ አይደለሁምና ከእኔ ወግድ በለው!
- እኔ የእግዚአብሔር መቅደስና የመንፈስ ቅዱስም ማደሪያ ነኝ በለው!
- በእኔ ያድር ወደቤት ልቡናዬ ይገባ ዘንድ እግዚአብሔር በር ልቡናዬን የሚያንኳኳ ሰው ነኝ በለው!
- እኔ አብና ወልድ ማደሪያቸው ሊያደርጉኝ ወደ እኔ የሚመጡ ሰው ነኝ በለው!
- እኔ የሥላሴ ማደሪያ ነኝ በለው።

መ. አንተ የመሲህ ክርስቶስ ወገንና የመንግሥቱም ወራሽ ነህ:-

እርሱ ክርስቶስ አምላክ ሲሆን በትሕትና ራሱን ዝቅ አድርጎና ወዶህ ወንድም ሆይ ይልሃል በሥጋ ተዛምዶሃልና — የአንተን ደካማ የሥጋ ባሕርይ ገንዘብ አድርጎአልና:- አንተ ግን ተንጠራርተህ ወደ ላይ ፈጣሪህን ወንድሜ ልትለው አይገባህም። ምንም እንኳ ሥጋህን ለብሶ እንዳንተው ሰው ቢሆን ፍጡር አይደለምና አምላክ እንጂ። እርሱ ሰዎችን ወንድሞች ማለቱ እጅግ ግሩም ነገር ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ስለዚህ የሕዝቡን ኃጢአት ለማስተሥረይ ለእግዚአብሔር በሆነው ነገር ሁሉ የሚምርና የታመነ ሊቀ ካህናት እንዲሆን በነገር ሁሉ ወንድሞቹን ሊመስል ተገባው» በማለት ክብሩን ዝቅ አድርጎ ለሰው ወንድም እንደሆነ ተናገሯል። ዕብ.፪፥፲፯። ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ከትንሣኤው በኋላ ማልደው ወደ መቃብር ሄደው ያገኛቸውን ሴቶች:- «ሂዱና ወደገሊላ እንዲሄዱ ለወንድሞቼ ተናገሩ» በማለት ደቀ መዛሙርቱ ሐዋርያትን ወንድሞች እንዳላቸው እንመለከታለን። ማቴ.፳፰፥፲። በተጨማሪም ጌታ ሽቱ ልትቀባው ወደመቃብሩ ማልዳ የሄደችውን መግደላዊት ማርያምን ወደ ደቀመዛሙርቱ ሊልካት:- «...ነገር ግን ወደወንድሞቼ ሄደሽ — እኔ ወደ አባቴ ወደ አባታችሁ...ዐርጋለሁ ብለሽ ንገሪአቸው» በማለት መናገሩ ተጽፏል — ዮሐ.፳፥፲፯።

ይህም የሚያሳየው ጌታ ሰዎችን ወንድሞች ብሎ ይጠራቸው እንደነበረ ነው። ወንድሞቼ ያለውም ደቀ መዛሙርቱን ብቻ አይደለም ሌላውንም የሰው ዘር ሁሉ እንጂ — ትሕትናው ሁሉን ለማስተማር ተገልጧልና። እርሱም በታሉ:- «ወንድሞቼ በሰማያት ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚያደርጉ ሁሉ እነርሱ ወንድሞቼም እኅቶቼም ናቸውና።» በማለት በግልጥ ተናግሯል። ማቴ.፲፪፥፶። ይህም ፈቃዱን የሚፈጽሙ የሰው ልጆች

ሁሉ ወንድሞች ተብለው እንዲጠሩ የተመረጡ መሆናቸውን የሚያሳይ ነው። የተመረጥነው ወንድሞች ለንባል ብቻ ሳይሆን ወራሾቹም ጭምር ልንሆን ነው። ማቴ.፳፭፥፴፭። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም ይህንኑ ሲያስረዳ:-

«የእግዚአብሔር ልጆች ከሆንን ወራሾች ደግሞ ነን። ማለት የእግዚአብሔር ወራሾች ነን አብረንም እንድንከበር አብረን መከራ ብንቀበል ከክርስቶስ ጋር አብረን ወራሾች ነን።» ሲል ተናግሯል። ሮሜ.፰፥፲፯።

እንግዲህ በኃጢአት የምትኖር ከሆነ የክርስቶስ ወዳጅ የክብሩም ወራሽ ልትሆን እንደማትችል መዘንጋት የለብህም። «ጽድቅ ከዓመፃ (ከኃጢአት) ጋር ምን ተካፋይነት አለው?» ፪ቆሮ.፮፥፲፬–፲፭ በማለት የተጻፈው ይህንኑ የሚያመለክት ነው። የጽድቅን መንግሥት ለመውረስና የጸድቁ (የእውነተኛው) የእግዚአብሔር ልጅ ወይም ወዳጅ ለመሆን ከዓመፅ (ከኃጢአትና) ከዓመፀኛው ከዲያብሎስ ራስን መለየት ተገቢ ነው። ይህም ኃጢአትን በመናዘዝና ንስሐ በመግባት የምታደርገው ነው።

ሠ. አንተ የመንፈስ ቅዱስ አንድነት የመለኮታዊ ክብርም ተካፋይ ደግሞ ነህ:-

ይህንንም ቅዱስ ጳውሎስ «የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ፤ የእግዚአብሔርም ፍቅር የመንፈስ ቅዱስም ኅብረት ከሁላችሁ ጋር ይሁን።» በማለት አስረድቷል። ይህ ኅብረት ከተቀደሰ ምግባር የተነሣ የሚገኝ የእግዚአብሔር ጸጋ ነው። እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ በአንተ ውስጥ ይሠራል፤ በአንተ ላይም ይኖራል፤ አንተንም ተጠቅሞ ነፍሳትን ለማዳን– የክርስቶስን አካል ለማነፅ ይሠራል። እርሱ በአንተ ካልሠራ አንተ በራስህ ምንም አይደለህምና። ቅዱስ ዳዊትም «እግዚአብሔር ቤትን ካልሠራ ሠራተኞች በከንቱ ይደክማሉ» ሲል የተናገረው ቃል ይህንኑ የሚያስረዳ ነው። መዝ.፻፳፯፥፩።

ዘወትር መልካምና የተቀደሰውን ነገር ሁሉ የሚያሠራህ መንፈስ ቅዱስ ነው። ክፉ ሥራ (ኃጢአትን) በሠራህ ጊዜ ግን የዲያብሎስ ተገዥ ሆነኻልና ብቻህን ትሆናለህ። ያን ጊዜም ከመንፈስ ቅዱስ አንድነት ትለያለህ። ከዚህም የተነሣ ቅዱስ መጽሐፍ እንዲህ እያለ ይመክርሃል። «የታተማችሁበትን የእግዚአብሔርን ቅዱስ መንፈስ አታሳዝኑ።» ኤፌ.፬፥፴። «መንፈስን አታጥፉ።» ፩ተሰ.፭፥፲፱። ይህን በማወቅ ጸጋ መንፈስ ቅዱስ ከአንተ እንዳይለይና አንተም የኃጢአት ተገዥ እንዳትሆን ዘወትር «አቤቱ ቅዱስ መንፈስህን አትውሰድብኝ» እያልክ መጸለይ ይኖርብሃል። መዝ.፶፥፲፩። በዚህ ዓይነት የኖርክ እንደሆነ ከእግዚአብሔር ከሰጠህ የጸጋ ተካፋይነት

መካከል የእግዚአብሔር ልጅ መሆን አንዱ መሆኑን ቅዱስ ዳዊት «ሁላችሁም የልዑል ልጆች ናችሁ።» በማለት ተናግሯል። መዝ.፹፩፥፮።

እንግዲህ ከዚህ ልዕልና በኋላ – በጸጋ የመለኮት ሥጦታ ተካፋይ ከሆንክ በኋላ ኃጢአትን መሥራት ለምን ይጠቅምሃል? ኃጢአትን በሠራህ ጊዜ የሰይጣን ወገንና ባሪያው ትሆናለህ እንጂ የምታገኘው ጥቅም የለም:- የኃጢአት ባሪያ መሆን በሞት ጥላ መኖር ነውና። በመጽሐፍም «ኃጢአትን የሚያደርግ ከዲያብሎስ ነው።» ፩ዮሐ.፫፥፰። ተብሏል። ከዚህም ኃጢአትን የሚያደርጋት ሰው እግዚአብሔር የሰጠውን ክብር የማያውቅ ነው። ስለዚህ ኃጢአትን በብርቱ ሽሽት ወደ አንተም ብትመጣ ከእርሷ ራቅ።

ረ. አንተ የክርስቶስ አካል ነህ:- ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ አካል ናት።

ጉልላቷ ደግሞ ክርስቶስ መሆኑ ተነግሯል። ቤተ ክርስቲያን ሲባል የምእመናንን አንድነትም ይጨምራል። የምእመናን አንድነትም ቤተ ክርስቲያን ነውና። ይህንን ቅዱስ ጳውሎስ «እርሱም ሁላችን የእግዚአብሔር አብን የባሕርይ ልጅ በማመንና በማወቅ ወደሚገኝ አንድነት እስክንደርስ የክርስቶስ አካል ለመሆን ፍጹማን እስክንሆን ድረስ አንዳንዶቹ ሐዋርያት፤ ሌሎቹም ነቢያት፤ ሌሎቹም ወንጌልን ሰባኪዎች፤ ሌሎቹም እረኞችና አስተማሪዎች እንዲሆኑ ሰጠ።» ሲል አብራርቶታል። ኤፌ.፬፥፲፭። በክርስቶስ የሚያምኑ ሁሉ ደግሞ የክርስቶስ የአካሉ ክፍሎች መሆናቸውን «ማንም የገዛ ሥጋውን የሚጠላ ከቶ የለምና፤ ነገር ግን የአካሉ ብልቶች ስለሆንን ክርስቶስ ደግሞ ለቤተ ክርስቲያን እንዳደረገላት ይመግበዋል – ይከባከበውማል።» ሲል ገልጦታል። ኤፌ.፭፥፴። ስለዚህ በሰውነታችን ኃጢአት መሥራት የለብንም። ኃጢአት ከክርስቶስ ጋር ኅብረት የለውምና። በክርስቶስ አካልም ኃጢአት ሲሠራ አይገባምና። ይህንን አስመልክቶም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ሥጋችሁ የክርስቶስ ብልቶች እንደሆነ አታውቁምን?» ካለ በኋላ «ወይስ ሥጋችሁ ከእግዚአብሔር የተቀበላችሁት በእናንተ የሚኖረው የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ ቤተ መቅደስ እንደሆነ አታውቁምን? በዋጋ ተገዝታችኋልና ለራሳችሁ አይደላችሁም፤ ስለዚህ በሥጋችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ።» ብሏል። ፩ቆሮ.፮፥፲፭–፳። የተገዛንበት ዋጋ ሰው የሆነ አምላክ የክርስቶስ ደም መሆኑ የታወቀ ነው። እንግዲህ ሥጋችን የክርስቶስ አካል ከሆነ እንደምን ኃጢአት እንሠራለን? ከዚህም በላይ ደግሞ እርሱ ክርስቶስ በዓለም ፍጻሜ ሲመጣ «ተርቤ አብልታችሁኛልን? ወዘተ.» በማለት የሚጠይቀን ራሱ ፍጹም የእኛ ወገን በመሆኑ ነውና ማቴ.፳፭፥፴፭ እንዴት ኃጢአት እንሠራለን። ኃጢአተኛ

ራሱን ከክርስቶስ ወገንነት የእርሱም አካል ከመሆን ይለያል:- የክርስቶስ አካል ቅዱስ ነውና።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እኛ የእርሱ አካላት መሆናችንን ሲገልጽ:- «እኔ የወይን ግንድ ነኝ እናንተም ቅርንጫፎች ናችሁ።» ብሏል። ዮሐ.፲፭፥፭። እንግዲህ እውነተኛ ቅርንጫፍ ሆነን እውነተኛ የወይን ፍሬ እናፍርተን ይሆን? ብለን ራሳችንን ልንጠይቅ ይገባል። እውነተኛ የወይን ፍሬም የእግዚአብሔር ልጆች የክርስቶስ አካላት የሆኑ ክርስቲያኖች የሚሠሩት ከኃጢአት የተለየ የተቀደሰ ምግባራቸው ነው። ስለዚህ ሕይ ወታችንን ከኃጢአት በመጠበቅ የተወደደ የወይን ፍሬ እናፍርቀን መገኘት ይገባናል። ከእርሱም ጌታ ሊጠጣ የወደደው ወይን የሚገኝበት የተመረጠ የሕይወት ቅድስናና የንጽሕና ፍሬ ልናፈራ የተገባ ነው። ማቴ.፳፮፥፳፱። ዮሐ.፩፥፯። ከሁሉ በላይ ጌታችንን የሚያስደስተው የሰው ልጆች ከኃጢአት ወደጽድቅ መመለስና ለስማያዊው መንግሥት መብቃት ነው።

መልካም ፍሬ የማናፈራ፤ የተቀደሰ ምግባር የማንሠራ:- ከኃጢአት የማንርቅ ከሆንን የወይኑ አካላት አይደለንም። በኃጢአት የሚመላለስ ሰው የወይኑ የክርስቶስ አካል — ከእርሱም የሚገኘውን ሁሉ የሚቀበልና ፍሬ የሚያፈራ ቅርንጫፍም ሊሆን አይችልም:- እንዲህ ዓይነቱ ቅርንጫፍ ይቆረጣል — ወደ እሳትም ይጣላል። ይህንንም ሲገልጽ ጌታችን:- «በእኔ የሚኖር እኔም በእርሱ እኖራለሁ:- እርሱም ብዙ ፍሬ ያፈራል። በእኔ የማይኖር ቢሆን እንደ ቅርንጫፍ ወደውጭ ይጣላል:- ይደርቅማል። እነርሱም ሰብስበው ወደ እሳት ይጥሏቸዋል:- ያቃጥሉአቸውማል።» በማለት ተናግሯል። ዮሐ.፲፭፥፭-፮።

ከዚህ የተለየው ኃጢአትን የማይሠራና የተቀደሰው ቅዱሱ ግን የወይን ግንድ የተባለ የክርስቶስ አካል ነውና የሚጠበቅበትን የጽድቅ ፍሬ ያፈራል። ገላ.፭፥፳፪። ስለዚህ የክርስቶስ አካል መሆንክን አስበህ እንደመልካም ቅርንጫፍ ማተጥ የሆነ የንጽሕና ፍሬ ለማፍራት ራስህን ከኃጢአት ልትጠብቅ ይገባሃል።

ለ. አንተ የክርስቶስን ሥጋና ደም የምትቀበል ነህ:- አንተ የክርስቶስን ሥጋውን በልተህ ደሙንም ጠጥተህ ሥጋው ከሥጋህ ደሙም ከደምህ ጋር ተዋሕዷል። ሥጋወደሙ ከተቀበለው አፍህ የማይገባ ንግግር አይወጣም። ስለዚህም እንደበትህ እንዲገባ ከተፈቀደው በላይም አይገባበትም። ስለዚህም አንደበትህ

እግዚአብሔር ለማይደሰትበት ኃጢአት ለሆነ ነገር መከፈት የለበትም በአንተ ያለው የፈጣሪህ የክርስቶስ ሥጋና ደም ነውና — ተቀድሰሃልና።

በክርስቶስ ሥጋና ደም የተቀደሰው አካልህ ለኃጢአት መገልገያ መሆን እንደሌለበት አስተውል፤ ማን መሆንክንና ለአንተ የሚገባውም ምን መሆኑን አትዘንጋ፤ በመዘንጋት ከኃጢአት መውደቅ ሊመጣ ይችላልና። ሰዎች ሁሉ የክርስቶስ አካላት የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያዎች መሆናቸውን ሲረሱ ኃጢአትን የሚሠሩ መሆናቸውን በማስተዋል አንተ የእግዚአብሔር ማደሪያ መሆንክን እያሰብክ ከኃጢአት ራቅ።

፪. ኃጢአት ምን እንደሆነ ብታውቅ ትሸሸዋለህ:-

አንድ ሰው ንስሐ ለመግባት ማንነቱን ማወቁ ብቻ በቂ አይደለም። ጠላቱ የሚሆን ኃጢአትንም ደግሞ ማወቅ አለበት — ሲያውቀው ይሸሸዋልና። ሰው የኃጢአትን ምንነት፤ መጥፎነቱን፤ ቅጣቱንና የሚያስከትለውን ውጤት ያወቀ እንደሆነ ይሸሸዋል።

ኃጢአት ምንድን ነው?

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በዕብራውያን መልእክቱ «ኃጢአት ስታድግ ሞትን ትወልዳለች።» ካለ በኋላ በሮም መልእክቱ ደግሞ «የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነው።» ብሏል። ያዕ.፩፥፲፭። ሮሜ.፮፥፳፫። ስለዚህ ኃጢአት የነፍስና የመንፈስም ሞት ነው። ከዚህ በመነሣት ነው የጠፋው ልጅ ወደ አባቱ ቤት በተመለሰ ጊዜ አባቱ «...ደስም ይበለን፤ ይህ ልጄ ሞቶ ነበርና ደግሞም ሕያው ሆኗልና፤ ጠፍቶም ነበር ተገኝቶአልም።» በማለት የተናገረው። ሉቃ.፲፭፥፳፬። ኃጢአትን የሚሠራ ሰው በነፍሱ ምውት ነው፤ ከአባቱ ከእግዚአብሔርም የተለየና ወደ ዓለም የኮበለለ ሰው ጠፍቷል። ከኃጢአቱም ያልተመለሰ ምውት መሆኑን ሲገልጽ ቅዱስ ጳውሎስ «ቅምጥሊቱ ግን በሕይወትዋ ሳለች የሞተች ናት።» ብሏል። ፩ጢሞ.፭፥፮። ለኤፌሶን ምእመናን በጻፈው መልእክት ደግሞ «በበደላችሁና በኃጢአታችሁ ምውታን ነበራችሁ።» ካለ በኋላ «እግዚአብሔር በምሕረቱ ባለጠጋ ስለሆነ ከወደደን ከትልቅ ፍቅሩ የተነሣ በበደላችን ሙታን እንኳ በሆንን ጊዜ በክርስቶስ ሕይወትን ሰጠን» በማለት ኃጢአት መንፈሳዊ ሞት እንደሆነና ከዚህ መንፈሳዊ ሞት የሚያድን እግዚአብሔር መሆኑን ነግሮናል። ኤፌ.፪፥፩። ኤፌ.፪፥፭።

ኃጢአት የሚሠራ ሰው የሞተ ነው። ምክንያቱም ሕይወትን ከሚሰጥ ሕይወት ከሆነ ከእግዚአብሔር ተለይቷልና ነው። በወንጌልም «ትንሣኤና ሕይወት እኔ ነኝ፤ የሚያምንብኝ ቢሞት እንኳ ሕያው ይሆናል ሕያው የሆነ የሚያምንብኝም ሁሉ ለዘላለም አይሞትም።» ተብሎ ተጽፏል። ዮሐ.፲፩፥፳፭። ጌታችንም «እኔ መንገድና እውነት ሕይወትም ነኝ።» ብሏል። ዮሐ.፲፬፥፮። የሥጋ ሞትም የነፍስ ከሥጋ መለየት ነው፤ የነፍስ ሞት ወይም መንፈሳዊ ሞት ግን ከእግዚአብሔር መለየት ነው።

ኃጢአተኛ የሕይወትን ትርጉም አያውቅምና ስለንስሐ ስትነግረው በሕይወቱ እንድደሰት ተወኝ ይልሃል፤ ምድራዊና ዓለማዊ ደስታ ሕይወት እንደሆነ ያስባልና።

እንግዲህ ኃጢአት ሞት ከሆነ እኛ በእውነት ሕያዋን እንሆን? በምድርም ላይ ምን ያህል ዘመን እንኖር ይሆን? አባታችን ቅዱስ ያዕቆብ «የሕይወቴ ዘመናት ጥቂትም ክፉም ሆኑብኝ፤ አባቶቼ በእንግድነት የተቀመጡበትንም ዘመን አያህሉም» ሲል የተናገረው ለእነዚህ ጥያቄዎች መልስ ይሆናል። ዘፍ.፵፯፥፱። በሕይወት የኖርነው በእግዚአብሔር ቤት የኖርንበት ለቃሉ የተገዛንበት ጊዜ ብቻ ነው። ኃጢአት የሠራንበት ጊዜ ደግሞ በሞት የቆየንበት በመንፈሳዊ ሕይወት የሞትንበት ነው። ስለዚህ ዕድሜአችን ይህን ያህል ነው ብለን ከተወለድንበት ቀን እንሥቶ ያሉትን ዓመታት ቆጥረን መናገር የለብንም – አብዛኛውን በኃጢአት ምውታን ሆነን አሳልፈነዋልና። በመሆኑም በሕይወት እንኖር ዘንድ ከኃጢአት መለየት ይገባል። ከኃጢአት ሳንለይ የእግዚአብሔር ልጆች ነን እንበል በኃጢአታችን ምውታን ስንሆን የሕያው እግዚአብሔር ልጆች ልንባል እንችልምና።

ኃጢአት በዓለም መታለልና መጥፋት ነው

በሉቃስ ወንጌል ላይ ተመዝግቦ የምናገኘው የጠፋው ልጅ፤ የጠፋችው በግና የጠፋችው ድሪም ታሪክ ኃጢአት በዓለም ተታልሎ መጥፋት መሆኑን የሚያብራራ ነው። ሉቃ.፲፭። እግዚአብሔርም የጠፋውን ልጁን፤ የጠፋችውን በጉንና ድሪሙን ከመፈለግ እንደማያቋርጥ ይኸው ታሪክ ያስረዳናል። በኃጢአት መንገድ በተጓዝን ጊዜ መጥፋታችንን ከእግዚአብሔርም እጅ መውጣታችንን ማወቅ አለብን። ኃጢአተኛ ሰው በማወቅም ሆነ ሳያውቅ በኃጢአት የሚኖር በመሆኑ የጠፋ ነው። ከአባቱ ቤት የወጣ ልጅ፤ ከእረኛው የተለየ በግ፤ ባለቤት የሌለው ገንዘብ ነውና የጠፋ ነው።

ኃጢአት በዓለም መሸነፍና መዋረድ ነው

በመታገሥ ኃጢአትን ማሸነፍ አቅቶት ክፉ ሲናገሩት ክፉ የሚመልስ ሰው ለኃጢአት ተሸንፏል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ክፉውን በመልካም አሸንፍ እንጂ በክፉ አትሸነፍ» ሮሜ.፲፪፥፳፩። በማለት የሰጠውን ምክር በሥራ ላይ ለማዋል መጣር እንጂ ትዕግሥት አጥቶ በክፉት መሸነፍ አይገባም። ቃየን ወንድሙን በመግደሉ በኃጢአት ተሸነፈ። መጀመሪያ ያሸነፈ ቢመስለውም በኋላ ግን እግዚአብሔር ባነጋገረው ጊዜ መውደቁንና መሸነፉን ዐወቀ። ዘፍ.፬፥፲፬። ሄሮድስም መጥምቁ ዮሐንስን በአሠረው ጊዜና በገደለው ጊዜ አሸናፊ እንደሆነ ራሱን ቆጠረ፤ ክርስቶስ በተገለጠ ጊዜ ግን ተዋረደ – ለኃጢአትም ተሸንፏልና። ማቴ.፲፬፥፱።

ማንም ሰው የበላይነትን በፈለገ ጊዜና ሌሎችን በናቀ ጊዜ ያን ጊዜ በኃጢአት ተሸንፏል:- የሚያየውን ማስተዋል:- የሚሰማውን ማድመጥ አልቻለምና፤ መሸነፉን እንደማሸነፍ ድካሙንም እንደብርታትና ኃይል ቆጥሮታልና። ማቴ.፲፫፥፲፫።

ሰዎች በዚህ ዓይነት ስለክርስቶስ መስቀል ሳይገባቸውና ጣዕመ መስቀሉን ሳይረዱት የክርስቶስን መስቀል እንደድካም ይቆጥሩታል። መስቀሉ ግን በጠላቶቹ ሁሉ ላይ ኃይል አለው። ጠላቶቹ ጌታን በመስቀላቸው ከቅናታቸው የተነሣ ድል ያደረጉ መሰላቸው:- ነገር ግን ተሸናፊዎች ነበሩ። ሐሰተኝነታቸውና ትዕቢታቸው እነርሱን ጣላቸው፤ የተናቀውና የተሰቀለው ክርስቶስ ግን በመስቀሉ በፍቅሩና በትሕትናውም ጭምር በሞትም ደግሞ አሸነፋቸው። በሐሰት ተከሣሥቀው የወሰኑት ውሳኔና የፈረዱበት የመስቀል ላይ ሞት ኃጢአት ነበርና በኃጢአታቸው ተዋረዱ ተሸነፉም። ስለዚህ ኃጢአት መዋረድና መሸነፍ ነው።

ኃጢአት ከእግዚአብሔር መለየት ነው

ኃጢአት ከእግዚአብሔር መለየት መሆኑን ሲያመለክት ቅዱስ ጳውሎስ «ብርሃን ከጨለማ፤ ክርስቶስስ ከቤልሆር ጋር ምን መስማማት አለው?» ብሎአል። ፪ቆሮ.፮፥፲፬–፲፭። ብርሃን የሆነ ክርስቶስ ጨለማ ከሆነ ከአጋንንት ሥራ ጋራ ምንም ኅብረት የለውም። እንዲሁ ሁሉ ደግሞ ብርሃን የሆነ እግዚአብሔር የብርሃናት ጌታ እርሱ ጨለማ ከሆነ የሰይጣን ሥራ– ከኃጢአት ጋር ምንም አንድነት የለውም። ኃጢአትን የሚሠራ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር መተባበር የለውምና ለዚህ ነው ኃጢአት

ከእግዚአብሔር መለየት ነው የተባለው። የጠፋው ልጅም በበደሉ ምክንያት ከአባቱ ቤት ወጣ ከአባቱም ተለየ። ሉቃ.፲፭፥፲፩—፳።

ደግሞ ኃጢአት ከእግዚአብሔር መለየት ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔር ጋር መጣላትና የእርሱ ጠላትም መሆን ነው። ዓለም ከእግዚአብሔር ጋር ቢጣላ እስከዛሬ ቃል ዓለሙን ከራሱ ጋር ሊያስታርቅ ሰው ሆነ። ምድራዊውን ከሰማያዊው ጋራ አስታረቅህ ብለን የምንቀድሰውና ከቅዳሴ በፊት ከቁርባን በራትም ጸሎተ ንስሐ የምንደግመው ለዚሁ ነው።

በኃጢአት ያለ ሰው ቤቱንና አባቱን እግዚአብሔርን ትቷል። ቅዱሳት መጻሕፍትንና ትእዛዛተ እግዚአብሔርን፤ ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን ትቷል። ከእግዚአብሔር ጋር መነጋገርን አቋርጧል፦ በመሆኑም ከእግዚአብሔር ጋር ተጣልቷል፦ ከእርሱም ተለይቷል። ይህ የእግዚአብሔርና የሕዝቡ መጣላት በነቢዩ በኤርምያስ ዘመን እጅግ አስፈሪ በሆነ ደረጃ ላይ በመድረሱ እግዚአብሔር ነቢዩን «እንግዲህ አልሰማህምና ስለዚህ ሕዝብ አትጸልይ፤ ስለእነርሱም ልመናና ጸሎት አታድርግ—አትማልድላቸውም።» ብሎታል። ኤር.፯፥፲፮። ከዚህም በላይ የእግዚአብሔር ጥላቻ ከከፍተኛ ደረጃ የደረሰ ለመሆን «ሙሴና ሳሙኤል በፊቴ ቢቆሙም ልቤ ወደዚህ ሕዝብ አያዘነብልም፦» ሲል እግዚአብሔር ለነቢዩ ኤርምያስ የተናገረው ቃል ምስክር ነው። ኤር.፲፭፥፩።

ኃጢአት ሲበዛ ከእግዚአብሔር መጣላትም — ከእርሱ መራቅም እንደዚሁ ይበዛል። ስለዚህ ነው በአዲስ ኪዳንም ጌታችን ሰነፎችን ደናግል «እውነት እላችኋለሁ አላውቃችሁም» ሲል የመለሰላቸው። ሌሎችንም ደግሞ «ከቶ አላውቃችሁም፦ እናንተ ዓመፀኞች ከእኔ ራቁ!» ብሏቸዋል። ማቴ.፳፭፥፲፪። ማቴ.፯፥፳፫። በሉቃስም እንዲሁ «እላችኋለሁ፦ ከወዴት እንደሆናችሁ አላውቃችሁም ሁላችሁ ዓመፀኞች — ከእኔ ራቁ። ብሎ ኃጢአተኞችን ምን ያህል እንደሚጠላ ተናግሯል። ሉቃ.፲፫፥፳፯። እነዚህ የጌታ ቃላት ሁሉ አስፈሪና አስደንጋጭ ናቸው። በእግዚአብሔር እንደበት አለውቅህም መባል ምንኛ አሳፋሪ እንደሆነ መመዘን ይቻላል። እንግዲህ በዚህ ዓይነት በዓለምና በኃጢአት ለመኖር የሚወድ ሁሉ የእግዚአብሔር ጠላት መሆኑ ነው። ቅዱስ ያዕቆብም «ዓለምን መውደድ ለእግዚአብሔር ጥል እንዲሆን አታውቁምን? እንግዲህ የዓለም ወዳጅ ሊሆን የሚፈቅድ ሁሉ የእግዚአብሔር ጠላት ሆኗል።» በማለት የተናገረውና ያዕ.፬፥፬። ቅዱስ ዮሐንስም «ዓለምን ወይም በዓለም ያሉትን አትውደዱ...ማንም

ዓለምን ቢወድ የአባት ፍቅር በእርሱ ውስጥ የለም።» ሲል የተናገረው ይህንኑ የሚያረጋግጥ ነው። ፩ዮሐ.፪፥፲፭።

በሌላ በኩል ግን የእግዚአብሔር ወዳጆች ለእግዚአብሔር ባላቸው ቅርበት ፍቅራቸውን ይገልጣሉ። እግዚአብሔርም እንደ እነዚህ ላሉት ወዳጆቹ ጥልቅ ፍቅሩን ይገልጥላቸዋል። በቃሉም ያነጋግራቸዋል። ለምሳሌ ያህልም ጥቂቶቹን ቀጥለን እንመለከታለን።

በመጀመሪያ የምንጠቅሰው የእግዚአብሔር ወዳጅ አባታችን አብርሃም ነው። አባታችን አብርሃም የእግዚአብሔር ወዳጅ መሆኑ በብዙ ሥፍራ ተነግሯል። ስለዚህም በጸሎታችን ጊዜ እግዚአብሔርን ስለወዳጁ ስለ አብረሃም ብሎ የምንጠይቀውን ነገር እንዲያደርግልን እንለምነዋለን። አብርሃም እግዚአብሔርን የሚያፈቅር የእግዚአብሔር ወዳጅ ነው። እግዚአብሔር ሰዶምን ሊያጠፋ በወሰነ ጊዜ «እኔ የማደርገውን ከአብርሃም እሠውራለሁንን?» ሲል መናገሩ በእግዚአብሔርና በአብርሃም መካከል ላለው ጽኑ ወዳጅነት ምስክር ነው። ዘፍ.፲፰፥፲፯። እግዚአብሔር ለአብርሃም ሳይነግር ሰዶምን አለማጥፋቱ ስለዚህቸም ሀገር ከአብርሃም ጋር ሰፊ ውይይት ማድረጉ እጅግ የሚደንቅ ነው። ይህ ሰው ለመሆኑ ማነው ? በውኑ እርሱ «አፈርና አመድ» አይደለምን? ዘፍ.፲፰፥፳፯። እግዚአብሔር ግን ስለ አብርሃም እንዲህ ይላል፦ «እርሱ የማፈቅረውና የምወደው ባሪያዬ ነው። ስለማደርገው ነገር ሁሉ ለእርሱ መንገር አለብኝ፦ እንደሌሎቹ ሰዎች ሁሉ በሚፈጸመው ነገር እንዲገረም እርሱን መተው ተገቢ አይደለም።»

ስለዚህ እግዚአብሔር ያሰበውን ለአብርሃም ነገረው፤ ሰለሁኔታውም ከእርሱ ጋር በፍቅር ተወያዩ፦ አብርሃምም እግዚአብሔርን «በውኑ ጻድቁን ከኃጢአተኛ ጋር ታጠፋለህን?...ይህ ከአንተ ይራቅ...እንዲህ ያለው አድራጎት ከአንተ ይራቅ። የምድር ሁሉ ፈራጅ በቅን ፍርድ አይፈርድምን? በማለት ሃሳብ ሲያቀርብ እንመለከታለን። ይህ ዓይነቱ አነጋገር ከምንፈራቸው ወይም ከምናከብራቸው ሰዎች ጋር የምንነጋገርበት ዘዴ አይደለም፤ አብርሃም ግን ከፍጹም ወዳጅነት በመነጨ ድፍረት ከእግዚአብሔር ጋር እንዲህ ተነጋገረ። ውይይቱንም በመቀጠል «ሃምሳ ጻድቃን በከተማይቱ ውስጥ ቢገኙ...ከሃምሳው ጻድቃን አምስቱ ቢጎድሉ፦ ...ምናልባት ከዚያ አርባ ቢገኙስ...ሰላሳ...አሥር።» አለው። እግዚአብሔርም «ስለ አሥሩ አላጠፋትም» ሲል መለሰ። ዘፍ.፲፰፥፳፪—፴፫።

ይህም የእግዚአብሔር ወዳጅ ከመሆን የተገኘ ነው። የዚህ ዓይነቱን ወዳጅነት ይዘው የተገኙ ሰዎችን ማግኘት የሚያስደንቅ ነው። ከእግዚ

አብሔር ጋር የሚያነጋግር—ለመነጋገርም የሚያበቃ ወዳጅነት ካላቸው ሰዎች ጋር እርሱም ይነጋገራል። ታዲያ ማነው ከእግዚአብሔር ጋር የሚነጋገር— እግዚአብሔርም የሚያነጋግረው?

ለአብርሃም የሆነው ሁሉ እንዲሁ ደግሞ በሙሴ ሆኗል። ነቢየ እግዚአብሔር ሙሴ እንደ አብርሃም ሁሉ የእግዚአብሔር ወዳጅ ስለነበር ከፈጣሪው ጋር ሲወያይና ሲማከር ተገኝቷል። እሥራኤል (አይሁድ) ከወርቅ የተቀረፀ የጥጃ ምስል ሠርተው ማምለክ ጀመሩ፤ ያን ጊዜ እርሱ ያደረገላቸውን ተአምራት ሁሉ:- ዘንግተው እርሱንም ከደው ለጣዖት በመስገዳቸው እግዚአብሔር ተቆጣ። እነርሱንም ለማጥፋት ወሰነ። ነገር ግን አስቀድሞ ለሙሴ ሊነግረው ወደደ። ለሙሴም ሕዝቡ ምን ያህል እንዳረከሱ ከነገረው በኋላ «እኔ ይህን ሕዝብ አየሁት — እነሆም አንገተ ደንዳና ሕዝብ ነው። አሁንም ቁጣዬ እንዲቃጠልበቸው እንዳጠፋቸውም ተወኝ» ዘጸ.፴፪+፲። አለው። በዚህ ምንባብ እግዚአብሔር ሁሉን ማድረግ የሚችል አምላክ ሲሆን ሙሴን ግን እንደ አማካሪ ሲያወያየው እንመለከታለን። ከዚሁ ንግግር እግዚአብሔር «ተወኝ» ሲል ለሙሴ ከተናገረው ቃል ይልቅ የነቢዩ ሙሴ መልስ እጅግ የሚያስገርም ነው። ቅዱስ አባታችን ያዕቆብ እግዚአብሔር «ሊነጋ አቀላልቷልና ልቀቀኝ» ባለው ጊዜ «ካልባረከኝ አልለቅህም» ዘፍ.፴፪+፳፮ እንዳለው ሁሉ ሙሴም ፍጹም ፍቅር በተሞላበት ድፍረት «ከመዓትህ ተመለስ ለሕዝብህም በክፋታቸው ላይ ራራ።» ዘጸ.፴፪+፲፪። በማለት መለሰለት። ማነው በምድራዊ አለቃው ፊት እንዲህ በድፍረት የሚናገር? የሚገርመው ነገር እግዚአብሔር በሙሴ ንግግር ተስማምቶ የሙሴን ፈቃድ መፈጸሙ ነው። መጽሐፉም «እግዚአብሔርም በሕዝቡ ላይ ሊያደርግ ስላሰበው ክፉት ራራ።» ዘጸ.፴፪+፲፬ ይላል። እንግዲህ እግዚአብሔር ከወደዳቸው ከወዳጆቹ ጋር እንዲህ ሲሠራ የሚመለከት ልቡና ከመንፈሳዊ ቅናት የተነሣ ራሱን ለውጦ እነዚህን የእግዚአብሔር ወዳጆች መከተልን መምረጥ ያስፈልገዋል።

ስለ ሙሴ ሌላ ምሳሌ እናንሣለን። በቅዱስ መጽሐፍ እንደተጻፈው በሲና ተራራ ላይ ሙሴ ከእግዚአብሔር ጋር አርባ መዓልትና ሌሊት ቆይቷል። ዘጸ.፴፬+፳፰። ነገር ግን አሠርቱን ትእዛዛት ለመጻፍ በውኑ ለእግዚአብሔር እንኳን አርባ ቀን ቀርቶ ጥቂት ደቂቃዎችም አያስፈልጉትም። ለሙሴ ስላለው ፍቅር ግን ሙሴ አርባ መዓልትና ሌሊት በተራራው ላይ እንዲቆይ ተወው። ሙሴ የእግዚአብሔር ሰው በመሆኑ እግዚአብሔር ተደስቶበታል:- እንዲሁ ደግሞ ሙሴም ከእግዚአብሔር ጋር ቃል በቃል ለመነጋገር እድል በማግኘቱ ደስተኛ ነበር።

እግዚአብሔር ብዙ ወዳጆች አሉት — እነዚህንም በግልጽ «ከእንግዲህ ወዲህ ባሮች አልላችሁም።...ወዳጆች ግን ብያችኋለሁ።» ሲል ነግሮአቸዋል። ዮሐ.፲፭+፲፭። ዮሐ.፲፩+፭። ዮሐ.፲፩+፴፮። በወንጌልም ስለወንጌላዊው ዮሐንስ በመደጋገም «ኢየሱስ የሚወደው ደቀመዝሙር» እየተባለ ተነግሯል።

እግዚአብሔር ለሚወዳቸው የሰማይን መክፈቻ በእጃቸው ሰጥቷቸዋል። ቢወዱ የሚከፍቱበት ባይወዱ የሚዘጉበት ሥልጣንም ጭምር ሰጥቷቸዋል። ከዚህም የተነሣ እጅግ በሚያስደንቅ ድምፅ ነቢዩ ኤልያስ «ከአፌ ቃል በቀር በእነዚህ ዓመታት ጠልና ዝናብ አይሆንም።» ብሎ ሲናገር እንመለከተዋለን። ፩ነገ.፲፯+፩። «ከአፌ ቃል በቀር» የሚለው ሐረግ አስፈሪና አስገራሚ ነው:- እግዚአብሔር ቢፈቅድ እንኳን አላለም — ይልቅ እርግጠኛ በመሆን ተናገረ እንጂ። እንደተናገረውም ሰማያት ተዘጉ — ሳይከፈቱም ለሦስት ዓመት ከስድስት ወራት ቆዩ። ኤልያስ እንዲከፈቱ በተናገረ ጊዜም ሰማያት ተከፈቱ — ጠልና ዝናብም ሆነ።

ስለእነዚህ ለቅዱሳን በስተሰጡት የሰማይ መክፈቻዎች ስለያዙአቸውም ቅዱሳን:- እነርሱ

> «እንደሚጸልዩ ሳይሆን ጸሎትን እንደሚቀበሉ፣ ከአባቱ ህብት
> ለሰዎች ሁሉ ይሰጥ ዘንድ ሥልጣን እንዳለው ልጅ»

ናቸው ተብሎ ተነግሯል። እኛም እንግዲህ ይህን የመሰለ ጸጋ የተሰጣቸውን የእግዚአብሔር ወዳጆች ታሪክ ባነበብን ጊዜ ለዚህ ጸጋ ልንቀና ይገባናል። «ቅንዑ ለእንተ ተዓቢ ጸጋ» እንዳሉ አበው።

እግዚአብሔር ለእነዚህ ለሚወዳቸው ከጸጋው በመስጠት ብቻ አይረካም — ከክፉ ነገር ሁሉ ይጠብቃቸዋል — በእነርሱ ላይም አንዳች ክፉ ነገር እንኳ እንዲነገርባቸው አይሻም። የመጀመሪያው ምሳሌም ሙሴ ነው። ሙሴ ከእሥራኤል ሕግ ውጭ ኢትዮጵያዊቱን ባገባ ጊዜ ወንድሙ አሮንና እኅቱ ማርያም ስለእርሱ ተቆጡ — አንጎራጐሩም። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር በሙሴ ላይ ስለተናገሩት ነገር ተቆጣ። ሙሴ ቢታገሣቸውም እግዚአብሔር ግን አልታገሣቸውም:- ስለዚህም ሦስቱንም ጠርቶ «ቃሌን ስሙ በመካከላችሁ ነቢይ ቢኖር እኔ እግዚአብሔር በራእይ እገለጥለታለሁ ወይም በሕልም እናገረዋለሁ። ባሪያዬ ሙሴ ግን እንዲህ አይደለም:- እርሱ በቤቴ ሁሉ የታመነ ነው። እኔ አፍ ለአፍ በግልጥ እናገረዋለሁ:- በምሳሌ አይደለም:- የእግዚአብሔርንም መልክ ያያል። በባሪያዬ በሙሴ ላይ ትናገሩ

ዘንድ ስለምን አልፈራችሁም?» አላቸው። ዘኍ.፲፪፥፩-፰። ማርያምንም በለምፅ መታት:- እንደ አመዳይም ነጭ ሆነች። ከሰፈር ውጭም ሰባት ቀን ተዘግታ ተቀመጠች። ዘኍ.፲፪፥፱-፲፭። ይህም ለአባታችን አብርሃም የተነገረውን ኪዳን እንድናስታውስ ያደርገናል:- እግዚአብሔር «የሚባርኩህን እባርካለሁ:- የሚረግሙህንም እረግማለሁ» ብሎታልና። ዘፍ.፲፪፥፫። ይህም እግዚአብሔር ለወደዳቸው የሰጠው ግሩም ክብር ነው። የሚባረኩ ብቻ ሳይሆኑ ለበረከትም እንዲሆኑ ነግሯቸዋል። ዘፍ.፲፪፥፪። ይህም ኤልያስ በመበለቲቱ ቤት፣ ዮሴፍም በጲጥፋራ ቤትና በግብፅ፣ ኤልሳዕም በሱናማዊቱ ሴት ቤት ለበረከት እንደሆኑ ማለት ነው።

ሌላው እግዚአብሔር ለሚወዳቸው ልጆቹ የሚሰጠው የሚያስደንቅ ክብር ተአምራት እንዲያደርጉ በሚሰጣቸው ኃይል ነው። እርሱ ብቻ ሊያደርገው የሚችለውን እነርሱ እንዲያደርጉት ያስችላቸዋል። በእነርሱ ተአምራትም እርሱ ይመሰገናል። ወዳጆቹም ብዙ ተአምራት በማድረጋቸው የከበሩ ይሆናሉ። እርሱ «እናንተን የሚቀበል እኔን ይቀበላል:- እናንተን የሚያከብር እኔን ያከብረኛል:- እኔም ደግሞ አከብረዋለሁ።» ብሎአል። ማቴ.፲፥፵። ክብራቸውም ታላቅ ነው። ይህንንም ሲገልጽ «እናንተ ደግሞ በአሥራ ሁለቱ የእሥራኤል ነገድ ስትፈርዱ በአሥራ ሁለት ዙፋን ትቀመጣላችሁ።» ብሏቸዋል። ማቴ.፲፱፥፳፰። ምናልባት ብቸኛው ፈራጅ እግዚአብሔር አይደለምን? እንዴት ፈራጅ ያደርጋቸዋል? የሚል ጥያቄ ይነሣ ይሆናል። እርሱ ግን የሚሰጠው መልስ አለው:- ምንም እንኳ የመፍረድን ሥልጣን ከባሕርይ አባቱ ያገኙሁት የባሕርይ ገንዘቤ ቢሆን ዮሐ.፲፪፥፳፮። ደስታዬ በሰው ልጆች ነው:- የሰው ልጆችን አፈቅራቸዋለሁ:- አከብራቸዋለሁም። እኔ በምድር ሁሉ ላይ ፈራጅ ብሆን እነርሱ ደግሞ በምድር ላይ ይፈርዳሉ፤ እኔ የነገሥታት ንጉሥ ብሆን እነርሱ ከእኔ ጋር ይነግሣሉ፤ እኔ በታላቅ ክብር በደመና ብመጣ ከእኔ ጋር በደመና ይመጣሉ፤ ዘወትር ከእኔ ጋር ይሆናሉ – እኔ ባለሁበት በእዚያ እነርሱ ደግሞ ይሆናሉ።

እንግዲህ እግዚአብሔር በማፍቀር፣ አብሮአቸው በመሆን፣ እነርሱን ከክፉ በመጠበቅ፣ የሰማያትን መክፈቻ በመስጠት፣ ክብራቸውን ሰው ሁሉ እንዲያውቀው በማድረግና ለዎችም እንዲያከብሯቸው በማዘዝ ቅዱሳኑን ምን ያህል እንደሚወዳቸውና እንደሚያከብራቸው ተመልክተናል።

ኃጢአት ግን የዚህ ሁሉ ተቃራኒ ነው:- ኃጢአት እግዚአብሔርን፣ ቅዱሳን መላእክትንና የቅዱሳንን ሁሉ ተራዳኢነት ማጣት ነው።

ኃጢአት እግዚአብሔርን ማጣት ነው

በኃጢአት የሚኖር ሰው ራሱንና ልቡናውን ከእግዚአብሔር በመለየቱ እግዚአብሔርን ያጣል። ስለሆነም ኃጢአት ከሁሉ በፊት የእግዚአብሔርን ፍቅር ማጣት ነው። ጌታችንም «የሚወደኝ ቢኖር ቃሌን ይጠብቃል» ዮሐ.፲፬፥፳፫-፳፬። ከማለቱም በላይ «ማንም ዓለምን ቢወድ የአባት ፍቅር በእርሱ ውስጥ የለም።» ፩ዮሐ.፪፥፲፭ ሲል ወንጌላዊው ዮሐንስ ይህንን አባባል የበለጠ ያብራራዋል። እግዚአብሔርን የሚወድ ሁሉ ወደ እግዚአብሔር ወደሚያቀርበው ያዘነብላል። ወደ ኃጢአት የሚያዘነብል ሁሉ የእግዚአብሔርን ፍቅር ከልቡናው ያስወጣዋል – በአንድ ጊዜ ኃጢአትንም እግዚአብሔርንም መውደድ አይቻልምና።

በተጨማሪም ኃጢአት ለእግዚአብሔር አለመታዘዝ፣ በእርሱ ላይ ማመፅ እርሱንም መጻረር ጭምር ነው። የእግዚአብሔርን ትእዛዛት እንደቀላል ነገር መቁጠርና ሁሉን ማየት በሚችል በእግዚአብሔር ፊት ትእዛዛቱን መተላለፍና ፈሪሃ እግዚአብሔርን ማጣት ነው።

ጻድቃን ግን እንዲህ አይደሉም። ለምሳሌ ጻድቁ ዮሴፍ የኃጢአት ግብዣ በቀረበለት ጊዜ «ይህን ክፉ ሥራ እንዴት አደርጋለሁ በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ኃጢአትን እሠራለሁ።» ሲል መልስ መስጠቱ ከመንፈሳዊ ጥንካሬና እግዚአብሔርን ከመፍራት የተነሣ ነው። ዘፍ.፴፱፥፱። ኃጢአት በቀረበለት ጊዜ እግዚአብሔር በፊቱ ነበር። ኃጢአትንም እግዚአብሔርን እንደመቃወም ቆጠረው እንጂ ሴቲቱንና ባልዋን እንደ መቃወም ብቻ አልቆጠረውም። ቅዱስ ዳዊትም ፈጣሪው እግዚአብሔርን «አንተን ብቻ በደልሁ:- በፊትህም ክፉትን አደረግሁ።» ሲል መናገሩ ተመሳሳይ ትርጉም ያለው ነው። መዝ.፶፥፬።

እንዲሁ ሁሉ ደግሞ ኃጢአት በእግዚአብሔር ላይ ማመፅ ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔርን መቃረንም ጭምር ነው። ኃጢአት በእግዚአብሔር መንግሥት፣ በቅድስናው በጽድቁም ላይ ማመፅ ነው። ግዛቱ የሆነ ልቡናንም ለሌላ ገዥ (ዲያብሎስ) አሳልፎ መስጠት ነው። እግዚአብሔር እንደማይወሰን ሁሉ የእርሱን ባሕርይ የምትቃረን ኃጢአትም ወሰን የላትም። ቅጣቷም ወሰን የሌለው ነው።

ኃጢአት መንፈስ ቅዱስን መቃወም ነው!

በውስጣችን ያለው የእግዚአብሔር መንፈስ ለእግዚአብሔር ልጆች እንደሚገባ በቅድስና እንድንኖርና የጽድቅን ሥራም እንድንሠራ

ይፈልጋል። በኃጢአት የምንመላለስ ከሆነ ግን መንፈስ ቅዱስን እንቃወማለን። በቅዱስ መጽሐፍም:- «ለቤዛም ቀን የታተማችሁበትን ቅዱሱን የእግዚአብሔርን መንፈስ አታሳዝኑ።» ኤፌ.፬፥፴። ተብሏል። ስለዚህ ኃጢአትን የሚሠራ ሁሉ የእግዚአብሔርን መንፈስ ያሳዝናል። መጽሐፍ «መንፈስን አታጥፉ» ፩ተሰ.፭፥፲፱ በማለት ይመክረናል። መንፈስ ቅዱስ በሰው ልቡና ውስጥ የሚሠራ ከሆነ በፍቅር የነደደ፣ ለመልካም ነገር የሚፋጠን፣ ስለእግዚአብሔር መንግሥት የተቀደሰ መንፈሳዊ ቅናት እንዲያድርበት ይሆናል። ምክንያቱም አምላካችን እግዚአብሔር በእውነት የሚያጠፋ እሳት ነውና። ዕብ.፲፪፥፳፱። እግዚአብሔርን በሕይወቱ የያዘ ሰው የሚያቃጥል እሳትን የተሸከመ ነው። በመጽሐፍም «መላእክቱን መንፈስ የሚያደርግ አገልጋዮቹንም የእሳት ነበልባል» መዝ.፻፫፥፬ የሚያደርግ ተብሎ ተጽፏል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም «በመንፈስ የምትቃጠሉ ሁኑ» ብሏል። ሮሜ.፲፪፥፲፩። ለዚህ ነው ቅዱሳን ሐዋርያትም በእሳት አምሳል እየተከፋፈለ የወረደውን መንፈስ ቅዱስን ሊቀበሉ የቻሉት። የሐዋ.፪፥፫–፬።

በመጽሐፍ ቅዱስ አባባል ከዚህ በላይም እንደተገለጠው ግንም ኃጢአትን የሚሠራ ሰው መንፈስ ቅዱስን ከእርሱ ያስወጣል። መንፈስ ቅዱስም ይርቀዋል። ይህ ሰውም በመንፈሳዊ ሕይወቱ እየተዳከመና እየቀዘቀዘ ይሄዳል። ቀስ በቀስም የእግዚአብሔር መንፈስ ከእርሱ እየራቀ ይሄዳል። መንፈስ ቅዱስ ፈጽሞ ከኃጢአተኛው ሰው በተለየ ጊዜ፤ ያንጊዜ ልክ ንጉሥ ሳኦልን ርኩስ መንፈስ እንደአሰቃየው ይህንንም ሰው ያሰቃየዋል። ፩ሳሙ.፲፮፥፲፬። እንዲህ ያለው ሁኔታ ነው ንጉሥ ዳዊትን «አቤቱ ከፊትህ አትጣለኝ:- ቅዱስ መንፈስህንም ከእኔ ላይ አትውሰድብኝ» እያለ ወደፈጣሪው እንዲጸልይ ያደረገው። መዝ.፶፥፲፩። እንደዚህ እንደዳዊት ከልብ ሆኖ መጸለይ ያስፈልጋል። ያለበለዚያ መንፈስ ቅዱስ ከሕይወት ሲርቅና ርኩስ መንፈስ ሲቀርብ ዝም ማለት መቃረን ነው። መንፈስ ቅዱስን መቃወም ደግሞ በልቡና ውስጥ የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ፈጽሞ እምቢ ማለት ነው። ከኃጢአት ብዛት የተነሣ ሰው እስከ ሞት እንኳ ቢሆን የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ሊቃወም ይችላል። በዚህም ምክንያት መንፈስ ቅዱስ በሰው ልቡና ውስጥ ሥራውን ካልሠራ ሰው ንስሐ ሊገባ አይችልም። ሰው በኃጢአቱ እንዲፀፀትና ንስሐ እንዲገባ የሚያበረታው መንፈስ ቅዱስ ነውና። ዮሐ.፲፮፥፰። ሰው ደግሞ ንስሐ ካልገባ ይቅርታን ሊያገኝ አይችልም። ቅዱሳን «ንስሐ ሳይገባበት ከቀረው በቀር ይቅር የማይባል ኃጢአት የለም» ብለው እንደተናገሩት። መንፈስ ቅዱስን

መቃወምም ሥርየት የሌለው ኃጢአት ነው ተብሏል። እንግዲህ ገና ከመንፈስ ቅዱስ መለየት ደረጃ ላይ አልደረስንምና የእግዚአብሔር መንፈስም ወደንስሐ እየመራን ነውና በልቡናችን ውስጥ የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ከመቃወም ፈቀቅ ልንል ይገባናል። በተደጋጋሚ ኃጢአታችን የእግዚአብሔርን መንፈስ አሳዝነነው ከሆነ ዳግመኛ እንዳንበድል፦ ከልቡናችንም አርቀነው ከሆነ ውስጣዊ ተቃውሞአችንን እንድንተው፦ በእጅጉ ያስፈልጋል። የእግዚአብሔር መንፈስ በእኛ ውስጥ ሆኖ የተቀደሰውን ሥራ እንዲያሠራን ደግሞ ኃጢአትን መጥላት ተገቢ ነው። ኃጢአት በጣም አደገኛ ነው የሰውን የተቀደሰ ባሕርይ ያዋርዳል–ያረክሳልና።

ኃጢአት የሰዎች የባሕርይ ርኵሰት ነው

ስለ ኃጢአተኞች «ሁሉ ዐመፁ:- በአንድነትም ረከሱ፣ በጎ ነገርን የሚሠራ የለም:- አንድም ስንኳ የለም።» ተብሎ ተነግሯል። መዝ.፲፫፥፫። ሰው ከኃጢአት የተነሣ ካልረከሰና አርአያና ምሳሌነቱን ካልአጣ በስተቀር በእግዚአብሔር አርአያና ምሳሌ የተፈጠረ ክቡር ፍጥረት ነው። ስለዚህ በኃጢአት ከወደቁ በኋላ «ኃጢአት ለሰው ባሕርይ የሚስማማ ነውና ይቅርታ ሊደረግልኝ ይገባል» የሚለው የደካሞች አመለካከት ተቀባይነት የለውም። እግዚአብሔር ሰውን ለኃጢአት ባርያና ተገዥ አድርጎ አልፈጠረውምና ኃጢአት ሠርቶ ደካማ ስለሆንኩ ነው ማለት ተገቢ አይደለም። ዘፍ.፩፥፳፮። በኃጢአት ከረከሰ በኋላ ግን የሰው ባሕርይ ጎስቁሏል:- ስለዚህ ነው ሐዋርያው «እኔ ግን ከኃጢአት በታች ልሆን የተሸጥኩ የሥጋ ነኝ።...እኔ ምንኛ ጎስቋላ ሰው ነኝ:- ለዚህ ሞት ከተሰጠ ሰውነት ማን ያድነኛል?» ሲል የተናገረው። ሮሜ.፯፥፲፬፣ ፳፬። ኃጢአት የሰውነት ባሕርይን ያጎሰቁላል–ከሰማያዊ ክብሩም ያዋርዳል ይጥላል።

ኃጢአት መዋረድ ነው። ሰው ከእግዚአብሔር ልጅነት በመውጣት ተዋርዶ የሰይጣን ልጅ ለመሆን የበቃው በኃጢአት መሆኑን ማስታወስ ያስፈልጋል። ከዚህ ውርደት የተነሣ በሰው ውስጥ የነበረው ብርሃን ጭለማ ይሆናል። እርሱም የነበረበትን ታላቅ ክብር ረስቶ የቱናቀ ይሆናል። ኃጢአተኛ ሰው በራሱ ይዋረዳል–እራሱንም ያጠፋል። በውኑ የንጉሥ ልጅ በቆሻሻ ሥፍራ ይቀመጣልን? አይቀመጥም። የእግዚአብሔር ልጅማ እንዴት?

ኃጢአተኛ ሰው በራሱ የተዋረደ ብቻ ሳይሆን በሰዎች ዘንድም ወራዳ ነው። ለዚህ ምሳሌ የሚሆነው ቤትን አይቶ የተመኘች ሰው ነው። ይህን የመሰለው ሰው በሃሳቡ ለግያዊ የሆነውን የሚያስብ ቢሆን ለራሱ፡- ‹ይህች ቤት የእግዚአብሔር መቅደስ ናት—የመንፈስ ቅዱስም ማደሪያ፡- እንዴትስ እርሷን አረክሳታለሁ? የእግዚአብሔርን ሕንፃ ማፍረስ አይቻለኝምና› በማለት ራሱን ይመክር ነበር። በመጽሐፍ «ማንም የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ቢያፈርስ እግዚአብሔር እርሱን ያፈርሰዋል፡- የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ቅዱስ ነውና።» ተብሎ ተጽፏልና። ፩ቆር.፫፥፲፯። የሰውን ባሕርይ የሚያረክሰው ኃጢአት ሰው የእግዚአብሔር መቅደስ መሆኑን በመርሳት ባሕርይን አጉሳቁሎ ራሱን ለርኩሰት ተገዥ ማድረግ ነው። ይህ ደግሞ የሰውን ባሕርይ ብቻ ሳይሆን ምድርን ሁሉ የሚያረክስ ነው። ለዚህ ነው በመጽሐፍ ስለታላቂቱ ጋለሞታ «በዝሙትዋ ምድርን ያጠፋች» ተብሎ የተነገረው። ራእ.፲፱፥፪።

ስለኃጢአት የሚባል ሌላ ምን አለ?

ኃጢአት መቆሸሽ፡- ርኩሰትና ውርደት ነው

ኃጢአት መቆሸሽ ነው። ለዚህ ነው የወደቁት መላእክት «ርኩሳን መናፍስት» ተብለው የተጠሩት። ማር.፭፥፮። ይህንንም አስመልክቶ እግዚአብሔር «የእሥራኤል ቤት በምድራቸው በተቀመጡ ጊዜ በመንገዳቸውና በሥራቸው አረከሱአት፤ መንገዳቸውም በፊቴ እንደመርገም ደም ነበረ።» በማለት በሕዝቅኤል አድሮ ተናግሯል። ሕዝ.፴፮፥፲፯። ስለሰንበትም ደግሞ «በእኔና በእነርሱ መካከል ምልክት ይሆን ዘንድ ሰንበታቴን ሰጠኋቸው። ነገር ግን በትእዛዜ አልሄዱም፤ ሰንበታቴንም ፈጽመው አረከሱ።» ብሎአል። ሕዝ.፳፥፲፫። ስለክህናት ኃጢአት ሲናገር ደግሞ «ክህነትን፡- የክህነትንም ቃል ኪዳን አፈረሱ (አረከሱ)» ብሎአል። ነፍስ መግደልን አስመልክቶም በመጽሐፍ ቅዱስ «እጆቻችሁ በደም ጣቶቻችሁም በበደል ረክሰዋልና» የሚል ተጽፏል። ኢሳ.፶፱፥፫። ስለዝሙትም «በግልሙትናሽና በኃጢአትሽ ምድሪቱን አረከስሽ» ይላል። ኤር.፫፥፪።

ኃጢአት (መቆሸሽን) ርኩሰት ነው ስንል ዝሙትንና ነፍስ መግደልን ብቻ ሳይሆን የአፍንና የምላስንም ኃጢአት የሚያጠቃልል ነው። በምላስ ስለሚሠራ ኃጢአት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ «ሰውን የሚያረክሰው ወደ አፍ የሚገባ አይደለም፡- ከአፍ የሚወጣው (ምላስ የምትናገረው) ግን

ሰውን የሚያረክሰው ይህ ነው።» ሲል አስተምሮአል። ማቴ.፲፭፥፲፩። ጌታችን ርኩሰት የሚለውን ቃል ኃጢአትን በአጠቃላይ ለማመልከት ተጠቅሞበታል። ስለጻድቃን ሲናገርም «ነገር ግን ልብሳቸውን ያላረከሱ ጥቂት ሰዎች አሉ። የተገባቸውም ስለሆኑ ነጭ ልብስ ለብሰው ከእኔ ጋር ይሄዳሉ።» ይላል። ራእ.፫፥፬። ስለኃጥአን ደግሞ «ነገር ግን በገባችሁ ጊዜ ምድሬን አረከሳችሁ፤ ርስቴንም አጐሰቈላችሁ።» ብሏል። ኤር.፪፥፯።

እንግዲህ ኃጢአት ርኩሰት ከሆነ ራሳችንን ከኃጢአት ማራቅ ይኖርብናል። በኃጢአት የሚኖር ሰው የረከሰ መሆኑ ይሰማዋል። ከአንደበት የሚወጣውም ኃጢአት ሁሉ የሚያረክስ ነው፡- ሰውን የሚያረክሰው ከአፍ የሚወጣ ነው ተብሏልና።

ዝሙት የርኩሰት የመጨረሻ ደረጃ በመሆኑ ኃጢአት ዝሙትም ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ስለእሥራኤል ልጆች ኃጢአት «ይሁዳ አመነዘረች፤ እሥራኤል አመነዘረች» የሚል ተጽፎአል። ሕዝ.፲፮።

ኃጢአት ጸጋን ማጣትና ውርደትም ነው። በምሳሌ፡- «ኃጢአት ግን ሕዝብን ታስነውራለች» ተብሏል። ምሳ.፲፬፥፴፬። በተጨማሪም ኃጢአት ደዌ ነው። ስለዚህም ነቢዩ ኢሳይያስ «እግዚአብሔርን ትተዋል። የእሥራኤልንም ቅዱስ አቃለሉዋል ራስ ሁሉ ለሕመም ልብም ሁሉ ለድካም ሆኖአል። ከእግር ጫማ እንሥቶ እስከ ራስ ድረስ ጤና የለውም፡- ቁስልና እበጥ የሚመግልም ነው፡- አልፈረጠም፡- አልተጠገነም፡- በዘይትም አልለዘበም።» በማለት ተናግሯል። ኢሳ.፩፥፬–፮። ሰው ኃጢአት በሠራ ጊዜ የመንፈስ በሽተኛ ይሆናል።

ኃጢአት አለማወቅም ነው። ይህም እግዚአብሔርን፤ እምነትን፤ መልካም የሆነውን ሁሉ አለማወቅ ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔርም «በሬ የገዥውን አህያም የጌታውን ጋጣ አወቀ፡- እሥራኤል ግን አላወቀም፡- ሕዝቤም አላስተዋለም» በማለት ተናግሯል። ኢሳ.፩፥፫።

በአጠቃላይ ኃጢአት ጉድለት፡- ሕፀፅ፤ መታወር፤ ጨለማና እግዚአብሔርን መርሳት ነው። ጨለማ ነው መባሉም እውነት ነው፡- ምክንያቱም በባሕርዩ ብርሃን ከሆነ ከብርሃናት ጌታ ከእግዚአብሔር ይለያልና። ከዚህ አንፃር ነው ስለኃጢአተኞች፡- «ሥራቸው ክፉ ነበርና ከብርሃን ይልቅ ጨለማን ወደዱ» የተባለው። ዮሐ.፫፥፲፱። በተጨማሪ ደግሞ በመክብብ «ሰነፍ ግን በጨለማ ይሄዳል።» የሚል ተጽፏል። መክ.፪፥፲፬። እንግዲህ ሁለት ነገሮች ከኃጢአት እንድንሸሽ ያደርጉናል። እነዚህም የኃጢአት ክፉ ባሕርይና አስፈሪው የኃጢአት ፍጻሜ (ዘለዓለማዊው እሳት) ናቸው።

የኃጢአት ፍጻሜዋ ምንድን ነው?

፫. የኃጢአትን ውጤት (ፍጻሜ) ብታውቅ ከኃጢአት ትሸሻለህ

የኃጢአት ውጤት ፍርሃትና እረፍት ማጣት ነው

ኃጢአት የሰውን ውስጣዊ ሰላም ያሳጣል:- ልቡናንም በጭንቀት በመሙላት ፈሪ ያደርጋል። ቅዱሱ ግን አይፈራም። ነቢዩ ዳዊትም እንዲህ ብሏል። «ሠራዊትም ቢሰፍርብኝ ልቤ አይፈራም። ሰልፍም ቢነሣብኝ በዚህ አተማመናለሁ።» መዝ.፳፮፥፫። ኃጢአተኛ ግን ያለማቋረጥ ይፈራል ሰላምም የለውም። «ለክፉዎች ሰላም የላቸውም ይላል እግዚአብሔር።» ኢሳ.፵፰፥፳፪። በድጋሚም «ክፉዎች ግን እንደሚናወጥ ባሕር ናቸው ውኆቹም ጭቃና ጉድፍ ያወጣሉና። ለክፉዎች ሰላም የላቸውም ይላል አምላኬ።» ኢሳ.፶፯፥፳።

ፍርሃት የተጀመረው ከመጀመሪያው የአዳምና ሔዋን ኃጢአት ነው። አዳም ከኃጢአቱ በፊት እግዚአብሔርን ስለመፍራቱ አልተጻፈም። በተቃራኒው ግን አዳምና ሔዋን በገነት ከእግዚአብሔር ጋር ይነጋገሩ – በደስታም ይኖሩ ነበር። ከኃጢአቱ በኋላ ግን አዳምና ሔዋን የእግዚአብሔርን ፊት ማየት ስለአስፈራቸው ከገነት ዛፍ ሥር እንደተደበቁ ተጽፎ እናገኛለን። እግዚአብሔርም በጠራው ጊዜ አዳም በመፍራትና በመንቀጥቀጥ «በገነት ድምፅህን ሰማሁ:- ዕራቁቴንም ስለሆንኩ ፈራሁ፤ ተሸሸግሁም።» ሲል ተናግሯል። ዘፍ.፫፥፲።

ሰው ሁሉ ፊቱን ለማየት የሚሻው ቸርና ለውን ወዳጅ የሆነው እግዚአብሔር ለኃጥአን አስፈሪ ሆነ– ስለዚህም ሰው ከእርሱ ዕይታ ለመሰወር ሲሸሽ እንመለከታለን። ከሰው ሁሉ የበለጠ ደግ የሆነውና የአፉ ቃላትም እጅግ ጣፋጭ የሆነው እግዚአብሔር ለኃጥአን አስፈሪ ሆነ። እግዚአብሔርን የምትወድ ነፍስ ግን የምትወደውን እርሱን ትሻዋለች:- ታገኘዋለችም። መኃ.፫፥፪-፬። ለኃጢአተኛ ነፍስ ግን በሕያው እግዚአብሔር እጅ መውደቅ አስፈሪ ነው። ዕብ.፲፥፴፩።

እግዚአብሔር በኃጢአተኞች ዘንድ አስፈሪ ነው። ቅዱሳኑ ግን ወዳጆቹ ናቸውና በእርሱ ሐሤት ያደርጋሉ። ታላቁ ቅዱስ አንጦንስ ደቀመዛሙርቱን:- ‹ልጆቼ እግዚአብሔርን አልፈራውም› አላቸው። እነርሱም ደንግጠው ‹ይህን መናገር ከባድ ነው› አሉት። እርሱም መልሶ ‹ልጆቼ ሆይ

ስለምወደው ነው:- በፍቅር ፍርሃት የለምና:- ፍቅርም ፍርሃትን ያስወግዳልና› አላቸው። ፩ዮሐ.፬፥፲፰።

እግዚአብሔር ዛሬ ወደ እኛ ቢመጣ በደስታ ከሚቀበሉት ወይስ ከኃጢአታቸው የተነሣ ከሚሸሹት ወገን እንሆን? ሰዎች ሞትንና ፍርድን – የመጨረሻውንም የፍርድ ቀን ይፈራሉ። እንዲህ ከሆነ ደግሞ ኃጢአትን መተው ነው። የኃጢአተኞች የመጨረሻ ዕጣ ፈንታ ፍርሃትና ሞት ነውና። በመጽሐፍም «በዚያን ጊዜ ተራራዎችን:- በላያችን ውደቁ:- ኮረብቶችንም ሰውሩን ይሉ ዘንድ ይጀምራሉ።» ተብሎ የተነገረው የኃጥአን ፍጻሜ ሞትና ፍርሃት መሆኑን የሚያመለክት ነው። ሉቃ.፳፫፥፴። ሆሴ.፲፥፰። ከዚህም በላይ ሞትን ሲሹ እንኳን የማያገኙት መሆኑን ቅዱስ መጽሐፍ– «በዚያም ወራት ሰዎች ሞትን ይፈልጋሉ:- አያገኙትምም:- ሊሞቱም ይመኛሉ:- ሞትም ከእነርሱ ይሸሻል።» ሲል በይበልጥ ያብራራል። ራእ.፱፥፮።

አዳም ኃጢአትን በሠራ ጊዜ ከዚያ በፊት ያልነበሩት ሦስት ባሕርያትን ገንዘብ አደረገ። እነዚህም ፍርሃት:- ድንጋጤና ሰላም ማጣት ናቸው። እነዚህ ሦስቱ ከኃጢአቱ ያገኛቸው ወይም ከኃጢአቱ የተነሣ የመጡበት ናቸው። ፍርሃት ነፍስን የሥጋ ልቡና ሕመምተኛ ያደርጋታል። ከኃጢአት የተለየ ሰው ውስጣዊም ሆነ አፍአዊ (ውጫዊ) ሰላምና ደስታ አለው። በኃጢአት የሚኖረው ግን ሁለቱንም የለውም።

አእምሮ ከኃጢአት የተነሣ ይፈተናል – ይጨነቃልም። የጲላጦስ ታሪክ ለዚህ በቂ ማስረጃና ምሳሌ ይሆናል። ጲላጦስ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ምንም በደል እንደሌለበት ባወቀ ጊዜ «እነሆም በፊታችሁ መርምሬ ከምትከሱበት ነገር አንድ በደል እንኳ በዚህ ሰው አላገኘሁበትም።» አለ። ሉቃ.፳፫፥፲፬። በፍርድ ወንበር በተቀመጠ ጊዜ ደግሞ ሚስቱ «ስለ እርሱ ዛሬ በሕልም እጅግ መከራ ተቀብያለሁና በዚያ ጻድቅ ምንም አታድርግ» ብላ ላከችበት። ማቴ.፳፯፥፲፱። ይህን ሁሉ እያወቀ የሞት ፍርድ ከፈረደበት በኋላ የራሱን ኅሊና ለመሸንገል– «እኔ ከዚህ ጻድቅ ሰው ደም ንጹሕ ነኝ እናንተ ተጠንቀቁ» ሲል በሕዝቡ ፊት እጁን ታጠበ። ማቴ.፳፯፥፳፬። በዚህም አእምሮው ምንኛ እንደተፈተነ እንረዳለን።

ኃጢአት ኅሊናን ያደክማል። ሰው ኃጢአትን እስኪሠራው የኃጢአት ክፋትና የሚያስከትለው አደጋም አይሰማውም ወይም አይታወቀውም። ምክንያቱም ኃጢአትን የሚያሠራው ክፉ መንፈስ ኃጢአትን እስኪፈጽም ወይም ከፈጸመ በኋላ እስከ ጥቂት ጊዜ ድረስ አእምሮውን ስለ ሚገዛውና

ኀጢኣውን ስለሚያደነዝዘው ነው። የኃጢአትን አደጋ የሚረዳው ከዚህ በኋላ ነው። የአስቆሮቱ ይሁዳ ታሪክ ለዚህ ጥሩ ምሳሌ ነው። ይሁዳ ጌታውን አሳልፎ እስኪሰጥ ድረስ የሚሠራውን ሥራ አደገኛነት አያስተውልም ነበር — ጌታውን አሳልፎ ከሰጠ በኋላ ወደ አእምሮው ሲመለስ ነው ጌታችን ይነግረው የነበረው ሁሉ ትዝ ያለው። ሉቃ.፳፪፥፳፪። ማቴ.፳፮፥፶። ሉቃ.፳፪፥፵፰። ከዚህ በኋላም ኃጢአቱ ታየው። ማቴ.፳፯፥፫። ነገር ግን ኀሊናው ሰላም አልነበረውም — ከኀሊናው ወቀሳ ለማምለጥ ሌላ ኃጢአት ይሠራ ዘንድ አሰበ፦ ይህም ተስፋ መቁረጥ ነው። ተስፋ በመቁረጡም ታንቆ ሞተ። ማቴ.፳፯፥፭። የኅሊናው ድካም ሰላም ነሥቶ ለሞት አበቃው።

ከኃጢአት በኋላ ሰላለው ፍርሃት፣ ድንጋጤና ሰላምና እረፍት ማጣት ሌላው ምሳሌ የቃየል ሕይወት ነው። ዘፍ.፬፥፲፫—፲፬። ቃየል ወንድሙን በግፍ በመግደሉ ያተረፈው አንዳችም ነገር የለም። ያተረፈው ነገር ቢኖር መጨነቅ፣ ሰላም ማጣትና ተቅበዝባዥ ሆኖ መኖርን ብቻ ነው። ለዚህ ነው በመጽሐፍ «ለክፉዎች ሰላም የላቸውም ይላል እግዚአብሔር» ተብሎ የተጻፈው። ኢሳ.፵፰፥፳፪።

ከዚህ በተቃራኒ ጻድቃን በሰላም፣ በፍቅርና ደስታ ይኖራሉ። በቅዱስ መጽሐፍ «የመንፈስ ፍሬ ግን ፍቅር፣ ደስታ፣ ሰላም…ነው» ተብሎ ተጽፏልና። ገላ.፭፥፳፪።

እንግዲህ ለኃጢአተኛ ማልቀስና ጥርስ ማፋጨት የማይቀርለት ከሆነ በዚህ ምድር እያለ መከራን ቢቀበል ይሻለዋል በኋለኛው ሕይወት ተስፋ አለውና፦ በዚህ ምድር ቅጣቱን ካልተቀበለ ለቅሶውና ጥርስ ማፋጨቱ በፍርድ ቀን ስለሚሆን ተስፋም አይኖረውም።

ከዚህ በላይ ከጠቃቀስናቸው የኃጢአት ውጤቶች በተጨማሪ ደግሞ የሚከተሉትንም እናያለን። ኃጢአት ሰውን ፈጽሞ ይለውጣልና፦

ሀ. የእግዚአብሔር አርአያና ምሳሌ መሆንን ማጣት

ሰው በእግዚአብሔር አርአያና ምሳሌ የተፈጠረ ነው። ከዚህም ሌላ ሕያው፣ ነባቢና ለባዊ በመሆኑ ሰውም ደግሞ የሕያውነት፣ የነባቢነትና የለባዊነት ባሕርይ ስላለው በዚህ የእግዚአብሔር አርአያና ምሳሌ ነው። ከዚህ ሌላም እግዚአብሔር ቅዱስ ነውና ሰዎችም ቅድስናን ገንዘብ በማድረግ «እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ቅዱሳን ሁኑ» ሲል የተናገረውን ቃል በመፈጸም

የእግዚአብሔር አርአያና ምሳሌ መሆናቸውን ያረጋግጣሉ። ኃጢአት ደግሞ ርኩሰት በመሆኑና ውጤቱም ሞት ስለሆነ በኃጢአት የወደቀ ሰው ሕያውና ቅዱስ የሆነው የእግዚአብሔር አርአያ መሆኑን ያጣል። ውስጣዊም ሆነ አፍአዊ ማንነቱ የኃጢአት መገለጫ በመሆኑ የእግዚአብሔር ወገን መሆኑን ያጣል። ማር.፲፬፥፫። ፩ዮሐ.፫፥፲። ስለዚህ በኃጢአት የወደቅን ሁሉ ንስሐ በመግባት ያጣነውን— አምላክ ያደለንን ጸጋ ገንዘብ ለማድረግ አብዝተን ልንተጋ ይገባል።

ለ. ክብርን ማጣት

ሰው ሲፈጠር እግዚአብሔር በሰጠው ሕይወት በክብር እንዲኖር ነበር። ኃጢአትን ከሠራና ከፈጣሪው ከተጣላ በኋላ ‹አፈር ነህና ወደአፈር ትመለሳለህ› ተባለ። የተሰጠውንም ሰማያዊ ክብር ብቻ ሳይሆን በምድርም ክብርን አጥቶ ተዋረደ። ስእንስሳት የነበረውንም እንዲበላ ሆነ። ዘፍ.፫፥፲፰። ዘፍ.፩፥፴። ሊገዛቸው የተፈጠሩት እንስሳትና አራዊት እንዲያጠቁት ሆነ። ዘፍ.፩፥፳፮። ዘፍ.፫፥፲፭። መሬት እንኳ አመፀችበት። ዘፍ.፫፥፲፰። ዘፍ.፬፥፲፪።

በኃጢአት የሚኖር ሰው ክብሩንና ሊሰጠው የሚገባውንም አክብሮት ያጣ ነው። እንዲህ ዓይነት ሰው የዲያብሎስ የእጀቱ አሻንጉሊት ነው። ራሱን በራሱ እንኳ ማክበር የማይችልና ራሱን ያዋረደ ነው። የጠፋው ልጅ— ሉቃ.፲፭፣ ናቡከደነፆር— ዳን.፬፥፲—፳፩፣ እንዲሁም በኃጢአት የተነካ ክብሩንና ኃይሉን ያጣው ሶምሶን— መሳ.፲፮፥፲፱—፳፭። ለዚህ በቂ ምሳሌዎች ናቸው።

ስለዚህ ኃጢአትን እንድንሠራና ከክብራችን እንድንዋረድ ኃጢአትን መልካም አስመስሎ የሚፈትነን ጠላት ዲያብሎስን እምቢ ማለትና መዋጋት አስፈላጊ ነው።

ሐ. ንጽሕናን ማጣት

ቅዱስ ሰው ከኃጢአት ንጹሕ ነው። ከመልካም ነገር በቀር ምንም አያውቅም። ኃጢአትን ሲጀምር ክፋትን ያውቀዋል። ንጽሕናውንም ያጣል። አዳምና ሔዋን ከኃጢአት በፊት ንጹሐንና በነፃነት የሚኖሩ ነበሩ። ኃጢአትን በሠሩ ጊዜ የጸጋልብሳቸው ተገፍፎ እርቃናቸው ስለተገለጠ የሚሸፈኑበት ቅጠል ፈለጉ። ኃጢአት የኀሊና ነፃነትንና የልቡና ንጽሕናን ያሳጣል። ሰው በንስሐ የተመለሰና ከኃጢአት የተለየ እንደሆነ ያጣውን

ነፃነትና ንጽሕና ከፈጣሪው ከእግዚአብሔር ዘንድ ሊያገኘው ይችላልና ንስሐ መግባትና በንጽሕና መኖር ጠቃሚ ነው።

፪. ኃጢአት የሚያስከትለውን ቅጣት ብታውቅ ኃጢአትን ትፈራ ነበር

እግዚአብሔር መሐሪና ለምሕረቱም ገደብ እንደሌለው ሁሉ ፍርዱም እውነትና ፍጹም መሆኑንና በደልን ይቅር የሚል ኃጢአትንም የማይወድ መሆኑን ማወቅ ይገባል።

አንዳንድ የእግዚአብሔርን ቸርነትና የትዕግሥቱን ብዛት ለኃጢአት መሥሪያ ሽፋን የሚያደርጉ ሰዎች አሉ። ኃጢአትን ለመሥራት ወይም የሚኖሩትን የኃጢአት ሕይወት ላለመተው የእግዚአብሔርን ቸርነት ምክንያት ያደርጋሉ። ይሁን እንጂ ይህ ሃሳባቸው ስህተት ነው። ይህን ሃሳባቸውን ለውጠው ወደንስሐ መመለስ አለባቸው፤ ቀደምት ቅዱሳን አበው ሁሉ በዚህ ውስጥ አልፈዋልና። ከዚህ በኋላ ዳግመኛ ወደ ኃጢአት አልተመለሱም። ስለዚህም በጸጋ ላይ ጸጋ ተጨመረላቸው፤ ፍቅረ እግዚአብሔርም በዛላቸው። የእግዚአብሔር ምሕረትና ትዕግሥት በግዴለሽነት ኃጢአትን የሚሠሩበት ሳይሆን ከኃጢአት ርቀው ወደጸጋ እግዚአብሔር ለሚቀርቡ ንስሐ ለሚገቡ ነው። ከእግዚአብሔር ቸርነትና ምሕረት አንፃር ፍርዱንና ቅጣቱንም አስቦና ተረድቶ ወደንስሐ መመለስ ይገባል።

የእግዚአብሔር ቸርነትና ጭከና

ታላቁ ሐዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ

«እንግዲህ የእግዚአብሔርን ቸርነትና ጭከና ተመልከት:- ጭከናው በወደቁት ላይ ነው:- በቸርነቱ ግን ጸንተህ ብትኖር ቸርነቱ በአንተ ላይ ነው:- ያለዚያ አንተ ደግሞ ትቆረጣለህ።» ሮሜ.፲፩፥፳፪። በማለት ተናግሯል።

የእግዚአብሔርን ቸርነት በመተማመን ጭከናውን መርሳት ምሕረቱንም ተስፋ በማድረግ ፍርዱን ደግሞ መዘንጋት አይገባም።

የእግዚአብሔር ምሕረቱ ትክክለኛ ነው

የእግዚአብሔር ጠባይዓት አንዱ ከሌላው የማይነጣጠሉ ናቸው። ስለዚህም እግዚአብሔር በምሕረቱ እውነተኛ ፈራጅ ነው:- ፍርዱም

በምሕረት ነው። የእግዚአብሔር ፍርድ ቸርነትን የተሞላ ነው:- ቸርነቱ (ምሕረቱም) በቅን ፍርድ ላይ የተመሠረተ ነው። በዚህም ምክንያት የእግዚአብሔርን ምሕረትና ፍርዱን መነጣጠል አይቻልም።

ይህ የእግዚአብሔር ምሕረትና በቅን ፈራጅነት መዋሐድ የማዳን ሥራ ሁሉ መሠረት ነው። የእግዚአብሔር ምሕረት ከቅን ፍርዱ ተለይቶ በራሱ የቆመ ቢሆን ኃጢአታችሁ ተሰረየላችሁ በማለት ብቻ ምሕረቱን ማደል በቂ ነበር እናም ሁሉም ነገር ክርስቶስ መስቀል ሳያስፈልገው ያበቃ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር በምሕረቱ ኃጢአትን ይቅር አለ በፈራጅነቱም የኃጢአታችንን ዋጋ ከፈለ።

እግዚአብሔር ቅን ፈራጅ በመሆኑ ሥጋን ተዋሕዶ ሰው በመሆን ሞተልን:- የኃጢአታችንንም ዋጋ እርሱ መሥዋዕት ሆኖ ከፈለልን።

በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ባለው ግንኙነት የእግዚአብሔርን አመለካከት በመስታወት ፊቱን በሚያይ ሰው ሁኔታ መረዳት ይቻላል። መስታወት በፊቱ የቆመውን ሰው ገጽ እንደሚያሳይ እግዚአብሔር በፊቱ በቆምን ጊዜ ውስጣዊ ማንነታችንን (ገጻችንን) ያሳየናል። ንስሐ ገብተን ከፊቱ ብንቆም የእግዚአብሔርን ቸርነቱን እናያለን። በግድየለሽነት የምንኖር ንስሐ የማንገባ ሆነን በፊቱ ብንቆም ደግሞ በጭካኔውና በፈራጅነቱ እግዚአብሔርን እናየዋለን። ከዚህ የተነሣ እግዚአብሔር ለሚወዱት ቸር ለኃጢአተኞች ደግሞ ንስሐ ለማይገቡት ጨካኝ ፈራጅ ነው። ይህን የእግዚአብሔርን ቸርነትና ጭከና ለሁለቱ ማርያሞች በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መቃብር በተገለጠው መልአክ መረዳት እንችላለን። መልአኩ ለመቃብሩ ጠባቂዎች አስደንጋጭና አስፈሪ ነበር — «ጠባቆቹም እርሱን ከመፍራት የተነሣ ተናወጡ እንደሞቱም ሆኑ።» ማቴ.፳፰፥፬። ይኸው መልአክ ሁለቱን ሴቶች የሚያስደስት ዜና ነገራቸው — የደስታቸው ምንጭም ሆነ:- «እናንተስ አትፍሩ:- የተሰቀለውን ኢየሱስን እንድትሹ ዐውቃለሁና:- እንደተናገረ ተነሥቷልና በዚህ የለም።» አላቸው። ማቴ.፳፰፥፭—፮።

የእግዚአብሔርን ቸርነትና ጭከና በአጠቃላይ በቅዱሳን መላእክት አገልግሎትና ተልእኮ ውስጥ እናየዋለን። ሁላችንም ብንሆን ስለምሕረት መላእክት እናውቃለን:- እነርሱ የሚቀጡና ቀሳፊም ደግሞ ናቸው። መልአኩ ኤልያስን ከተኛበት ተስቅሶ ምግብ እንደመገበውና ከምግቡም የተነሣ ኤልያስ አርባ መዓልት አርባ ሌሊት ሳይበላ ኃይል እንደአገኘ እናውቃለን:- ፩ነገ.፲፱፥፰። የአጋር ልጅ በውኃ ጥም የተነሣ ለሞት በደረሰ

ጊዜ የእግዚአብሔር መልአክ ዓይኗን እንደከፈተላትና ልጇም ከሞት እንደተረፈ ተጽፏል ዘፍ.፳፩፥፲፭–፲፱። የእግዚአብሔር መልአክ በጉድጓድ የነበሩት አናብስት ዳንኤልን እንዳይበሉ መንጋጋቸውን እንደዘጋ እናውቃለን:- ዳን.፮፥፳፪። እንዲሁም መልአኩ ወደ እሥር ቤት ገብቶ ጴጥሮስን ፈትቶ አስወጥቶታል የሐዋ.፲፪፥፮–፲።

መላእክት ለምሕረት የሚላኩ ቢሆኑም መቅሰፍትና መዓት የሆነ ቅጣትን ከማምጣት የሚያግዳቸው አይደለም።

ቀጥለን ቀሳፊ መላእክትን እንመለከታለን። አንዱ ምሳሌ ግብጻውያንን በሞተ በኩር የቀጣው መልአክ ነው:-

> «በዙፋኑ ከተቀመጠው ከፈርዖን በኩር ጀምሮ በግዞት እስካሉት እስከ ምርኮኞቹ በኩር ድረስ– በግብፅ ምድር የተገኘውን በኩር ሁሉ መታ። የሞተ የሌለበት ቤት አልነበረምና በግብፅ ምድር ታላቅ ልቅሶ ሆነ።» ዘጸ.፲፪፥፳፱–፴።

እንዲሁ ሁሉ ዳዊት ሕዝቡን በቆጠረ ጊዜና ኃጢአት በሠራ ጊዜ የእግዚአብሔር መልአክ በኢየሩሳሌም ላይ ሠይፉን አንሥቷል:- ፸ ሺህ ሰውም በአንድ ቀን ሞቷል። ፩ዜና.፳፩፥፲፬። ሌሎቹ ደግሞ በራእይ የተጠቀሱት አስፈሪ የመለከት ድምፅ ይዘው የሚገለጡ ሰባቱ መላእክት ናቸው። ራእ.፰፥፱። ከሁሉም ይልቅ መላእክት ለመጀመሪያ የተገለጡት በቀሳፊነት – በአባራሪነት አዳምንና ሔዋንን ከገነት ሲያስወጡ መሆኑን ሁላችን እናውቃለን። ዘፍ.፫፥፳፬። ወደሎጥ የተላኩት ሁለቱ መላእክትም ሎጥን ከመዓት ሲያድኑ የሕዝቡን ዓይኖች ግን አሳውረው ነበር። ዘፍ.፲፱፥፲–፲፩።

ይህ እንግዲህ የእግዚአብሔርን ቸርነትና ምሕረቱን ከጭካኔው ጋር የመላእክቱንም እንዲሁ የሚያስረዳ ነው። ስለዚህ የእግዚአብሔር ጭካኔ ከእኛ ኃጢአት የተነሣ መሆኑን መረዳት ይገባል።

አስፈሪው የእግዚአብሔር ቅጣት

እግዚአብሔርን ወሰን የሌለው ቸርነቱ በኃጢአቱ የበደለውን ሰው ከመቅጣት አይከለክለውም። ሰው በኃጢአት የተነሣ የእግዚአብሔርን ቅድስና ይዳፈራል:- ንጽሕናውን ይቃወማል:- ትእዛዙን ይጥሳል:- ስለዚህም ይቀጣል። የተወሰኑ ምሳሌዎችን መጥቀስ እንችላለን:-

- የሰውን ልጅ ከምድረ ገጽ ያጠፋው የጥፋት ውኃ– ዘፍ.፮፥፯።
- የሰዶምና ገሞራ መቃጠል:- ዘፍ.፲፱፥፳፬–፳፭።

ሁላቸውም ቅጣቶች ለናስበ ራሳችንን እንጠይቃለን:- በውኑ የእኛ ኃጢአትና በደል ከእነዚያ ሰዎች ያነሰ ነውን:- የሌሎቹስ ኃጢአት ከሉጥ ሚስት ኃጢአት ያነሰ ነውን? እርሷ የጨው ሐውልት ሆናለችና።

በእውነቱ በብሉይ ኪዳን እነዚህን ቅጣቶች ያመጣ እግዚአብሔር በሐዲስ ኪዳን ተለውጦ ይሆንን? እርሱ «ትናንትና ዛሬ እስከ ዘላለም ያው የሆነ» ዕብ.፲፫፥፰። መለወጥም በእርሱ ዘንድ የለም:- በመዞርም የተደረገ ጥላ በእርሱ ዘንድ የለም። ያዕ.፩፥፲፯። እርሱው አይደለምን?

በእርግጥ በቅዱስ ጴጥሮስ ፊት የዋሹትን ሐናንያና ሰጲራ በሞት እንዲወድቁ ያደረገም እርሱ ነው። በካህናት:- በጳጳሳትና በፓትርያርኮችም ፊት የሚዋሹ ስንት ይሆኑ?

ለታላቁ ዓሪያም ለቅዱስ ጳውሎስ «በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም አሁን ፈርጄበታለሁ።...መንፈሱ በጌታ በኢየሱስ ቀን ትድን ዘንድ እንደዚህ ያለው ለሥጋው ጥፋት ለሰይጣን እንዲሰጥ ፍርዴ ነው።» ብሎ በቆሮንቶስ ኃጢአተኛ እንዲፈርድ ሥልጣን የሰጠው እርሱ ነው። ፩ቆር.፭፥፭።

በኃጢአተኞች ላይ ከሚፈረዱት የእግዚአብሔር ቅጣቶች የተወሰኑት ትእዛዙን በሚተላለፉ ላይ የተወሰኑትና በመጽሐፍ ቅዱስ የተገለጡት መርገሞች ናቸው። ዘዳ.፳፰፥፲፭–፳፰።

እነዚህ ውሳኔዎች እጅግ የሚያስፈሩና በእውነት የሚያስደነግጡም ናቸው። የሚያመለክቱትም እግዚአብሔር ቸርና መሐሪ ቢሆንም ኃጢአትን ፈጽሞ ካለመውደዱ የተነሣ የማይታገሣት መሆኑን ነው። ስለዚህ ከአስፈሪው ቅጣት ለመዳን ኃጢአትን ትተን ንስሐ ልንገባ ያስፈልገናል።

በእርግጥ መርገም ወደዓለም የመጣው በኃጢአት ምክንያት ነው። በአዳም በደልና ኃጢአት ምድርም ተረገመች። ዘፍ.፫፥፲፯። ይህ እርግማን በኋላ በሰውም ላይ ሆነ:- እግዚአብሔር ቃየልን «አሁንም የወንድምህን ደም ከእጅህ ለመቀበል አፏን በከፈተች በምድር ላይ አንተ የተረገምህ ነህ።» ብሎታል። ዘፍ.፬፥፲፩። ተደምም ብሎም አዳምንና ሔዋንን ያሳተ እባብም «አንተ የተረገምህ ነህ» ተብሏል። ዘፍ.፫፥፲፬። በዚህ አንጻር ኃጢአተኛ ዲያብሎስን ይመስለዋልና «ኃጢአተኛ የዲያብሎስ ልጅ ነው» ሊባል ይችላል። ፩ዮሐ.፫፥፲። ወይም ደግሞ «የእፉኝት እባብ ልጆች» ሊባሉ ይችላሉ። ማቴ.3፥7። የጥፋት ውኃም የመርገም ውጤት ነበር። ዘፍ.፰፥፳፩። የመርገም መተላለፍ መጀመሪያ የሆነው የከነዓን መረገም ነው። ዘፍ.፱፥፳፭።

ሕግን በመተላለፍ የተነሣ የሚመጡ መርገሞች የሚያስከትሉአቸው ቅጣቶችም ብዙ ናቸው:- ለምሳሌም ሞት፣ በሽታ፣ ቸነፈር፣ ድህነት፣ መሸነፍ፣ በደል፣ ሰላም ማጣትና ድል መሆን ናቸው። ዘዳ.፳፰።

በአዲስ ኪዳንም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፍሬ ያላፈራችውን የበለስ ዛፍ ረግሟታል። ማር.፲፩፥፳፩። ከዚህ ሁሉ እንግዲህ የሠራነውን ኃጢአት ተናዝዘን ንስሐ እንድንገባ በቂ ምክር ተሰጥቶናል። ይህ ሁሉ ደግሞ «እኛን የዘመናት መጨረሻ የደረሰብንን ሰዎች ሊገሥጸን ተጻፈ።» ፩ቆሮ.፲፥፲፩።

እንግዲህ ከአስፈሪው የመጨረሻ የፍርድ ቀን በፊት ኃጢአታችንን በንስሐ እንባ ልናጥብ ያስፈልጋል።

አስደንጋጩ የዘለዓለም ቅጣት

የመጨረሻው የፍርድ ቀን አስደንጋጭና አስፈሪ ነው። ነቢዩ ኢሳይያስ «እነሆ ምድሪቱን ባድማ ሊያደርግ:- ኃጢአተኞቹንም ከእርሷ ዘንድ ሊያጠፋ ጨካኝ ሆኖ በመዓትና በጽኑ ቁጣ ተሞልቶ የእግዚአብሔር ቀን ይመጣል።» ሲል ገልጦታል። ኢሳ.፲፫፥፱። «በዚያ ቀን እግዚአብሔር ብቻ ከፍ ከፍ ይላል። ጣዖቶቻቸውም ሁሉ ፈጽመው ይጠፋሉ። እግዚአብሔርም ምድርን ያናውጥ ዘንድ በተነሣ ጊዜ ሰዎች ከማስደንገጡና ከግርማው ክብር የተነሣ ወደ ድንጋይ ዋሻና ወደምድር ጉድጓድ ውስጥ ይገባሉ።» ኢሳ.፪፥፲፯–፳፩።

ስለዚህ ቀን ነቢዩ ሚልክያስም

«እነሆ እንደምድጃ እሳት የሚነድድ ቀን ይመጣል ትዕቢተኞችና ኃጢአትን የሚሠሩ ሁሉ ገለባ ይሆናሉ። የሚመጣውም ቀን ያቃጥላቸዋል:- ሥርንና ቅርንጫፍንም አይተውላቸውም:- ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር።» ሚል.፬፥፩ በማለት ተናግሯል።

የእግዚአብሔር ቀን በእርግጥ አስፈሪና አስደንጋጭ መሆኑን ቅዱስ ዳዊት በመዝሙሩ እንደሚከተለው አስቀምጦታል።

«ደመና ጭጋግም በዙሪያው ናቸው። ጽድቅና ፍርድ የዙፋኑ መሠረት ናቸው። እሳት በፊቱ ይሄዳል:- ጠላቶቹንም በዙሪያው ያቃጥላል:- መብረቆቹ ለዓለም አበሩ:- ምድር አየችና ተናወጠች:- ተራሮችም ከእግዚአብሔር ፊት ከምድር ሁሉ ጌታ ፊት እንደሰም ቀለጡ።» መዝ.፺፯፥፪–፭።

ይህ አስደንጋጭና አስጨናቂ ቀን በሐዋርያው ዮሐንስ እንዲህ ተገልጦአል:-

«ስድስተኛውንም ማኅተም በፈታ ጊዜ አየሁ:- ታላቅም የምድር መናወጥ ሆነ:- ፀሐይም እንደማቅ ጠጕር ጥቁር ሆነች:- ጨረቃም በሞላው እንደደም ሆነ:- በለስም በብርቱ ንፋስ ተናውጣ ቃርያዋን ፍሬ እንደምትጥል የሰማይ ከዋክብት ወደምድር ወደቁ:- ሰማይም እንደመጽሐፍ ተጠቅሎ አለፈ:- ተራራዎችና ደሴቶችም ሁሉ ከሥፍራቸው ተወሰዱ። የምድርም ነገሥታትና መኳንንት ሻለቃዎችም ባለጠጋዎችም:- ኃይለኞዎችም ባሪያዎችም ጌቶችም ሁሉ በዋሾችና በተራራዎች ዓለቶች ተሰወሩ:- ተራራዎችንና ዓለቶችንም በላያችን ውደቁ በዙፋንም ከተቀመጠው ፊት ከበጉም ቁጣ ሰውሩን ታላቁ የቁጣው ቀን መጥቶአልና፤ ማንስ ሊቆም ይችላል?» ራእ.፮፥፲፪–፲፯።

ይህን ሁሉ ጭንቀትና ድንጋጤ የሚጋፈጡት ኃጥአን ናቸው።

የእግዚአብሔር ቅዱሳንና ጻድቃንማ በደመና ተነጥቀው ወደጌታቸው ይወጣሉ:- ለዘለዓለምም ከእግዚአብሔር አምላካቸው ጋር ይሆናሉ– በእርሱ ክብር ይኖራሉ። ለጻድቃንስ «በማይነገርና:- ክብር በሞላበት ሐሤት ደስ ይላችኋል።» ተብሎላቸዋል። ፩ጴጥ.፩፥፰። ቅዱሳንም የእግዚአብሔርን በገና እንሥተው:-

«ሁሉን የምትገዛ ጌታ አምላክ ሆይ:- ሥራህ ታላቅና ድንቅ ነው። የአሕዛብ ንጉሥ ሆይ መንገድህ ጻድቅና እውነተኛ ነው። ጌታ ሆይ የማይፈራህና ስምህን የማያከብር ማነው? አንተ ብቻ ቅዱስ ነህና:- የጽድቅም ሥራህ ስለተገለጠ አሕዛብ ሁሉ ይመጣሉ በፊትህም ይሰግዳሉ እያሉ ይዘምራሉ» ራእ.፲፭፥፫–፬።

እነዚህ ጻድቃን በመንግሥተ ሰማይ በእግዚአብሔር መንግሥት በሰማያዊቱም ኢየሩሳሌም ከቅዱሳን ሁሉ ጋር የዘለዓለማዊው ደስታ ተካፋይ ይሆናሉ:- ኃጢአተኞቹ ግን በማያቋርጥ መከራ በዘለዓለም ስቃይ ይኖራሉ።

የኃጥአን መከራና ስቃያቸው

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለእነርሱ – «እነዚያም ወደዘላለም ቅጣት– ጻድቃን ግን ወደ ዘላለም ሕይወት ይሄዳሉ።» ብሏል። ማቴ.፳፭፥፵፮።

ዳግመኛም «የሰው ልጅ መላእክቱን ይልካል:- ከመንግሥቱም እንቅፋትን ሁሉ ዐመፃንም የሚያደርጉትን ይለቅማሉ። ወደ እቶን እሳትም ይጥሉአቸዋል። በዚያ ልቅሶና ጥርስ ማፋጨት ይሆናል። በዚያን ጊዜ ጻድቃን በአባታቸው መንግሥት እንደፀሐይ ያበራሉ።» ብሏል። ማቴ.፲፫፥፵፩-፵፫።

ይህ ዘለዓለማዊ መከራ — ልቅሶና ጥርስ ማፋጨት ጨለማውና የማይጠፋው እሳት እጅግ ከባድ ነው:- ከባድነቱን መረዳት የሚቻለው ግን የጻድቃንን ዕጣ ፈንታ በማየትና በመረዳት ሲያነፃፅሩት ነው። ይህን ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ በማለት ገልጾታል:-

> «በዚያ ቀን በቅዱሳኑ ሊከብር:- በሚያምኑትም ሁሉ ዘንድ ሊገረም ሊመጣ:- ከጌታ ፊት ከኃይሉም ክብር ርቀው በዘላለም ጥፋት ይቀጣሉ።» ፪ተሰ.፩፥፱-፲።

በሌላም ሥፍራ ደግሞ:-

> «ክፉውን በሚያደርግ ሰው ነፍስ ሁሉ መከራና ጭንቀት ይሆንበታል አስቀድሞ በአይሁዳዊ ደግሞም በግሪክ ሰው:- ነገር ግን በጎ ሥራ ለሚያደርጉ ሁሉ ምስጋናና ክብር ሰላምም ይሆንላቸዋል።» ብሏል። ሮሜ.፪፥፰-፲።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ—

> «የእውነትን ዕውቀት ከተቀበልን በኋላ ወደን ኃጢአት ብናደርግ ከእንግዲህ ወዲህ ስለኃጢአት መሥዋዕት አይቀርልንምና — የሚያስፈራ ግን የፍርድ መጠበቅ ተቃዋሚዎችን ሊበላ ያለው የእሳት ብርታት አለ።»

ሲል የተናገረው ቃል አስደንጋጭና አሰጨናቂ ለመሆኑ ጥርጥር የለውም። ዕብ.፲፥፳፮-፳፯። ይህንም ለማረጋገጥ:-

> «የሙሴን ሕግ የናቀ ሰው ሁለት ወይም ሦስት ቢመሰክሩበት ያለርኅራኄ ይሞታል። የእግዚአብሔርን ልጅ የናቀ—ያንንም የተቀደሰበትን የኪዳኑን ደም እንደርኩስ ነገር የቆጠረ:- የጸጋውንም መንፈስ ያክፋፋ እንዴት ይልቅ የሚብስ ቅጣት የሚገባው ይመስላችኋል? በቀል የእኔ ነው:- እኔ ብድራቱን እመልሳለሁ ያለውን እናውቃለንና ደግሞም — ጌታ በሕዝቡ ይፈርዳል። በሕያው እግዚአብሔር እጅ መውደቅ የሚያስፈራ ነው።» ብሏል። ዕብ.፲፥፳፰-፴፩።

ፍቁረ እግዚእ የተባለው ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም በራእዩ —

> «የሚፈሩና የማያምኑ:- የርኩሳንም የነፍሰ ገዳዮችም የሴሰኞችም:- የአስማተኞችም:- ጣዖትንም የሚያመልኩ:- የሐሰተኞችም ሁሉ ዕድላቸው በዲኝና በእሳት በሚቃጠል ባሕር ነው:- ይኸውም ሁለተኛ ሞት ነው።»

በማለት ተናግሮአል። ራእ.፳፩፥፰። የኃጢአተኞችንም ቅጣት ሲገልጽ

> «እርሱ ደግሞ በቁጣው ጽዋ ሳይቀላቀል ከተዘጋጀው ከእግዚአብሔር ቁጣ ወይን ጠጅ ይጠጣል:- በቅዱሳንም መላእክትና በበጉ ፊት በእሳትና በዲን ይሰቃያል:- የስቃያቸው ጢስ ለዘላለም እስከዘላለም ድረስ ይወጣል:- ለአውሬውና ለምስሉም የሚሰግዱ:- የስሙንም ምልክት የሚቀበል ሁሉ ቀንና ሌሊት እረፍት የላቸውም።» ራእ.፲፬፥፲-፲፩

ብሎአል። እናም «ለዘለዓለም እስከ ዘላለም ቀንና ሌሊት ይሰቃያሉ።» ራእ.፳፥፲። ይህንን ጭንቅና መከራ ለመግለጽ በኃጢአት የረከሰችውን የባቢሎንን ቅጣት ምሳሌ አድርጎ የሚከተለውን ጽፏል።

> «ራስዋን እንደአከበረችና እንደተቀማጠለች ልክ ስቃይና ኀዘን ስጡአት።...ከእርሷም ጋር የተቀማጠሉ የምድር ነገሥታት የመቃጠልዋን ጢስ ሲያዩ ስለእርሷ ዋይ ዋይ እያሉ ያለቅሳሉ። ሥቃይዋንም ከመፍራት የተነሣ በሩቅ ቆመው አንቺ ታላቂቱ ከተማ ብርቱይቱ ከተማ ባቢሎን ወዮልሽ ወዮልሽ በአንድ ሰዓት ፍርድሽ ደርሶአልና እያሉ ይናገራሉ።» ራእ.፲፰፥፯-፲።

ይህ ፍርድና ቅጣቱ ምንኛ የሚያስፈራ ነው። ሰው የሠራውና የተናገረው ሁሉ አንድም ሳይቀር በሰዎችና በመላእክት ፊት ሲገለጥ እጅግ አሳፋሪ ነው። በዚያች ሰዓት ግን ሊለወጥ ማንስ ሊደበቅና ሊያመልጥ ይችላል?

እግዚአብሔር ኃጢአተኛውን አይምረውም። በንስሐ ቢመለስ ግን ምሕረትን ያደርግለታል። በዚያ የፍርድ ቀን በሁሉ ግንባር የሁሉ ሥራ ሲገለጥ እጅግ የሚያስፈራና የሚያስደንግጥ ነው። ዛሬ በዚህ ምድር ኃጥኡም ጻድቁም ተደበላልቆ ሁሉም አብሮ ይኖራል:- ያን ጊዜ ግን እንዲህ

አይደለም—— እግዚአብሔር ምርቱን ከግርዱ ፍሬውን ከገለባው፣ በጉን ከፍየሉ:- የቀኙን ከግራው:- በዘለዓለም ሕይወት የሚኖሩ ቅዱሳንንና ጻድቃንንም ከኃጢአተኞች ይለያል። በኃጢአተኞችና በቅዱሳን መካከል ኅብረትና አንድነት ፈጽሞ አይኖርም። ኃጥአንንም ከፊቱ ያባርራቸዋል። በወንጌል እንዳለው እንደአልዓዛር ሁሉ የጻድቁ ነፍስ ከቀደሙት ቅዱሳን አበው—ከነቢያት፣ ከሐዋርያት፣ ከሰማዕታት፣ ከሊቃውንትና ቅዱሳን መላእክት እቅፍ ታርፋለች:- በሰማይም ታላቅ ደስታ ይደረጋል:- ጻድቁም የቅዱሳን ጻድቃንና የመላእክት አንድነት አባል ይሆናል። ኃጥኡ ግን ዕድል ፈንታው ከጻድቃኑ ተለይቶ በውጭ በጨለማ መኖር ስለሆነ ከጻድቃንና ከቅዱሳን መላእክት ጋር ወዳጅነትና ኅብረት የለውም። በመጽሐፍ በግልጽ እንደተጻፈ እንዲህ ሲል:-

«ነዌም እየጮኸ — አብርሃም አባት ሆይ—ማረኝ በዚህ ነበልባል እሰቃያለሁና—የጣቱን ጫፍ በውኃ ነክሮ መላሴን እንዲያበርድልኝ አልዓዛርን ስደድልኝ አለ። አብርሃም ግን—ልጂ ሆይ አንተ በሕይወትህ ሳለህ መልካም እንደተቀበልህ እስብ—አልዓዛርም እንዲሁ ክፉን ተቀበለ። አሁን ግን እርሱ በዚህ ይጽናናል—አንተም ትሰቃያለህ:- ከዚህም ሁሉ ጋር ከዚህ ወደ እናንተ ሊያልፉ የሚፈልጉ እንዳይችሉ—ወዲያ ያሉ ደግሞ ወደእኛ እንዳይሻገሩ በእኛና በእናንተ መካከል ታላቅ ገደል ተደርጓል አለ።» ሉቃ.፲፮፥፳፱–፳፮። ኃጢአትም ቅዱሳንንና እግዚአብሔርን ማጣት ስለሆነ ኃጥአን ከቅዱሳን ጋር አንድነት የላቸውም።

ሁለቱ የኃጢአት ቅጣቶች ምድራዊና ዘለዓለማዊ

ሰው በንስሐ አማካኝነት ከዘለዓለማዊው ቅጣት ሊድን ይችላል። ነገር ግን በእግዚአብሔር የተወሰነበትን ምድራዊ ቅጣት መቀበል ይኖርበታል።

ለምሳሌ — የመጀመሪያዎቹ ወላጆቻችን አዳምና ሔዋን በበደሉት በደል የተነሣ የሞት ፍርድ ተፈረደባቸው። ከዚህ የዘለዓለም የሞት ፍርድ ሞትን በሞቱ ጸጥፍቶ ስለእነርሱ ኃጢአት እርሱ መከራን ተቀብሎ መድኃኔዓለም ነፃ አወጣቸው። ይሁን እንጂ በምድር ላይ ሊቀበሉት የተወሰነባቸውን ቅጣት ከመቀበል አላመለጡም:- እግዚአብሔር አምላክ:-

«ምድር ከአንተ የተነሣ የተረገመች ትሁን:- በሕይወት ዘመንህም ሁሉ በድካም ከእርሷ ትበላለህ...ወደመጣህበት መሬት እስክት መለስ ድረስ በፊትህ ወዝ እንጀራን ትበላለህ:-...»

በማለት ረገሞአቸዋልና። ዘፍ.፫፥፲፯–፲፱። አባታችን አዳም የተቀጣው ይህ ምድራዊ ቅጣት በመስቀል ላይ ካሣ ከተከፈለልን በኋላ እንኳን ዛሬም በሰው ሁሉ ላይ ይሠራል። በሔዋንም አስቀድሞ በሴቶች ያልነበረ ምጥና ጣር ከያኔ ጀምሮ ተፈረደባት:- ዛሬም በእናቶቻችንና በእኅቶቻችን ያለና የምናየው ነው። ከዚህም ሰው በንስሐ አማካኝነት ከሰማያዊው ዘለዓለማዊ ቅጣት ቢድንም በምድር ላይ ግለ ደግሞ ምድራዊ ቅጣቱን መቀበሉ የማይቀር መሆኑን እንገነዘባለን።

የተለያዩ ዓይነት ምድራውያን ቅጣቶች አሉ:-

ከኃጢአት የተነሣ የሚመጣ፣ እግዚአብሔር የሚያመጣው ቁጣ፣ ማኅበረሰቡ (የፍትሐብሔር ሕግና ቤተክርስቲያን) የሚያመጡት ቅጣቶች ናቸው።

ሀ. ከኃጢአቱ ባሕርይ የሚመነጭ ቅጣት:-

ዘማዊው ሰው በአባለዘር በሽታ ይቀጣል:- መድኃኒት የሚወስደውም ጤናውን ያጣል:- የሚያጨስ ደግሞ ሳንባውን ይጎዳል:- የማያጠና ተማሪም በፈተና በመውደቁ በሕይወቱ ጉዞ አንድ ዓመት ወደኋላ ይዘገያል:- ቁማርተኛውና ጠጪው ሚት ቃሚውም ይደኸያል። እነዚህ ኃጢአቶች የሚያስከትሉት ዘለዓለማዊ ቅጣት በንስሐ አማካኝነት ሊቀር ይችላል:- በምድር ያደረሱት ጥፋት ግን አሻራው ሳይጠፋ ይኖራል።

ለ. ከእግዚአብሔር ቁጣ የተነሣ የሚመጣ ቅጣት:-

የኤልሳዕን ባሪያ (አገልጋይ) ጊያዝን የመታው ለምፅ—፪ነገ.፭፥፳፯። የሙሴንና የአሮንን እኅት ማርያምን የመታው ለምፅ:- ዘኍ.፲፪፥፲። ግብፃውያን የተመቱበት የሻህኜ ቁስል — ዘጸ.፱፥፲። በዳዊት ምርጫ ሰባሺህ ሰው የፈጀው ቸነፈር:- ፪ሳሙ.፳፬፥፲፭። ከእነዚህ በተጨማሪ እግዚአብሔር የሰጠውን በረከት ሊነሣ ይችላል። ዘዳ.፳፰፥፳፩–፳፯። ኃጢአት ወደሞት የሚያደርስ ክፉ መንገድ ነው:- ራሱም ኃጢአት ሞት ነውና። የኤሊ ታሪክ ለዚህ በቂ ማስረጃ ሊሆነን ይችላል። ፩ሳሙ.፬፥፲፰። ስለዚህ ሰው ሁል ጊዜ ስለሠራው ሥራ ሁሉ ራሱንና ሕይወቱን ሊመረምር ያስፈልጋል:- በዚህም የእግዚአብሔርን ቁጣ ሊያመጣ ከሚችል ኃጢአት መራቅ ተገቢው ነው።

ሐ. ከማኅበረሰቡ (በፍትሐብሔር ወይም በቤተክርስቲያን) የሚመጣ ቅጣት

ኃጢአተኛ ሰው በኅብረተሰቡ ዘንድ የተናቀ፣ የተዋረደና የተጠላ፦ ክብሩን ያጣ ይሆናል። ከዚህም የተነሣ በኅብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ያጣል። ከዚህ በተጨማሪ ኃጢአተኛው ሰው በፍትሐ ብሔር ሕግ መሠረት ይቀጣል። ሊታሠር፦ ከባድ ሥራ እንዲሠራ፦ ከመኖሪያ አካባቢው እንዲወጣ፦ ሊፈረድበት ይችላል። በገንዘብ ሊቀጣ ወይም ከሥራው ሊባረር ይችላል።

በሌላም በኩል ኃጢአተኛው ሰው በቤተክርስቲያን ሕግ መሠረት ሊቀጣም ይችላል። ለተወሰነ ጊዜ ከቅዱስ ቁርባን መከልከል፦ ወደቅጥረ ቤተ ክርስቲያን እንዳይገባ መከልከል፦ ከሥልጣን መታገድ-መሻር። የቤተ ክርስቲያን ሕግና ቅጣቷ ጠበቅ ያለ እንደሆነ ምእመናን እግዚአብሔርንና ሕገ ቤተ ክርስቲያንንም በመፍራትና በማክበር ለቅድስና ሊበቁ ይችላሉ።

ቅዱሳን የእግዚአብሔር ወዳጆችና የተቀጡት ቅጣት

ሀ. ነቢዩ ቅዱስ ዳዊት

ዳዊት የሰው ሚስት አይቶ ጎመዠ – ዝሙት ሠራ፦ የሠራውን ዝሙት ለመደበቅ ነፍስ ገደለ። በዚህ ኃጢአቱ ተፀፀቶ ንስሐ ገባ – ፪ሳሙ.፲፪፥፲፫። ከንስሐው የተነሣ እግዚአብሔር ኃጢአቱን ይቅር አለው። ይሁን እንጂ ከምድራዊ ቅጣቱ ሊያመልጥ አልቻለም ከዘለዓለም ቅጣት ነው እንጂ። የዳዊት ንስሐው ጥልቅና በልቅሶ የታጀበ ነበር። መዝ.፮፥፮። ነገር ግን በመንግሥቱ ላይ የገዛ ልጁ ተነሥቶበት ሰላም ነሣው። ፪ሳሙ.፲፭፥፩-፲፬።

ከዚህም ሌላ ዳዊት የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ለመሥራት በተነሣ ጊዜ በእጅህ ደም አለና አንተ ለመሥራት አትችልም ተብሎ ተከለከለ። ፩ዜና.፳፪፥፯-፰። እንግዲህ እግዚአብሔር ወዳጁ ዳዊትን ስለሠራው ኃጢአቱ ከዘለዓለማዊ ቅጣት ይቅር ብሎ ቢያድነውም በምድር ግን ቅጣቱ ስላልቀረለት ቤተ መቅደሱን የእግዚአብሔርን ቤት እንዳይሠራ ተከለከለ።

ዳግመኛም ዳዊት ሳይታዘዝ ሕዝቡን በቆጠረ ጊዜ እግዚአብሔርን በደለ፦ ስለበደሉም ንስሐ ገባ። እግዚአብሔርም ይቅርታን ሰጠው፦ ከሰማያዊ ቅጣት ያድነው እንጂ በምድር ላይ ግን ከሦስት ቅጣቶች ከድርቅ፣ ከቸነፈርና ከጦርነት አንዱን እንዲመርጥ ተወሰነበት።

እንግዲህ የእግዚአብሔር ወዳጅ የሆነው ቅዱሱ እንዲህ ከሆነ ኃጢአተኞች የምንሆን የእኛስ ጉዳይ እንዴት ይሆን?

ለ. ነቢዩ ሙሴ

ሙሴ እግዚአብሔር እጅግ የሚወደው ሰው ከመሆኑም በላይ የብዙ ድንቅ ተአምራት ባለቤት ነው። ሙሴ ለእስራኤል ውኃ አፍልቅላቸሁ አንችልምን በማለት ደፍሮ በተናገረ ጊዜ ኃጢአትን ሠራ። ዘኁ.፳፥፲-፲፪። ከዚህም የተነሣ ሰማያዊ ቅድስናውን ሳያጣ የርስቱን መሻገርንና የሚናፍቃትን ምድረ ርስት ኢየሩሳሌምን (ከነዓንን) ማየት ግን ሳይችል ቀረ። ተቀጣ። ዘዳ.፫፥፳፮-፳፱። የሚወደው ሙሴ በበደለ ጊዜ ከሚገባው ቅጣት ያልተወ እግዚአብሔር ዛሬም ያው ስለሆነ ከኃጢአት ተመልሰን ንስሐ ብንገባ ይሻላል።

ሐ. አባታችን ቅዱስ ያዕቆብ

አባታችን ያዕቆብ የእግዚአብሔር ወዳጅ ነበር። ሮሜ.፱፥፲፫። ከማኅፀንም ጀምሮ የተመረጠ ነበር። ዘፍ.፳፭፥፳፫። ያዕቆብ አንድ ቀን አባቱን በማታለል የወንድሙን የኤሳውን በረከት ለራሱ በማድረግ እግዚአብሔርን በደለ። እግዚአብሔርም ስለዚህ በደሉ አልተወውም ማለት ይቅርታ ሳያደርግለት አልቀረም፦ አልጨከነበትም። ዘፍ.፴፪፥፴። ዘፍ.፳፰፥፲፬-፲፭። ይሁን እንጂ ሳይቀጣው ግን አልቀረም። እርሱ አባቱን እንዳታለለ ልጆቹ ደግሞ እርሱን አታለሉት። ዘፍ.፴፯፥፴፩-፴፭። ላባም ቢሆን የፈለጋትን ራሔልን ሳይሆን ልያን እንዲያገባ ብዙም ዓመት ሥራ እንዲሠራለትና እንዲገዛለት አታለለው። እነዚህን የሕይወት ዘመናቱን ያዕቆብ "የሕይወቴ ዘመናት ጥቂትም ክፉም ሆነብኝ።" ብሏቸዋል። ዘፍ.፵፯፥፱።

እግዚአብሔር ኃጢአትን ይቅር ይላል ይቅርታን ለማግኘት ግን ሰው ንስሐ መግባት አለበት። ይህም ከሰማያዊው የዘለዓለም ቅጣት ነፃ ሊያወጣና ከመከራ ሊያድን ይችላል። ነገር ግን ምድራዊ ቅጣቱ ሊቀር አይችልም። መፍራትም ሰማያዊውንም ምድራዊውንም ቅጣት ነው።

መ. ሙሴ ፀሊም

ሙሴ ፀሊም በልጅነቱ ዘመን ጨካኝ ነፍሰገዳይ ነበር። በኋላም ንስሐ ገብቶ ከተመለሰ ወዲያ ወደ ገዳም በመግባት መነኰሰ። በመቀጠልም ከክፋት እየራቀ፦ በጸጋ እግዚአብሔር እያደገ ደግና ፍቅረ ቢጽ የበዛለት አባት ለመሆን በቃ። አልፎ አልፎም የገዳሙን መነኮሳት የውኃ መቅጃ ደብቆ

በመውሰድ ውኃ እየሞላ ያስቀምጥላቸው ነበር። ከዚህ በኋላም እግዚአብሔር ራእይ የማየትንና የገቢረ ተአምራትን ሀብት ሰጠው። በቅድስናውም ወደብቃት እየደረሰ ለብዙዎችም የሚመከር መንፈሳዊ አባት ሆነ። ቀይቶም የቅስና ማዕረግ ተሰጠው። ከዚህ ወዲያማ ከጥቂቱ የበረሃ ምስሶዎች መካከል አንዱ ሆነ። ከዚህ ሁሉ የንስሐ ሕይወት:- ቅድስናና የጸጋ ስጦታ ባሻገር እግዚአብሔር የቀደመውን ኃጢአቱን የረሳለትና ምድራዊ ቅጣቱን የተወለት ይመስለን ይሆናል። አይደለም።

ሙሴ ፀሊም የነበረበት ገዳም በወንበዴዎች ተወረረ። መነኮሳት ሁሉ ሸሹ:- እርሱንም እንዲሸሽ ለመኑት:- አባታችን ሙሴ ፀሊም ግን በልጅነቱ ብዙዎችን ገድያለሁና ይገድሉኝ ዘንድ ይገባል:- መጽሐፍ «ሠይፍን የመዘዘ በሠይፍ ይጠፋል ብሏልና» አላቸው። ማቴ.፳፮፥፶፪። እንደተናገረውም በሥጋ ሞተ።

፩. ሌሎች ለንስሐ የሚያበረታቱ ነገሮች

እስከ አሁን ድረስ ሰውን ከልቡ መንጭተው ለንስሐ የሚያበቁትን ነጥቦች በየደረጃው ተመልከተናል። ከእነዚህ ሌላ ደግሞ ሰውን ወደንስሐ የሚያደርሱት ውጫዊ ነገሮች አሉ። እነዚህም የሚከተሉት ናቸው።

በጸጋ መጐብኘት

እግዚአብሔር «ሰዎች ሁሉ ሊድኑና እውነትን ወደማወቅ ሊደርሱ» ይወዳል። 1ጢሞ.2፥4። ጸጋውም ኃጢአተኞችን ሁሉ ወደንስሐ ትጠራለች። «ስለ በጎ ፈቃዱ መፈለግንም ማድረግንም በእናንተ የሚሠራ እግዚአብሔር ነውና።» ተብሎ እንደተጻፈ። ፊል.፪፥፲፫። ለምሳሌ ጳውሎስ የተባለው ሳውል አስቀድሞ ተሳዳቢና አሳዳጅ ክርስቲያኖችንም የሚያንገላታ ነበረ። ፩ጢሞ.፩፥፲፫። በመጨረሻ ግን እግዚአብሔር በደማስቆ መንገድ ተገልጦለት «ሳውል ሳውል–ስለምን ታሳድደኛለህ? ...የመውጊያውን ብረት ብትቃወም ለአንተ ይብስብሃል» በማለት ገሠፀው። የሐዋ.፱፥፭። ሳውል ቤተክርስቲያንን ማሳደዱንና ክርስቲያኖችን መክሰሱን የተወው ከልቡናው ሽቶት አይደለም። የእግዚአብሔር ጸጋ በጊዜው ጠርቶት ነው እንጂ። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በቸርነቱ ታረቀው ለታላቅ አገልግሎትና ለሐዋርያነት ጸጋም ጠራው።

ሌላው ምሳሌ ነቢዩ ዮናስ ነው:- ወደነነዌ ሄዶ የታዘዘውን ላለመፈጸም ከእግዚአብሔር ፊት ሸሸ – እግዚአብሔር ይቅር ያለ እንደሆን የእኔ ቃል ሐሰት ይሆናል ብሎ! በእርግጥም እግዚአብሔር የነነዌን ሰዎች ንስሐ ተቀብሎ ይቅር ባላቸው ጊዜ ዮናስ ከከተማው ውጭ ተቀምጦ «አቤቱ– አንተ ቸርና ይቅር ባይ:- ታጋሽም:- ምሕረትህም የበዛ:- ከክፉው ነገርም የተነሣ የምትፀፀት አምላክ እንደሆንህ አውቄ ነበርና...አሁንም አቤቱ ከሕይወት ሞት ይሻለኛልና እባክህ ነፍሴን ከእኔ ውሰድ» አለ። ዮና.፬፥፪–፫። በዚህ ሁኔታ እያለም የእግዚአብሔር ጸጋ ጐበኘው ከኀዘኑ ይጽናና ዘንድ። እግዚአብሔርም ዮናስ ወደልቡ ተመልሶ ንስሐ እስኪገባ ድረስ በቃሉ ያነጋግረው ነበር። ነቢዩንም የእግዚአብሔር ጸጋ በድምፁ ውስጥ ጐበኘው። ከፈጣሪውም እንዲታረቅ መንገድ ሆነው።

ሰውን ወደንስሐ ለመጥራት እግዚአብሔር ሰውንም ሊልክ ይችላል። ነቢዩ ዳዊት በበደለ ጊዜ እግዚአብሔር ናታንን ወደ ዳዊት ልኮታል – ወደ ንስሐ እንዲመለስ ይመክረው ዘንድ። ፪ሳሙ.፲፪፥፲፫። መዝ.፶። ይህ የዳዊት፣ የጳውሎስና የዮናስ ንስሐ ውስጣዊ አይደለም:- ለንስሐ ያበቃቸው ከእነርሱ ውጭ የሆነ በጸጋው የጐበኛቸው የእግዚአብሔር ኃይል ነው። ሰዎች ሁሉ ሳናስበው ከእግዚአብሔር የተላኩልንን ሰዎችና የተናገሩንን ቃላት ሳንቀበል በመቅረታችን የእግዚአብሔር ጥሪ ሊያልፈን ይችላልና ጸጋው ሲጐበኘን በእንቢታ ወይም በግድየለሽነት እንዳንጎዳ መጠንቀቅ ይገባል የእግዚአብሔር ጸጋ የሚገለጥበት እግዚአብሔርም ሰውን የሚጐበኝበት መንገድ አይታወቅምና። የእግዚአብሔር ጸጋ በደስታ ብቻ ሳይሆን በመከራና በደዌም ሊጐበኝ ይችላል። ጠላትንም በሰው ላይ በማስነሣትም ወደንስሐ ይጠራል። በዚህም የተነሣ ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ሲጠራቸው በጥንቃቄና በማስተዋል የጥሪውን ድምፅ የሚጠብቁና የሚያደምጡ መሆን አለባቸው። ይህችን የእግዚአብሔርን የጸጋ ጉብኝት በንቃት ልንጠብቃትና በማስተዋል ልንከተላት ይገባል።

አንዳንድ ሰዎች የእግዚአብሔርን ጸጋ ከራሳቸው ያሳድዳሉ። በቅዱስ ጳውሎስ አድሮ የእግዚአብሔር ጸጋ ሲጐበኘው – ፊሊክስ «አሁንስ ሂድ:- በተመቸኝም ጊዜ ልኬ አስጠራሃለሁ» ብሎ የእግዚአብሔርን ጸጋ ከራሱ አሳድዷል። የሐዋ.፳፬፥፳፭። እኛ ግን እግዚአብሔር ሲናገረን በጸጋም ሲጐበኘን ልቡናችንን ከፍተን ወደንስሐ ልንመጣ ያስፈልጋል። አግሪጳ እንደተለወጠው ሁሉ የሐዋ.፳፮፥፳፰። የእግዚአብሔርን የጸጋ ጉብኝት ማስተዋልና ጥሪውን መስማት በልቡና ውስጥ የመዳን ተስፋ እንዲፈነጥቅ ያደርጋል። ስለዚህ ጆሮዎቻችንና ልቡናችን የእግዚአብሔርን የጸጋ ጥሪ ለማድመጥ የተከፈቱ መሆን አለባቸው። እኛም እግዚአብሔር በተለያየ መንገድ ሰዎችን በጸጋ እንደሚጐበኝ ማወቅ ይኖርብናል።

ክፍል ሦስት

እንዴት ንስሐ ይገባል?

ወደ ንስሐ በሚወስደው የሕይወት ጉዳና ላይ ማንኛውም ሰው ሊከተላቸው የሚገባ መርሖዎች አሉ:- እነዚህም ከዚህ ቀጥሎ በቅደም ተከተል የምንመለከታቸው ናቸው።

፩. ከራስ ጋር መሆን

ንስሐ መግባት የራስን ፈቃድ ይጠይቃል:- ሰው ንስሐ ለመግባት ፈቃዱ የራሱ ነው። የእግዚአብሔርም ፈቃድ ሰው ንስሐ እንዲገባ ነው:- ስለዚህም ነው «እግዚአብሔር ሰዎች ሁሉ ሊድኑና እውነትን ወደማወቅ ሊደርሱ ይወዳል» በማለት ቅዱስ ጳውሎስ የተናገረው። ፩ጢሞ.፪፥፬።

ከዚህ ተያይዞም ስምን ሳይና እንዴት ንስሐ ይገባል? የሚል ጥያቄ መነሣቱ አይቀርም። ስዚህ መልስ ለመስጠት ደግሞ ከሚከተሉት መካከል በአንደኛው ወይም በሌላኛው የምትመደብ ስለሆንክ ከራስህ ጋር መሆን ይገባሃል።

ሀ. ምናልባት ያለህበትን የኃጢአት ባሕርና የጥፋት አዘቅት አልተገነዘብክ ይሆናልና ከራስህ ጋር መሆን ያስፈልግሃል።

ለ. እስከ አሁን የሠራኸውን ኃጢአት ዐውቀህ ከዚህ ለመገላገል ዕድልና ጊዜ ስትጠብቅ ሌላ ኃጢአት ወይም የባሰ በደል ትጨምር ይሆናልና በኃጢአት ተከበህ ከመውደቅህ በፊት ወደራስህ ተመልሰህ ከአንተው ጋር መሆን ያስፈልግሃል።

ከራሳችን ጋር የሆንን እንደሆን ድካማችንንና ኃጢአታችንን ለእግዚአብሔር መናገር አይከብደንም። መዝ.፶፥፩–፲፯። ለእግዚአብሔር የነገርነውን ኃጢአታችንን ለመምህረ ንስሐችን መናገርም አያስፈራንም። ይህም ጸሎተ ንስሐ ከተደረገልን በኋላ ሥጋውን ደሙን ለመቀበል የተዘጋጀን ያደርገናል። ከራሳችን ጋር የሆንን እንደሆን በልቡናችን ከኃጢአት ለመለየት ኃጢአትንም ለመተው እንወስናለን። ለፈጣሪአችን

ለእግዚአብሔር ታማኝ ውሳኔአችንን የገለጥንለት እንደሆን ደግሞ እርሱ ሊባርከን በመንፈሳዊ ውሳኔአችንም ጠንካሮች ሊያደርገን ፈቃዱ ነው።

ማንም ቢሆን በመንፈሳዊ ሕይወቱ በበረታ ቁጥር ሰይጣንም ሊጥለው ከመቼውም የበለጠ ኃይሉን አጠናክሮ ሊፈትነው እንደሚተጋ የተረጋገጠና የማይጠረጠር ነው። ምክንያቱም ከእርሱ ባርነትና ቁጥጥር ሥር እንድንወጣ ከቶውኑ ስለማይፈልግ ነው። ቢሆንም ታዲያ ፈተናውን ቢያጸናብንም በሚከተሉት ሁለት ዘዴዎች ልናመልጠው እንችላለን።

ሀ. ሰይጣን ራሳችንን ስንገዛና ከራሳችን ጋር ስንሆን – ኃጢአታችንንም ስናስተውል:- ስለንስሐም ስናስብ ይፈራል። በዚህ ጊዜ ከእርሱ ማምለጥ ይቻላል።

ለ. ሰይጣን ራሳችንን ስንገዛ ከእግዚአብሔር ጋር እንደምንሆን:- እግዚአብሔርም ኃይል መንፈሳዊ እንደሚሰጠን ያውቃልና ይህም ያስፈራዋል። ሊቋቋመው የማይቻለው የመስኮት ኃይል ከእኛ ጋር ይሆናልና:- በዚህም ከእርሱ እናመልጣለን።

ሰይጣን ብዙዎች ራሳቸውን ሲገዙና ከራሳቸው ጋር ሲሆኑ ወደንስሐ መመለሳቸውን ያውቃል። ለምሳሌም ያህል የጠፋው ልጅ – ከራሱ ጋር በሆነ ጊዜ:- የወደቀበትን የኃጢአት ዐዘቅት ዐወቀ–ወዲያውም ተጸጸተ– ንስሐም ገባ–ወደአባቱም ቤት ተመለሰ–በዚህም ከሰይጣን እጅ አመለጠ። ሉቃ.፲፭፥፲፩–፴፪።

ስለዚህ የቤተ ክርስቲያን አባቶች:- የመምህራንና የሰባክያን ወንጌል ተግባር በኃጢአት የወደቀው ሁሉ ራሱን እንዲመረምርና በሕግጋተ እግዚአብሔር ራሱን መዝኖ ለንስሐ እንዲበቃ መጣራትና መጋበዝ – እንደጠፋው ልጅም በደሉን ዐውቆ «ወደልቡ እንዲመለስ» ማድረግ መሆኑን ማወቅ ይገባል።

ዲያብሎስም ሰው ከራሱ ጋራ እንዳይሆንና ከግዛቱ እንዳይወጣ በሁለት መንገድ ይፈታተነዋል:-

ሀ. የረሳናቸውንና በመዘንጋት ሳንፈጽማቸው የቀረነውን የተለያዩ ተግባራት በፊታችን በመደቀንና ከማንወጣበት የተዘበራረቀ የሃሳብ ባሕር ውስጥ በመዝፈቅ–ንስሐን እንዳናስብ ያደርጋል። ከዚሁ ጋር ደግሞ የተለያዩ ሥራዎችን በመደቀን ወደራሳችን ተመልሰን ለማሰብ ጊዜ እንዳይኖረን ያደርጋል። መንፈሳዊ እንቅስቃሴዎችን:- ስብሰባዎችንና ውይይቶችን ሳይቀር በመጠቀም ስለሕይወታችን

በማሰብ ዕቅድ እንዳናወጣና ከራሳችን ጋር እንዳንሆን ያደርጋል። በዚህ ሁሉ ይሞክረናል። ቢሆንም ይህን ሁሉ ታግሠን ከራሳችን ጋር ከሆንንና ሌሎች ተግባራትንም በተጓዳኝ ለማከናወን ከበቃን በሚቀጥለው ዘዴ ይጠቀማል።

ለ. ከራሳችን ጋር እንኳ ብንሆን በረቀቀ ጥበቡ ወደ አእምሮአችን በመግባት አቋመ ልልና ራስን ከመግዛት የሚገኘውንም ጥቅም እንዳናስተውልና ይህም እንዲቀርብን ለማድረግ ይሞክራል። እስከመጨረሻው ውድቀቱ ድረስ ተስፋ አይቆርጥም። በዚህ ለንቋቋመው ከእኛ ይለያል:-

ነገር ግን በሌላ መንገድ ይመጣብናል። ራሳችንን ስለኃጢአታችን ኮንነን በእንባ ወደንስሐ ከመግባት ይልቅ ኃጢአታችንን በምክንያት የተደገፈ አድርገን እንድንቆጥርና ራሳችንን በከንቱ እንድናጽናና ያደርገናል። ስለዚህ ዓላማችን ራሳችንን ከኃጢአት ለማንጻት ነው እንጂ ራሳችንን በማታለል ለመጽናናትና በኃጢአትም ለመኖር ስላይደለ በተቻለን መጠን ለአእምሮአችን ታዛዥና ለልቡናችን ታማኝ መሆን ያስፈልገናል። የቀራጩንና የፈሪሳዊውን ታሪክ እናስታውስ:- ቀራጩ በትህትና ሆኖ ኃጢአቱን ተናዘዘ — ልመናውና ኑዛዜውም ተቀባይነትን አገኘ:- ፈሪሳዊው ግን በመመጻደቅ ኃጢአቱን በመሸፋፈኑ በእግዚአብሔር ዘንድ የተናቀ ሆነ። ሉቃ.፲፰፥፲፫። ለለዚህ ምክንያት በመደርደርና በመመጻደቅ ሌሎችንም በመናቅና በሌሎች በመፍረድ ስርየት ማግኘት አይቻልምና ራስን ከመደለል መራቅ እንደሚገባ ቅዱስ ጳውሎስና ቅዱስ ዮሐንስ ተናግረዋል። እንዲህ ብለው። «አንተ የምትፈርድ ሰው ሁሉ ሆይ:- የምታመካኘው የለህም በሌላው በምትፈርድበት ነገር ራስህን ትኰንናለህና።» ሮሜ.፪፥፩። «ለኃጢአታቸው ምክንያት የላቸውም።» ዮሐ.፲፭፥፳፪። ስርየት የሚገኘው በንስሐ ነው እንጂ ምክንያት በመደርደር አይደለም። ንስሐ መግባትም ስርየተ ኃጢአትን ለማግኘት የበቃን ያደርገናል። ከፈሪሳዊው ይልቅ ቀራጩ በራሱ ላይ እንደፈረደ ሁሉ በግራ ከተሰቀለው ወንበዴ ይልቅ በቀኝ የተሰቀለውም በግራ ከተሰቀለው ወንበዴ ይልቅ በቀኝ የተሰቀለውም እንዲሁ በራሱ ፈረደ— «ስለአደረግነውም የሚገባንን እንቀበላለንና በእኛስ እውነተኛ ፍርድ ነው» በማለት በራሱ የፈረደው ፍርድና የገባው ንስሐ ለገነት አብቅቶታልና እርሱን ልናስታውስ ይገባል። ሉቃ.፳፫፥፵፩።

እንግዲህ ራሳችንን ስለኃጢአታችን እንውቀስ—እንዲህ ብናደርግ ለንስሐ የሚያበቃ የተሰበረ ልብ ይኖረናልና የእግዚአብሔርም ወዳጆች

እንሆናለንና። በመጽሐፍም «በልቡናቸው ትሑታን ለሆኑ እግዚአብሔር ቅርብ ነው» ተብሏልና። ቅዱስ እንጦንስም ደግሞ «እኛ ራሳችንን ከወቀስንና በራሳችን ከፈረድን እግዚአብሔር ደግሞ በእኛ ደስ ይለዋል» በማለት በእውነት ተናግሯል። ስለዚህ ከራሳችን ጋር ስንሆን:- ኃጢአታችንንም ስናስተውል በራሳችን ላይ ከመፍረድ በቀር ለራሳችን ይቅርታ በማድረግ በሌላው ላይ መፍረድና ማመካኘት አስፈላጊ አይደለም:- ይህ ለአዳምና ለሔዋንም አልጠቀማቸውምና።

ታላቁ ቅዱስ መቃርዮስም:- «ወንድሞቼ ሆይ:- በእናንተ ላይፈረድባችሁ አስቀድማችሁ እናንተ በራሳችሁ ላይ ፍረዱ» በማለት መክሯል። እግዚአብሔርም በፍርድ ከሚቀጣን እኛው ራሳችንን ብንቀጣ የቀለለና መልካም ነው። ስለኃጢአታችን በራሳችን በምንፈርድበት ጊዜ ሁሉ ደግሞ ቅዱስ እንጦንስ «እኛ ኃጢአታችንን ያስታወስን እንደሆነ እግዚአብሔር ይተዋቸዋል:- እኛ ግን ኃጢአታችንን የዘነጋን እንደሆነ እግዚአብሔር ያስታውሰናል» ሲል የተናገረውን ማስታወስና ማስተዋል መልካም ነው። ቅዱስ ዳዊት ስለኃጢአቱ በነቢዩ በናታን በተነገረው ጊዜና በራሱ ላይ በፈረደ ጊዜ ወዲያው ኃጢአትህ ተሰረየችልህ የሚል የምሥራችን ሰማ። «ዳዊትም ናታንን:- እግዚአብሔርን በድያለሁ አለው። ናታንም ዳዊትን:- እግዚአብሔር ደግሞ ኃጢአትህን አርቆልሃል:- አትሞትም።» አለው። ፪ሳሙ.፲፪፥፩—፲፫። እኛ ግን ናታን መጥቶ እስኪነግረን ድረስ መጠበቅ የለብንም። ቀድመን ስለበደላችን በራሳችን ልንፈርድ ይገባናል:- ራሳችንንም መውቀስ ያስፈልገናል። በዚህም ንስሐ ገብተን ከእግዚአብሔር በምናገኘው ይቅርታ ከራሳችን ጋር ለመሆን ዘወትር ልንተጋ ይገባናል።

፪. ምክንያትንና ለራስ ይቅርታ ማድረግን ማስወገድ

በንስሐ ሕይወት ለመኖር የምንሻ ከሆነ ለወደቅንበት ኃጢአት ምክንያት መደርደርና ለራሳችን ይቅርታን ለመስጠት መሞከር የለብንም። ኃጢአትን ከፈጸሙና ከሠሩ በኋላ ለኃጢአት ያበቃ ሌላ ምክንያት ማቅረብና በዚያም አንፃር ለመጽናናት መሞከር በራሱ ኃጢአት ነው። በዚህ ዓይነት ለኃጢአቱ ምክንያት እየደረደረ የሚጽናና ሰው ኃጢአትን እየለመደ ወደባስ አዘቅት ከመውረድ በቀር ንስሐ ለመግባት አይችልም። ምንም ምክንያት ቢደረደር ኃጢአት ምን ጊዜም ኃጢአት ነውና ለሠራነው ኃጢአት የተለያዩ ምክንያቶችን በማበጀት ራሳችንን እያጽናናን ነፃ ለመሆን መጣር የለብንም።

ስለሠሩት ኃጢአት ምክንያትን የደረደሩ አዳምና ሔዋንም ባቀረቡት ምክንያት ከመቀጣት አልዳኑም። እግዚአብሔርም አዳም ስላቀረበው ምክንያት «የሚስትህን ቃል ሰምተሃልና ከእርሱ እንዳትበላ ካዘዝሁህ ዛፍም በልተሃልና» በማለት ለኃጢአቱ የሚገባውን ቅጣት ሰጠው እንጂ አልተወውም። ዘፍ.፫፥፲፯። ይባስ ብሎ በእነርሱ ምክንያት በመጣው መርገም ቅጣቱ በትውልዳችን ሁሉ ሆነ። እንደ እነርሱ ሁሉ እኛም ዘወትር ምክንያት በመደርደር ከኃጢአታችን የተነሣ ከሚመጣው ቅጣት ለማምለጥ የምንሞክር ሆነን፤ ስለዚህም ንስሐ ለመግባት በጣም ስንቸገር እንታያለን።

ታላቁ ጻድቅና ርእሰ አበው የሆነ አባታችን አብርሃም እንኳ ሚስቱ ሣራን እኅቴ ናት ብሎ በተናገረ ጊዜ ንጉሡ አቢሜሌክ ወደቤቱ ወሰዳት — በሌሊትም በሕልም ነገሩን ተረድቶ አብርሃምን «ይህ ያደረግህብን ምንድር ነው? ምንስ ክፉ ሠራሁብህ? በእኔና በመንግሥቴ ላይ ትልቅ ኃጢአት አውርደሃልና የማይገባ ሥራ በእኔ ሠራህብኝ» አለው። አብርሃምም የሠራውን ሥራ በምክንያት ለማካከስ በመሞከር «በዚህ ሥፍራ እግዚአብሔርን መፍራት በእውነት እንደሌለ—ለሚስቴም ሲሉ እንደሚገድሉኝ ስላሰብሁ ነው።» በማለት መለሰ። ዘፍ.፳፥፱—፲፩። አብርሃም ለጥፋቱ ኃላፊ ያደረገው ሌሎችን እንጂ በራሱ አልፈረደም እንዲያውም ሣራን— «በገባንበት ሀገር ሁሉ ለእኔ የምታደርጊው ወሮታ ይህ ነው:- ወንድሜ ነው ብለሽ ስለእኔ ተናገሪ አላት።» ዘፍ.፳፥፲፫። ምክንያቱም ከላይ እንደተጠቀሰው ለኃጢአቱ መሸፈኛ ምክንያት አግኝቷልና። ስለዚህም «ሚስቴ ናት» ብሎ አልተናገረም። ከስህተቱም አልታረመም። ለኃጢአቱ ዘወትር መሸፋፈኛ ምክንያት ለሚደረድር ሰው ምክንያት እስካገኘ ድረስ ‹በድያለሁ:- ኃጢአት ሠርቻለሁ› ማለት እጅግ ከባድ ነው።

አንዳንድ ሰዎች የሠሩት ኃጢአት ግልጥ ያለ ሆኖ ሳለ ምክንያት ከማቅረብ ግን አይቆጠቡም። ለእንደዚህ ዓይነቶች ሰዎች ምሳሌ የሚሆነው እንዲነግድበትና እንዲያተርፍበት ከጌታው አንድ መክሊት ተቀብሎ በመሬት ውስጥ የቀበረው ሰው ነው። ጌታው በመጣ ጊዜና ስለትርፉ በጠየቀው ጊዜ ላለመነገዱና ላለማትረፉ ምክንያት ከመስጠት አልተቆጠበም፤ በሠራው ሥራም አልተጸጸተም። እናም «ጌታ ሆይ ካልዘራህበት የምታጭድ ካልበተንህበት የምትሰበስብ ጨካኝ ሰው መሆንህን ዐውቃለሁ:- ፈራሁም:- ሄጄም መክሊትህን በምድር ቀበርኩት» አለው። ማቴ.፳፭፥፳፬—፳፭። ይሁን እንጂ ጌታው ያቀረበውን ምክንያት አልተቀበለውም ወደ እሳት እንዲጣል አዘዘ እንጂ።

የዮናስ አለመታዘዝና እምቢተኝነት ግልጽ ኃጢአት ነበር። ይሁን እንጂ ምክንያት ቀርቦለት ነበር። ስለሠራው ኃጢአት ንስሐ ከመግባት ይልቅ የሠራው ትክክል ስለመሆኑ «አቤቱ በአገሬ ሳለሁ የተናገርኩት ይህ አልነበረምን:- አንተ ቸርና ይቅር ባይ ታጋሽም ምሕረትህም የበዛ ከክፉ ነገርም የተነሣ የምትፀፀት አምላክ እንደሆንክ ዐውቄ ነበርና:- ስለዚህ ወደተርሴስ ለመኰብለል ፈጥኜ ነበርና። አሁንም አቤቱ ከሕይወት ሞት ይሻለኛልና እባክህ ነፍሴን ከእኔ ውሰድ» በማለት ተናገረ እንጂ ኃጢአት ሠርቻለሁና ይቅር በለኝ አላለም። ዮና.፬፥፩—፫።

ሌላው ምሳሌ የንጉሥ ሳኦል ኃጢአት ነው። እግዚአብሔር ያዘዘውን በመተላለፉና በጊልጌላ ሳለ ሳይገባው መሥዋዕት መሠዋቱ ግልጽ ኃጢአት ነበረ:- እርሱ ግን ለዚህ ኃጢአቱ ምክንያትን አቀረበ እንጂ የበደለውን በደል አላመነም ነበር። ስለዚህም ከመቀጣት አላመለጠም—ነቢዩ ሳሙኤል «አሁንም መንግሥትህ አይጸናም» አለው እንጂ። ፩ሳሙ.፲፫፥፲፩—፲፬።

እነዚህ ሁሉ ምሳሌዎች ሰው ኃጢአቱን አምኖ በራሱ ላይ ከመፍረድ ይልቅ ለኃጢአቱ ምክንያት እየደረደረ በሰው ፊትና በራሱ ኅሊና ነፃ ለመሆን የሚያደርገውን መከራና ጥረት የሚያሳዩ ናቸው። በዚህም ምናልባት ሰዎችንና የራስን አእምሮ ለመሸንገል ይቻል ይሆናል እንጂ ሁሉን የሚያውቅ እግዚአብሔርን ማታለልና ምክንያትም በመደርደር በፊቱ ነፃ መሆን አይቻልም። ከዚህም የተነሣ ከዚህ በላይ በተጠቀሱት ምሳሌዎች የተደረደሩትን ምክንያቶች ሁሉ እግዚአብሔር አልተቀበላቸውም። «በእግዚአብሔርም ፊት አፍ ሁሉ ይዘጋ ዘንድ» እንደተባለው። ሮሜ.፫፥፲፱።

በእግዚአብሔር ዘንድ ለኃጢአት ምክንያት መደርደር መልካም አይደለም። ከዚህም ይልቅ በደልን ማመንና በኃጢአት ላይ መናዘዝ እግዚአብሔርን ያስደስተዋል:- በረከትንም ያስገኛል። እግዚአብሔርን ላለማገልገል የሚሰጥ ምክንያት በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት የለውም። ለምሳሌም ነቢዩ እግዚአብሔር ሙሴ በጠራው ጊዜ — «እኔ አፈ ትልታፋ ምላሴም ጸያፍ የሆነ ሰው ነኝ:- ትናንት ከትናንት ወዲያ ባሪያህንም ከተናገርኸኝ ጀምሮ አፈ ትብ አይደለሁም» ብሎ ምክንያት ቢያቀርብም አልተቀበለውም። «እንግዲህ አሁን ሂድ እኔም ከአፍህ ጋር እሆናለሁ:- የምትናገረውንም አስተምርሃለሁ።» አለው። ዘጸ.፬፥፲—፲፪። ኤርምያስም እንደዚሁ ምክንያቱን «እነሆ ብላቴና ነኝና እናገር ዘንድ አላውቅም» በማለት አቀረበ። እግዚአብሔርም የእርሱን ምክንያት ከመቀበል ይልቅ «ወደምልክህ ሁሉ ዘንድ ትሄዳለህና:- የማዝዝህንም ሁሉ ትናገራለህና...ቃሌን በአፍህ ውስጥ

አትሬአለሁ።» በማለት ነግሮታል። ኤር.፩፥፮–፲። ከዚሁ ጋር ተመሳሳይ የሆነው ከደቀመዛሙርቱ መካከል አንዱ «ጌታ ሆይ አስቀድሜ እንድሄድ አባቴን እንድቀብር ፍቀድልኝ» ባለው ጊዜ «ተከተለኝ:- ሙታናቸውንም እንዲቀብሩ ሙታንን ተዋቸው» በማለት መመለሱ ያቀረበውን ምክንያት እንዳልተቀበለው የሚያስረዳ ነው። ማቴ.፰፥፳፩–፳፪።

ቅዱሳን አባቶቻችን እነዚህን ለኃጢአት መሸፈኛ የሚቀርቡትን ደካማ ምክንያቶች ሁሉ አሸንፈው ነው ለድል የበቁት። እንግዲህ ምክንያተኝነትን እንዴት ልናስወግድ እንችላለን? ይህን ድል ልናገኝ የምንችለው የበደልነውን በደል የሠራነውንም ኃጢአት ያለምንም ምክንያት በማመንና በመናዘዝ–ንስሐም በመግባት ነው። ነቢዩ ቅዱስ ዳዊት ሕዝቡን ከቆጠረ በኋላ ለሠራው ኃጢአት ምክንያት አላቀረበም–ነገር ግን በደሉን በማመን– «ባደረግሁት ነገር እጅግ በድያለሁ:- አሁን ግን አቤቱ ታላቅ ስንፍና አድርጌአለሁና የባሪያህን ኃጢአት ታርቅ ዘንድ እለምንሃለሁ» ብሎ ንስሐ ገብቶአል። ፪ሳሙ.፳፬፥፲። ይህም ትሑት የሆነ ሰው ንስሐ የሚገባበት መንገድ ነው።

በእውነት ንስሐ ለሚገባ ሰው ምክንያት መደርደርን ከራሱ ማስወገድ ቀላል ነው። እውነተኛ የሆነ የንስሐ ሕይወት የሌለው ደግሞ በኃጢአቱ የተነካ ስለበደለው በደል ራሱን ከመውቀስ ይልቅ ምክንያት ይደረድራል። ብዙ ሰዎች ኃጢአታቸውን አምነው በራሳቸው ከመፍረድ ይልቅ የሚከተሉትን ምክንያቶች ያቀርባሉ:- በእነዚህ ምክንያቶችም ራሳቸውን በማጽናናት ከንስሐ ይርቃሉ:-

ሀ. እኔ የሠራሁት ኃጢአት ሰው ሁሉ የሚሠራውን ነው እንጂ የተለየ አይደለም:- እንዴት ከሰው ልለይ? ይላሉ።

በእነዚህ ሰዎች ሃሳብ እነርሱ የሠሩት ብዙ ሰዎች የሚፈጽሙትን ኃጢአት ከሆነ በግል ሊጠየቁበት አይገባምና በተናጠልም ንስሐ ሊገቡበት አያስፈልጋቸውም። ለእነርሱ ኃጢአትን መሥራት የኅብረተሰቡ ኃጢአትን መፈጸም ምክንያት እንደሆናቸው ይቆጥራሉ። ይሁን እንጂ ኃጢአት ኃጢአት ነውና የፈጸመው ሰው ይጠየቅበታል። ስለዚህም ከኃጢአት መለየት ይገባል እንጂ ሕዝቡ ኃጢአት ሠርቷል በማለት በኃጢአት ባሕር ውስጥ መዘፈቅ አይገባም። ለምሳሌ በኖኅ ዘመን ሕዝቡ ሁሉ በኃጢአት በነበሩበት ጊዜ ኖኅ ግን በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ነበር እንጂ የሕዝቡን ሕይወት ምክንያት አድርጎ ኃጢአት አልሠራም። ዘፍ.፮፥፭። ዘፍ.፮፥፳፫። ይህን በተመለከተ ቅዱስ ጳውሎስም «ይህን ዓለም አትምሰሉ» በማለት

መክሯል። ሮሜ.፲፪፥፪። አሥር ያህል እንኳ ጻድቃን ያልተገኙባት የሰዶም ከተማ ከሕዝቡ የከፋ ኃጢአት የተነካ ሰትቃጠል ሎጥ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ነበር። ከሕዝቡ ጋር ለመመሳሰል ብሎ ለኃጢአት አልተገዛም። ዘፍ.፲፱። መላው የግብፅ ሕዝብ ጣዖት ሲያመልኩ ጻድቁ ዮሴፍ የሚያመልከው እግዚአብሔርን ነበር እንጂ በአምልኮ ጣዖት አልተባበረም። ዘፍ.፴፱። በባቢሎን የተማረኩት ሠለስቱ ደቂቅና ዳንኤል እንዲሁ እግዚአብሔርን ያመልኩ ነበር እንጂ በጣዖት አምልኮ ከባቢሎናውያን ጋር አልተባበሩም። ዳን.፩፥፳።

ማንኛውም ክርስቲያን በመንፈሳዊ ሕይወቱ የዓለማውያንን ኑሮ ለመለወጥ ባይቻለው እንኳ ዓለምንና ዓለማውያንን ከመምሰል ከእነርሱም ጋር ከመቀላቀል መጠንቀቅና መራቅ ይጋባዋል:- የሕብረተሰቡ (የዓለማውያኑ) ኃጢአት ባሕር ሆኖ እርሱን እንዳያሰጥመው። እግዚአብሔርን የሚወድ ልብ ጠንካራ ነው። ምንም እንኳ ወደንስሐ በሚያደርገው ጉዞ ላይ ብዙ ፈተናዎችና መሰናክሎች ቢያጋጥሙትም ሁሉንም በተቻለው መጠን ተቋቁሞ ከግቡ ለመድረስ ይጥራል።

ለ. ብዙ ሰዎች የተለያዩ መሰናክሎችን እንደ ምክንያት ያቀርባሉ። ነገር ግን ፈያታዊ ዘየማንን (በጌታ ቀኝ የተሰቀለውን ወንበዴ) መሰናከል ንስሐ ከመግባት አላገደውም። ሉቃ.፳፫፥፴፩–፴፪።

በማርቆስ ወንጌል የተጠቀሱትም ሰዎች ሽባውን ሰው ከጌታ ፊት ለማቅረብ የቤቱን ጣራ እስከ ማንሣት ሲደርሱ በፊታቸው የተደረደሩት መሰናክሎች ሁሉ አላገዷቸውም። ማር.፪፥፩–፲፩። ‹ከእንጀት ካለቀሱ እንባ አይገድም› እንደሚባለው ጽኑ ልብ የፈለገውን ነገር ለማድረግ በመቶዎች የሚቆጠሩ መንገዶችን ማዘጋጀት ይችላል። «የእግዚአብሔርም ጸጋ የምትሻው የሚፈልጋትን ብቻ ነው፥ የሻት ያገኛታልና» በማለት አበው እንደተናገሩት። እንዲህ የሆነ እንደሆነ መንፈስ ቅዱስም ያበረታል:- ጻድቃንና ቅዱሳን መላእክትም በዙሪያ ሆነው ይራዳሉ። ስለዚህም መሰናክልን ምክንያት በማድረግ ከንስሐ መሸሽ የለብንም። ቀራጩ ዘኪዮስም ከጌታ ለመገናኘት መሰናክል አጋጥሞት ነበር። ቁመቱ አጭር ነበርና ጌታን ማየት አልቻለም ነበር:- ቀራጭ በመሆን በአይሁድ ዘንድም የተጠላ ነበር:- የዘመኑም ባለሥልጣን ነበር። ነገር ግን ከዚህ ሁሉ መሰናክል አልፎ ጌታውን ለማየት ዛፍ ላይ ወጣ–ያን ጊዜም ጌታ በቤቱ እንደሚውል ነገረው። ሉቃ.፲፱፥፩። እንግዲህ የእኛም ልቡና እንደዚህ ሁሉ በየምክንያቱ ከንስሐ ሕይወት የሚያርቁ መሰናክሎችን ሁሉ አልፎ ለንስሐ የሚበቃ ሊሆን ይገባል።

ሐ. አንዳንድ ሰዎች ንስሐ ላለመግባታቸው የውጫዊ ፈተናዎችን መደራረብ ምክንያት አድርገው ያቀርባሉ።

ጠንካራ ልቡና ያለው ሰው በኃጢአት ለመውደቁ የፈተናን ብዛት ምክንያት አያደርግም። የውጭ ተጽእኖን ለኃጢአቱ ምክንያት አድርጎ የሚያቀርብ ሰው ለትእዛዛተ እግዚአብሔር ክብሬታ ለእግዚአብሔርም ፍቅር የሌለው ነው። ወይም ደግሞ ፍቅሩ ደካማ ነው። ይህን የመሰለው ሰው በእግዚአብሔር ይታመናል ለማለት ያስቸግራል–ሃይማኖቱ ጎደሎ ነው። ለምሳሌ ዳድቁ የሴፍ የጲጥፋራን ሚስት ለማግኘት ውስጣዊ ፍላጎት አልነበረውም። በሴቲቱ ግፊት ኃጢአትን ሊሠራ ለኃጢአቱም ምክንያት ሊያቀርብ ይችል ነበር:- ባሪያ:- ታዛዥ–ባይተዋር ስለሆነ ኃጢአትን ሠራሁ ለማለት በቂ ምክንያት ነበረው:- እርሱ ግን «እንዴት አድርጌ በእግዚአብሔር ፊት ይህን ኃጢአት እሠራለሁ» አለ። ዘፍ.፴፱፥፱።

ሳኦል ያለምንም በደል ዳዊትን ባሳደደው ጊዜ እግዚአብሔር ሳኦልን በዳዊት እጅ አሳልፎ ሰጠው። ዳዊትም ሳኦልን ለመበቀል በቂ ምክንያቶች ነበሩት። ሀ. ኃጢአተኛ ስለሆነ:- ለ. ክፉ ስለሆነ:- ሐ. እግዚአብሔር ንቆ ከሥልጣኑ ስለአወረደው:- መ. ለዳዊት ጠላቱ ስለሆነ:- ፩ሳሙ.፲፮፥፲፬። ፩ሳሙ.፲፮፥፩። ነገር ግን ዳዊት «እግዚአብሔር በቀባው ሰው ላይ እጄን አላነሣም» አለ። ፩ሳሙ.፳፬፥፮–፯። የቅዱስ ዳዊት ልብ ኃጢአት ለመሥራትና ንስሐ ላለመግባት ምክንያት የማይደረድር ንጹሕና የተቀደሰ ልብ ምሳሌ ነው።

መ. ብዙዎች– «እኔ ደካማ ነኝ – የእግዚአብሔር ትእዛዛትም ከባድና አስቸጋሪ ናቸውና ምን ላድርግ? ይላሉ።

የእግዚአብሔርን ዕርዳታ የረሳን እንደሆነ በእርግጥ ደካሞች ነን። እግዚአብሔርን የሚያመልክ ሰው ብቻውን አይደለምና። ሰው በባሕርዩ ደካማ ቢሆንም በእግዚአብሔር ዕርዳታ የማይችለው ነገር የለም። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ኃይልን በሚሰጠኝ በክርስቶስ ሁሉን እችላለሁ።» ፊል.፬፥፲፫። በማለት እንደተናገረው። የሚጸልይ ሰው ከእግዚአብሔር ኃይልን ለማግኘት ይጸልያልና ደካማ አይደለም:- እሱቱም ኃይል ታደርጋለች። በሕይወቱም ውስጥ እግዚአብሔር በበረከትና በረድኤት ሥራውን ይሠራል። ይህም በኃጢአት ላይ ኃይልን ይሠጠዋል።

ዳዊት እኔ ደካማ ነኝ – እግዚአብሔር ግን ይረዳኛል ባይል ኖሮ ጎልያድን ባልተዋጋም ነበር። የእርሱ የባሕርይ ደካማነት በእግዚአብሔር

ትእዛዝና በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ከሚሠራው ሥራ ሊያስተረው አልቻለም:- በመጀመሪያ ለውጊያው ስላልተመለመለ ሊመለስ ይችል ነበር:- ሁለተኛም ጎልያድ ግዙፍ–ተዋጊና ባለብዙ መሣሪያ በመሆኑ ሰው ሁሉ ስለሚፈራው ዳዊትም ሊፈራው ይችል ነበር:- ሦስተኛም ዳዊትን ማንም እንዲዋጋ አልጠየቀውም ነበር:- በመጨረሻም የጦር መሪዎች ሁሉ ሳኦልን ጨምሮ ጎልያድን ፈርተውት ነበር። ስለዚህ ዳዊት እኔ ትንሽና ደካማ ነኝ ለማለት በቂ ምክንያት ነበረው። የእግዚአብሔር መንፈስ ግን ዳዊትን እንዲዋጋና ሕዝቡን እንዲያድን ወደጎልያድ መራው አደፋፈረውም። ሁሉም ሰዎች የሁኔታውን ክብደት ተረድተው ነበር–ዳዊት ግን በእምነት ለድል በቃ።

እግዚአብሔር አምላካችን ልንፈጽመው የማንችለውን እንድንፈጽም አያዝዘምና የእግዚአብሔር ትእዛዛት ከባድና አስቸጋሪ እንደሆኑ ማሰብ የለብንም። ፈጣሪአችን ያዘዘናል የምንፈጽምበትንም ኃይል ይሠጠናል። ከትእዛዙ ጋር ጸጋው ደግሞ አለ:- መንፈስ ቅዱስም በእኛ አድሮ ተግባሩን ለመፈጸም ያበረታናል። ያለበለዚያ ሊውጠን እንደሚያገሣ አንበሳ ሆኖ የሚመጣውን ሰይጣን መቋቋም ባልተቻለም ነበር። ፩ጴጥ.፭፥፰።

አባታችን አብርሃምን የእግዚአብሔር ትእዛዝ ክብደት የታዘዘውን ከመፈጸም አልገታውም። በእርጅና ያገኘውን ልጅ ለእግዚአብሔር እንዲሰዋ ሲጠየቅ እምቢ አላለም። የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ለመፈጸም አልቻልም ብሎም አላመካኘም። ዘፍ.፳፪፥፪። ለአብርሃም ትእዛዙን እንዲፈጽም ኃይልን የሰጠው እግዚአብሔር ለእኛም ኃይሉን ሊሰጠን ይችላል። እግዚአብሔር ከወደደና ከፈቀደ በእርሱ ኃይል ሊደረግ የማይችል ነገር የለምና የኃጢአትን ኃይል ፈርቶ መንበርከክ አያስፈልግም። ንስሐ ለመግባትና ኃጢአትን ለማሸነፍ:- ከእግዚአብሔርም ጋር በፍቅር ለመኖር ውስጣዊ የሆነውን የልቡናን ደካማነትና ስጋት ጨርሶ ማስወገድ ይገባል። መንግሥተ ሰማይንም ለመውረስ የሚችሉት ለችግርና ለፈተና የማይንበረከክ ልቡና ያላቸው ሃይማኖተ ጽኑ ክርስቲያኖች ናቸው። በፈተና ጊዜ የእግዚአብሔርን ቃል ማሰብ ያስፈልጋል – እርሱ– «በርታ ሰውም ሁን:- የምታደርገውንና የምትሄድበትን ሁሉ ታከናውን ዘንድ – በሙሴ ሕግ እንደ ተጻፈ ሥርዓቱንና ትእዛዙን ፍርዱንና ምስክሩንም ትጠብቅ ዘንድ በመንገዱም ትሔድ ዘንድ የአምላክህን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ጠብቅ።» የሚል ነው። ፩ነገ.፪፥፪–፫።

ለሠሩት ኃጢአት ምክንያትና የተለያየ ማካካሻ የሚደረድሩ ሰዎች ስለነፍሳቸው ድኅነትና ስለመንፈሳዊ ሕይወታቸው ግድየለሽ ወደመሆን ያዘነብላሉ። በአጠቃላይ ለእያንዳንዱ ኃጢአት ምክንያት መደርደርና በተለያዩ ማካካሻዎች ራስን መደለል የንስሐ ሕይወት አለመኖሩን የሚያረጋግጡ ናቸው። ምክንያተኛ ሰው ኃጢአቱን አምኖ ከመናዘዝ ይልቅ ምክንያት መደርደርን ይመርጣል። ለምን አትጸልይም? ለምን አታስቀድስም? ወዘተ ሲባል:- ኃጢአተኛ ሆኜ ነው ከማለት ይልቅ ተቸግሬ ነው:- ሥራ በዝቶብኝ ነው:- ጊዜ አጥቼ ነው:- ይላል። ሥራህን ለእግዚአብሔር አሳልፈህ ለምን አልሰጠህም ሲባል ደግሞ እግዚአብሔር የሚያየው የልብን ስለሆነ እኔም በልቤ ንጹሕ ከሆንኩኝ ባልጸልይ፣ ቤተክርስቲያን ተገኝቼ ባላስቀድስ ምንም ችግር የለውም—ምን አለበት ይላል።

ንጹሕ ልብ ለመጸለይ ያበረታል እንጂ አያዳክምም። ንጹሕ ልብ ፍቅረ እግዚአብሔርን የተሞላ ነው። እግዚአብሔርንም የሚወድ እርሱን ይፈልጋል:- ይጸልያልም። የመንፈሳዊ ሰው መለኪያው ንጹሕ ልቡናውና የጸሎት ሕይወቱ ነው። የልብ ንጽሕና ለጸሎት አስፈላጊ ነው ምክንያቱም ከንጹሕ ልብ የሚወጣው ጸሎት በእግዚአብሔር ዘንድ ተሰሚነትና ተቀባይነት ያገኛልና ነው። የማይጸልይና በኃጢአቱ ላይ የማያለቅስ ሰው ንጹሕ ልብ ሊኖረው አይችልም።

ምክንያተኛውን ሰው ለምን አትጾምም ብትሉት:- የሚጾም ሁሉ ጻድቅ ነው? ይላል። ስለሰዎች ምን አገባህ እግዚአብሔር የሚጠይቅህ ስለራስህ ነው ቢባል — ከእግዚአብሔር ጋር መኖር በምግብ ላይ ሳይሆን በልብ ንጽሕና ላይ የተመሠረተ ነው ይላል። ጾም ወደልብ ንጽሕና የሚያደርስ መሆኑን አያስተውልም።

በአጠቃላይ እንግዲህ ወደ እግዚአብሔር ለመቅረብ ኃጢአትን ለመተውና ንስሐ ለመግባት ምክንያትን እንቅፋት ወይም መሰናከል ማድረግ መልካም አይደለም። እግዚአብሔርን ለማግኘት የፈለገ ማንም ሰው ቢሆን ያገኘዋል:- ዋናው ነገር እግዚአብሔርን ለማግኘት መፈለግ ነው። ከፈለግነው እግዚአብሔር ሊያድነን:- ከኃጢአት ሊያነጻን:- በእኛም አድሮ የወደደውን መልካም ነገር ሁሉ ሊያደርግ ፈቃድ ነው። ዮሐ.፩፥፮።

፫. ንስሐ ለመግባት አለመዘግየት—አጋጣሚውን መጠቀም:-

አንዳንድ ሰዎች ንስሐ ለመግባት የገጠማቸውን የተመቻቸ አጋጣሚ ሳይጠቀሙበት በመቅረት ዕድሉ አምልጧቸዋል። እግዚአብሔር ሰው ሁሉ ኃጢአቱን መርምሮ ወደንስሐ እንዲመለስ:- የተቀደሰ ጸጋውን ሊያድለውና በልቡናውም አድሮ ለመሥራት አብዝቶ ይሻል። ሰው በተለያዩ ሁኔታዎችና አጋጣሚዎች — ለምሳሌም በመጻሕፍት፣ በዝማሬ፣ በበሽታ፣ በአደጋ፣ በሞት ወዘተ ተመክሮ ንስሐ ሊገባ ይችላል። በእነዚህ አጋጣሚዎች የሚጠቀምባቸው ሰውም አስተዋይ ነው። የጠፋው ልጅ «ተነሥቼ ወደ አባቴ ቤት እሄዳለሁ» ሲል እንደተናገረና ከአባቱ እንደታረቀ ወደቤቱም እንደተመለሰ። ሉቃ.፲፭፥፲፰። የማያስተውል ሰው ደግሞ ኤሳውን ይመስላል። ኤሳው ብኩርናውንና በረከቱን ሁሉ ከአጣ በኋላ ወደአባቱ ገብቶ በረከቱን ታናሽ ወንድሙ እንደወሰደበት ባወቀ ጊዜ «ታላቅ እጅግም መራራ ጩኸት ጮኸ። ቃሉንም እንሥቶ አለቀሰ።» ዘፍ.፳፯፥፴፬—፴፰። ከዚያ በኋላ «በረከቱን ሊወርስ በወደደ ጊዜ እንደተጣለ ታውቃላችሁና በእንባ ተግቶ ምንም ቢፈልገው ለንስሐ ሥፍራ አላገኘምና።» በማለት ቅዱስ ጳውሎስ ስለእርሱ ተናግሯል። ዕብ.፲፪፥፲፯።

በመኃልየ መኃልይ ዘሰሎሞን የተጠቀሰችውም ሴት ጌታዋ ሊጠራት አየሰማች ዝም አለች። ጌታዋ ትቷት ከሄደ በኋላ ተነሥታ ፈለገችው—ነገር ግን አላገኘችውም። ተጣራች እርሱ ግን አልመለሰላትም መኃ.፭፥፮። ዕድሉን አልተጠቀመችበትምና። እግዚአብሔር ግን ሌላ ዕድል ሰጣት።

ያመለጠው ዕድል ተመልሶ ሊገኝ የማይችልበት ጊዜ አለ። ቀደም ብለን በሌላኛው ምዕራፍ የጠቀስነው የፊሊክስና የንጉሥ አግሪጳ ታሪክ የሚያስተምረን ይህንኑ ነው። የሐዋ.፳፬፥፳፭—፳፮። ፊሊክስን የእግዚአብሔር መንፈስ ለንስሐ አነሣሣው እርሱ ግን ያገኘውን ዕድል በቀጠሮ አራዘመ። ከዚያ በኋላ ንስሐ ስለመግባቱ በመጽሐፍ አልተጻፈም። ንጉሥ አግሪጳም ለማመንና ንስሐ ለመግባት በተቃረበ ጊዜ ወደእርሱ የመጣችውን ዕድል ሳይጠቀምባት ቀረ ዳግመኛም አላገኛትም። የሐዋ.፳፮፥፲፱—፳፱።

ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ግን ያገኘውን ዕድል ሳያመነታ ወዲያው ተጠቀመበት:- አመነ:- በፊልጶስም እጅ ተጠመቀ— «እነሆ ውኃ — እንዳልጠመቅ ማን ይከለክለኛል?» አለ። የሐዋ.፰፥፴፮።

እንግዲህ ንስሐ ለመግባት ጊዜ ማራዘምና በቀጠሮም መዘግየት አይገባም። ምክንያቱም ንስሐ ለመግባት ቀጠሮ የሚሰጡ ሰዎች ንስሐ

ንብተው ስለማያውቁና ነፍሳቸውንም ማዳን ባለመቻላቸው ነው። በትእስ መጽሐፍ እንደተገለጠው አይሁድ ጌታቸውን አምላካቸውን ምን ያህል በመቃወም በአምልኮ ጣዖት እንደኖሩ፥ እግዚአብሔርም ቀድሞ በበረሃ — በኋላም ፊት ለፊት ሆኖ የተን ያህል እንዳስተማራቸው እነርሱ ግን ለመዳን እምቢ ብለው የተሰጣቸውን ዕድል ሳይጠቀሙበት እንደቀሩ በግልጽ ማስተዋል ያስረዳናል። ኢሳ.፩፥፲፰። ኤር.፯፥፲፮። ንስሐ ለመግባት ፈጽመው ፈቃደኛ ባለመፈለጋቸው የእግዚአብሔርን ማዳን አጡ።

ንስሐ መግባት ሲገባ በተደጋጋሚ የተላለፉ ምክንያቶችን በማብዛት መዘግየት ንስሐን እንደመቃወም የሚቆጠር ነው። ይህም በፈርዖን ሕይወት ውስጥ የታየ ነው። ፈርዖን ከነጐድጓድና በረዶ መቅሰፍት በኋላ — «በዚህ ጊዜ በደልሁ፥ እግዚአብሔር ጻድቅ ነው፥ እኔና ሕዝቤም ኃጢአተኞች ነን። የአምላክ ነጐድጓድ በረዶውም በዝቷልና ወደ እግዚአብሔር ጸልዩ፥ እለቅቃችሁማለሁ።» አለ። ዘጸ.፱፥፳፯—፳፰። ይሁን እንጂ ንስሐ አልገባም የተናገረውንም አልፈጸመም። ገና ደግሞ ዘገየ እንጂ። የአንበጣው መቅሰፍት ከወረደ በኋላ ደግሞ «አምላካችሁን እግዚአብሔርን እናንተን ደግሞ በደልሁ፥ አሁን እንግዲህ በዚህ ጊዜ ብቻ ኃጢአቴን ይቅር በሉኝ፥ ይህን ሞት ብቻ ከእኔ ያርቅልኝ ዘንድ አምላካችሁን እግዚአብሔርን ለምኑ።» አለና ለሙሴና አሮን ነገራቸው። ዘጸ.፲፥፲፮—፲፯። እግዚአብሔር ከመቅሰፍቱ ቢታገሠውም ፈርዖን ግን ንስሐ አልገባም። ንስሐን በአንደበቱ ይናገር ነበር—በልቡ ውስጥ ግን ንስሐ አልሰበረም። ፈርዖን በአሥሩም መቅሰፍቶች መግረፍና ንስሐ መግባት አልወደደም። በእያንዳንዱ መቅሰፍት ተመክሮ ንስሐ እንዲገባ ዕድል ተሰጠው፥ ነገር ግን በመዘግየቱ በዕድሉ ሳይጠቀምበት ቀረ፥ በዚህ ዓይነት ዕድሉ በባሕረ ኤርትራ መስጠም ሆነ።

ንስሐ እንዲገቡ ዕድል ተሰጥቷቸው ያልተጠቀሙበት ሰዎች የባለወይኑን ልጅ ደብድበው የገደሉትን የወይን ጠባቂዎች ይመስላሉ። ማቴ.፳፩፥፴፫—፴፱። እነርሱን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ስለዚህ እላችኋለሁ፥ የእግዚአብሔር መንግሥት ከእናንተ ትወሰዳለች ፍሬዋንም ለሚያደርግ ሕዝብ ትሰጣለች።» ብሏቸዋል።

ታላቁ ሶምሶንም ሌላ ምሳሌ ሊሆነን ይችላል። ደሊላን በወደደ ጊዜ ኃጢአትን ጀመረ፥ ከእርሱም ጋር የነበረው የእግዚአብሔር መንፈስ ተለየው፥ ምክሩን ተቀብሎ መሬቱን ለእርሷ ሰጠ፥ ኢታልፍዎችና አባላፉ ለጠላቶቹ ሰጠችው። እርሱ ግን በዚህ ተመክሮ ንስሐ ለመግባት አልወደደም። ጊዜውን ባፈዘዘ ቁጥር ጠላቶቹ ግረሩት፥ ዓይኖቹን

አውጥተው እህል የሚፈጩ አገልጋይ አደረጉት። ይህ ሁሉ ንስሐ ለመግባት የመዘግየቱ ውጤትና የኃጢአቱ ዋጋ ነው። መሳ.፲፮፥፩—፳፩።

የእግዚአብሔር መላእክት ሎጥ ከሰዶም እንዲወጣና ለመውጣትም እንዲፈጥን ያጣድፉት ነበር። እጁንም ይዘው አወጡት፥ ከዚያ በኋላ ራሱን አድን ብለው መከሩት ነበርና ለመዳን ደግሞ ፈጥኖ መውጣት ነበረበት። ስለዚህም ሰዶምን አመድ ካደረጋት የእግዚአብሔር ቁጣ ከዚያ የእሳት ነበልባል ዳነ። ዘፍ.፲፱፥፲፮—፲፯። በፍጥነት ልናመልጣቸው ከሚያስፈልጉት ክፉ ነገሮች መካከል ዋነኛው ኃጢአት ነው። ከኃጢአት ለማምለጥ ደግሞ ብቸኛው መንገድ ሳይዘገዩ ንስሐ መግባት ነው።

ሰነፎች ቆነጃጅትም ሳይዘጋጁ ቆይተው የጎደላቸውን ለማግኘት ከሄዱ በኋላ ዘግይተው መጡ— ሙሽራው ከገባ—የሠርጉ ቤትም ከተዘጋ በኋላ መጡ። ይሁን እንጂ በሩም አልተከፈተላቸውም ወደሠርጉ ቤትም መግባት አልቻሉም። ከሙሽራው ጋር ለመግባት የተዘጋጀላቸውን ዕድል ሊጠቀሙበት አልቻሉምና። ማቴ.፳፭፥፲፩።

ኤልዛቤልም ንስሐ እንድትገባ ጊዜና ዕድል ተሰጣት፥ እርሷ ግን ንስሐ ለመግባት አልወደደችም። ንስሐ የምትገባበትን ጊዜ ባፈዘዘች መጠን ስለእምቢታዋ መቅሰፍት ታዘዘባት። ራእ.፪፥፳—፳፫።

ስለዚህ ሰዎች ሁሉ በሠሩት ኃጢአት ላይ ከመናዘዝና ንስሐ ከመግባት መዘግየትና የእግዚአብሔርን ቸርነትና ትዕግሥት መፈታተን የለብንም። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ — «ወይስ የእግዚአብሔር ቸርነት ወደንስሐ እንዲመራህ ሳታውቅ የቸርነቱንና የመቻሉን የትዕግሥቱንም ባለጠግነት ትንቃለህን?» በማለት መክሮናል በእግዚአብሔር ትዕግሥት ተጠቅመን ለንስሐ ለመብቃት መበርታት ያስፈልገናል።

ንስሐ ለመግባት ያልዘገዩ ሰዎች ምሳሌ

ቅዱስ ዳዊት ልበ ንጹሕና ንስሐ ለመግባትም ፈጣን ሰው ነበር። የቀርሜሎሱ ናባል በበደለውና ባሳዘነው ጊዜ ለበቀል ተዘጋጅቶ ሳለ የናባል ሚስት አቢግያ ወደእርሱ ዘንድ መጥታ ስላሰበው ነገር በነገረችው ጊዜ—ስለነገሩ ከቶ ከእርሷ ጋር አልተከራከረም፥ ነገር ግን — «ዛሬ እኔን ለመገናኘት አንቺን የሰደደ የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ይመስገን። ወደ ደም እንዳልሄድ በእጄም በቀል እንዳላደርግ ዛሬ የከለከለኝ አእምሮሽ የተመሰገነ ይሁን። አንቺም የተመሰገንሽ ሁኚ።» አላት። ፩ሳሙ.፳፭፥፴፪። ንስሐው እጅግ በፍጥነት ነበር። በኦርዮ ሚስት በሠራው

ኃጢአት ናታን ስገሠፀው ጊዜ አላንጎራጎረም ነበር – ወዲያው – «እኔ በእግዚአብሔር ፊት በድያለሁ» በማለት ንስሐ ገባ እንጂ። ፪ሳሙ.፲፪፥፯–፲፫። መዝሙሮቹ ሁሉ በዕንባና በለቅሶ የተሞሉ ነበሩ። መዝ.፮። መዝ.፶።

ነቢዩ ዮናስ በሰበከው ስብከት «የነነዌ ከተማ ከአርባ ቀናት በኋላ ትታጠላለች» በማለት ሲነገራቸው የነነዌ ሰዎች ግን አርባው ቀን እስኪያልቅ አልጠበቁም ነበር። ወዲያው ንስሐ ገብተው ከእግዚአብሔር ቁጣ ዳኑ እንጂ። ዮና.፫፥፬–፮።

እንግዲህ እግዚአብሔር ለንስሐ የሰጠውን ዕድል ተጠቅሞ ወዲያው ንስሐ የሚገባ ሰው ደስ ሊለው ይገባል። ያ ዕድል ዳግመኛ አይገኝ እንደሆነ ማን ያውቃል?

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስና ሲላስ የታሠሩበት እሥር ቤት በተናወጠ ጊዜ የእሥር ቤቱ ጠባቂ ጳውሎስንና ሲላስን ምን ላድርግ አላቸው፦ «በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ እመን አንተና ቤተሰቦችህም ትድናላችሁ» አሉት። ያን ጊዜውንም አምኖ እርሱ ከቤተሰቦቹ ጋር ተጠመቀ። ለማመንና ንስሐ ለመግባትም ጊዜ አልወሰደም። የሐዋ.፲፮፥፳፭–፴፫። የእነዚህ ሰዎች ሕይወት እንዲህ ወዲያው ንስሐ ለመግባት የተዘጋጀና ታዛዥ ከሆነ እኛ ደግሞ የእነርሱን አርአያ ከመከተል ይልቅ ለምን በየምክንያቱ ንስሐ ለመግባት እንዘገያለን? በሕይወታችን ውስጥ እኔ ንስሐ እገባለሁ፦ ወዲያው፦ በዚያው ሰዓት፦ ዛሬ–ወዘተ የሚሉትን ቃላት በተግባር መፈጸሙን መለማመድ በጣም ያስፈልጋል – መዘግየትን ያስወግዳሉና።

የቅዱሳን ሕይወት ለንስሐ ቀጠሮ መስጠትና መዘግየት የማይገባ መሆኑን ያስተምረናል። ይህም ከዚህ በላይ የጠቀስናቸውን የእግዚአብሔር ሰዎች የመሰለ ነው።

ንስሐ ለመግባት ያገኙት ዕድል በመዘግየት ያመለጣቸው ሰዎች

ብዙ ሰዎች እግዚአብሔርን አግኝተው ለንስሐ እርሱ በሰጣቸው ዕድል ሳይጠቀሙ ቀርተው ይጠፋሉ።

ለምሳሌ፦

- ቃየል፦ ከቅንዓት የተነሣ በወንድሙ ላይ ተነሥቶ በነበረ ጊዜ እግዚአብሔር፦ «ኃጢአት በደጅ ሆና ታደበለች ፈቃድዋም ወደ አንተ ነው፦ አንተ ግን በእርሷ ንገሥባት።» ብሎት ነበር። ዘፍ.፬፥፯። ቃየል ይህን የንስሐ ጥሪ ሳይቀበል በመቅረቱ የቀረበለትን ዕድል አልተጠቀመበትም።

- ሀብታሙ ሰው፦ በወንጌል መንግሥተ ሰማይ ለመግባት የፈለገው ሀብታም ሰው የሚያድነውን ጌታ አገኘው፦ ጌታም «ፍጹም ልትሆን ብትወድ ሂድና ያለህን ሸጠህ ለድሆች ስጥ፦ መዝገብም በሰማያት ታገኛለህ መጥተህም ተከተለኝ» በለው ጊዜ እሺ እንጂ ፈቃደኛ አልሆነም። ያገኘውንም ዕድል ሳይጠቀምበት ቀረ። ማቴ.፲፱፥፲፮–፳፪።
- ፈሪሳዊው፦ ጌታን በቤቱ ጋብዞት ነበርና ጌታ በዚያ መኖሩን ሰምታ አንዲት ኃጢአተኛ የነበረች ሴት በእርሱ ፊት ስለኃጢአቷ ዕንባዋን ባፈሰሰች ጊዜ ፈሪሳዊው ግን ራሱን እንኳ አይመረምርም ነበር። ጌታም «እኔ ወደቤትህ ገባሁ ውኃ እንኳ ለእግሬ አላቀረብክልኝም እርሷ ግን በእንባዋ እግሬን አራሰች በጠጉሯዋም አበሰች።» አለው። ለምሥን በአገኘው ዕድል አልተጠቀመምና። ሉቃ.፯፥፴፮–፶።

በዚህ ዕድል ሳይጠቀሙና ንስሐ ሳይገቡ በመቅረታቸው ብዙ ነፍሳት እነሆ በሲኦል አሉ። እንግዲህ የእኛም ሃሳብ ከሲኦል እሳት ለመዳን ከሆነ ቅዱስ ጳውሎስ– «ቀናቱ ክፉዎች ናቸውና ዘመኑን ዋጁ» ያለውን ማስብ አለብንና ንስሐ ለመግባት የጊዜ ቀጠሮ ከመስጠትና ከመዘግየት እንራቅ። ኤፌ.፭፥፲፮። ንስሐ የምንገበበትን ጊዜ የተለያዩ ምክንያቶችን በመፍጠር የሚያራዝምብን ሰይጣን መሆኑን ማወቅ ተገቢ ነው። ሰይጣን ንስሐ አያስፈልጋችሁም አይልም፦ ነገር ግን ወደፊት ሰፊ ጊዜ ስላላችሁ የሚያጣድፍ ነገር የለም በሚል ሃሳብ ያጓትትብናል። እናም ልናውቅበትና ልንጠነቀቅ ያስፈልጋል።

ንስሐ ለመግባት ከወሰንን መዘግየት የለብንም ምክንያቱም፦

- ለኀብሳችን ዋስትና የለንምና – የዛሬው መንፈሳዊነታችን እንዳለ ላይቆይ ይችላልና በመዘግየታችን ሰይጣን እንዳይጥለን፤
- በዙሪያችን ስለአሉትና ስለሚሆኑት ነገሮች እርግጠኞች አይደለንምና ጊዜዋንና ዕድልዋን ካገኘን ዘንዳ ማራዘም አይገባም፦
- ሲነጋም ምን ሊፈጠር እንደሚችል አናውቅምና ዛሬን ልንጠቀምበት ያስፈልጋል፦
- ጠላት ዲያብሎስ ከፊታችን የሚደቅነውን እንቅፋትና መሰናክል አናውቀውምና፦
- ያገኘነው ዕድል አምልጦን ሌላ ዕድል ስንጠብቅ የባሰ ኃጢአት ልንሠራ እንችል ይሆናልና – ኃጢአትን በስህተት ከመሥራት ልምድ ወደማድረግ፦ ከዚያም ለኃጢአት ወደ መገዛት–በመጨረሻም ፍጻሜ ወደሆነውና ተስፋ ወደሌለው ዘለዓለማዊ ሞት መድረስ ይመጣልና መዘግየት መልካም አይደለም።

ፈጥኖ ንስሐ የማይገባ ሰው ፍቅረ እግዚአብሔር የሌለው፣ ሕገ እግዚአብሔርን የተላለፈ፣ ከእግዚአብሔር ጋር ለመታረቅና ሕያው ለመሆን የማይሻ፣ በፍቅረ ኃጢአት ልቡናው የተሞላ፣ ንስሐ ለመግባት የማይፈልግና ለንስሐም ያልተዘጋጀ፣ የራሱን ሃሳብ ከፈቃደ እግዚአብሔር የበለጠ አድርጎ የሚያስብ፣ ለራሱ ሕይወት የማይጨነቅና የቅድስናን ሕይወት የማይናፍቅ በመንፈሳዊ ሕይወት የደከመ ነው። ስለዚህ ንስሐ ለመግባት በዘገየን መጠን ወደዚህ የሞት ሕይወት እያዘነበልን መሄዳችንን በማሰብ ከመዘግየት እንራቅ:- ቅዱስ ጳውሎስ– «ዛሬ ድምፁን ብትሰሙት...ልባችሁን እልከኛ አታድርጉት።» እንዳለ። ዕብ.፫፥፲፭።

፩. ልብን አለማደንደን

ለእግዚአብሔር ጥሪ የሚኖረን ምላሽ መጠን:-

እግዚአብሔር ማንኛውንም ሰው ወደንስሐ ይጠራል። ሰዎች ለዚህ ጥሪ የሚሰጡት ምላሽ ግን እንደየልቡናቸው የተለያየ ነው። በዚህ ጥሪ ውስጥ ለሰው ካለው የማይለካ ፍቅር የተነሣ እግዚአብሔር የሰው ልጆችን ሁሉ መዳን ይፈልጋል። ፩ጢሞ.፪፥፬። ስለዚህም ከቀድሞ ዘመን ጀምሮ ወደጥፋት በሚወስደው ኃጢአት የጸኑትን የሰው ልጆች ወደቅድስና ለመመለስ ነቢያትን፣ ሐዋርያትን፣ ሊቃውንትንና መምህራንን ሁሉ ባከ–በእነርሱም መለኮታዊ የሕይወት ጥሪውን አስተላለፈ። ያለማወቅንም ዘመን በይቅርታ አለፈው። በመጽሐፍም «እንግዲህ እግዚአብሔር ያለማወቅን ወራት አሳልፎ አሁን በየቦታቸው ንስሐ ይገቡ ዘንድ ሰውን ሁሉ ያዝዛል።» ሲል እንደተነገረ። የሐዋ.፲፯፥፴። በመምህራኑ አንደበት የእግዚአብሔርን የጥሪ ድምፅ እንድንሰማ እነርሱን ሰጠን። ዋናው ነገር ይህን የጥሪ ጩኸት የሚሰማ የሚያደምጥስ ማነው? ማንስ ይቀበለዋል? ጥሪውን ለመስማትስ ምን ዝግጅት አለ? የሚሉትን ጥያቄዎች መመለስ ነው።

የሰው ልቡና የእርጥብ ልምጭና የደረቅ እንጨት ያህል የተለያየ ነው። ልምጩን ቢያጥፉት ይታጠፋል:- ቢጠቀልሉት ቢዘረጉትም ይታዘዛል። ደረቁ እንጨት ግን እሺ አይልም:- ደረቅ ከመሆኑ የተነሣ ቢሜኑት እንኳ ይሰበራል። ይህን የመሰለው ደንዳና ልብ እግዚአብሔር ወደቅድስና ቢጠራውም በጄ ብሎ በንስሐ አይመለስም። ሰውነቱ ለበሽታው ከሚሰጠው መድኃኒት ጋር የተለማመደ ሰውም እንዲህ ነው። ከበሽታው ሳይድን እንደተሰቃየ ይኖራል። ሕይወቱ ኃጢአትን የተለማመደች ሰውም ልቡናውን በእግዚአብሔር ቃል ሰብሮ ወደንስሐ አይመለስም። በጀመረው ኃጢአት ተገዝግዞ ይኖራል እንጂ። በመጽሐፈ ምሳሌ– «ለነፍን

ብትወቅጠው ስንፍናው ከእርሱ አይርቅም» እንደተባለው። ምሳ.፳፯፥፳፪። እንዲህ ዓይነቱ ሰው እግዚአብሔር ሊያድነው ቢፈልግም እርሱ ደግሞ ለመዳን አይፈልግም።

ኃያሉ አምላክ እግዚአብሔር ምናምንቴዎችን ፈለገ:- እነርሱ እምቢ አሉ:- እርሱ ደካሞችን ጠራ – ጆሮዎቻቸውን ደፈኑ:- በራቸውን እንኳ አጠንክረው ዘጉት። የተወደደ የሕይወት ቃሉ ግን በውን ከተደበቀበት ሥፍራ እንኳን ይጣራል« መኃ.፪፥፰። እንዲህ የሆነበት ምክንያት ስለሰው ልቡና ጭካኔና መደንደን ነው። ልባቸውን ላደነደኑት አይሁድ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «ዘማውያንና ቀራጮች ከእናንተ ቀድመው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ይገባሉ።» ብሎአቸዋል። ማቴ.፳፩፥፴፩።

ከእዚህ በተቃራኒ ደግሞ ልቡናቸው ገርና ወዲያው ተነሳሒ የሆኑ ሰዎችም አሉ። ሰማርያዊቱ ሴት በአንድ ጊዜ ንግግር አምናለች። ዮሐ.፬። በኦርዮ ሚስት ላይ ኃጢአት የሠራው ዳዊት ናታን በደሉን በነገረው ጊዜ ወዲያው ንስሐ ገባ በቀንና በሌሊትም አነባ። መዝ.፮። ከዚህ በመነሣት ነው አበው «ለጻድቅስ አንዲት ቃል ትበቃዋለች» የሚሉት። ሳውል የተለወጠው በአንዲት ጌታችን በተናገራት ሐረግ ነው:- አመን–ለሞትም እንኳን ታመነ። ፩ጢሞ.፩፥፲፫። የሐዋ.፱፥፲–፲፱። ቅዱስ ጴጥሮስም የዶሮውን ጩኸት ሲሰማ አምርር አለቀሰ:- ንስሐም ገባ። መልካምን ልብ ተነሳሒ ማድረግ ከባድ አይደለምና። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዛፍ ላይ ወደነበረው ዘኬዎስ ተመለከተ:- ቀራጩን ዘኬዎስንም አነጋገረው:- እርሱም አልዘገየም– ወዲያው በሕዝቡ ፊት ንስሐ ገባ። ሉቃ.፲፱፥፰። ከዚያ በፊት ጌታችን ጸሐፍትን፣ ፈሪሳውያንን፣ የአይሁድ ካህናትን አነጋግሮአቸዋል። አንዳቸውም ለንስሐ የተዘጋጀ ልቡና አልነበራቸውም። የዘኬዎስ ልብ ግን እንደእነርሱ ደንዳና አልነበረም።

ቀራጩ ሌዊ በኋላ ስሙ ማቴዎስ የተባለው – ሕይወቱን ለመለወጥ ያስፈለገው «ተከተለኝ» የሚለው አንድ የጌታ የጥሪ ድምፅ ብቻ ነበር። እናም ሁሉንም ነገር ትቶ ከተቀመጠበት የመቅረጫ ወንበር ተነሥቶ ጌታውን ተከተለ። ማቴ.፱፥፱።

ጴጥሮስና እንድርያስም ጌታ ከእንግዲህ ወዲያ ነፍሳትን የምታጠምዱ አደርጋችኋለሁና ተከተሉኝ ባላቸው ጊዜ የማጥመጃ መረባቸውን ከባሕር ዳር ትተው ተከተሉት። ማር.፩፥፲፯።

ቅንና ንቁ ልቡና የእግዚአብሔርን የጥሪ ድምፅ እስኪሰማ አይዘገይም። ለማንኛውም የተቀደሰ መለኮታዊ ምልክት ወዲያው ምላሽ ይሰጣል። ዘወትር እግዚአብሔር ለሚደሰትበት ሥራ የተዘጋጀና የተከፈተ ነውና። ቅን ልብ ስህተቱን ለማመንና ኃጢአቱን ለመናዘዝ አይቸገርም። ክፉ ልብ ግን አመፀኛ ነው።

ዳዊት ከቀርሜሎሱ ሰው ከናባል ጋር በመብል የተነሣ ሊዋጋ በተዘጋጀ ጊዜ የናባል ሚስት አቢግያ ስትወቅሰው ወዲያው ተፀፀተ – ከተሳሳተ መንገዱም ተመለሰ:- እንዲህም አላት:-

«ዛሬ እኔን ለመምከር አንቺን የሰደደ የእሥራኤል አምላክ እግዚአብሔር ይመስገን። ወደ ደም እንዳልሄድ በእጄም በቀል እንዳላደርግ ዛሬ የከለከለኝ አእምሮሽ የተመሰገነ ይሁን:- አንቺም የተመሰገንሽ ሁኚ።» ፩ሳሙ.፳፭፥፴፫።

ቅን ልብ ተግሣፅን ይቀበላል:- ክፉ ልብ ግን ምክርና ተግሣፅን አይቀበልም:- ሃሳቡንም ስለመልካም ነገር አይለውጥም። ትዕቢተኛ ነው። «እግዚአብሔር ደግሞ ትዕቢተኞችን ይቃወማል:- ለትሑታን ግን ጸጋን ይሰጣል።» ያዕ.፬፥፮። ልበ ደንዳኖች ራሳቸውን ያጠፋሉ:- ሕዝብን ያጠፋሉ:- እግዚአብሔርን ያጣሉ።

ጨካኝ ልብ ንስሐን ያዘገያል:-

ጨካኝ ልቡና ወደንስሐ የሚደረገውን ጉዞ ያዘገያል። ለዚህ ዋነኛ ምሳሌ የሚሆነው ፈርዖን ነው። እግዚአብሔር ያመጣቸው መቅሰፍቶች ሁሉ ልቡናውን ሊሰብሩት አልቻሉም። እግዚአብሔርን አምኛለሁ ብሎ የእግዚአብሔርንም ምሕረት ካገኘ በኋላ ዳግመኛ ልቡን ከቀደመው የበለጠ ያስጨክን ነበር። እስኪጠፋ ድረስ ልቡናው ደንዳና ነበር። በመጽሐፍ «ፈርዖንም ፀጥታ እንደሆነ በየ ጊዜ ልቡን አደነደነ:- እግዚአብሔርም እንደተናገረ አልሰማቸውም» ዘጸ.፰፥፲፭። እንደተባለው እግዚአብሔር ፈርዖንን በእነዚህ መቅሰፍቶች ሁሉ ወደ ንስሐ ጠራው:- እርሱ ግን ስለልቡናው ጥንካሬና ስለጭካኔው ጠፋ – አልዳነምም።

በሁለተኛ ደረጃ ምሳሌ የምናደርገው በምድረ በዳ ሳሉ እግዚአብሔር ያደረገላቸውን ድንቅ ተአምራት ዘንግተው ልቡናቸውን ወደ እርሱ ከመመለስ ያደነደኑትን እሥራኤላውያንን ነው። ከዚህም የተነሣ እግዚአብሔር ብዙ ጊዜ ልበ ደንዳና ይላቸው ነበር። ዘጸ.፴፪፥፱፤ ፴፫፥፫–፭፤ ፴፬፥፱።

ዘዳ.፱፥፮። በሕዝቅኤልም «እነርሱ ፊታቸው የተጨማተረ:- ልባቸውም የደነደነ ልጆች ናቸው።» ብሏቸዋል። ሕዝ.፪፥፬። በሌላም ሥፍራ «ምግባረ ጠንካራና ልበ ደንዳና ናቸው» ብሏቸዋል። ሕዝ.፫፥፯። ከልባቸው መደንደንና ከጭካኔአቸው የተነሣ ወደፈጣሪአቸው ወደ እግዚአብሔር አልተመለሱም። ምንም እንኳ እግዚአብሔር በቸርነቱ መልካም ቢያደርግላቸውም እነርሱ ግን ንስሐ ለመግባት አልወደዱም። እግዚአብሔርም «ቀኑን ሙሉ ወደማይታዘዝና ወደሚቃወም ሕዝብ እጄን ዘረጋሁ» ይላል። ሮሜ.፲፥፳፩። እነዚህ እሥራኤል ግን ወደ እነርሱ የተመለሰውን የእግዚአብሔርን ይቅርታ አይተው እጃቸውንም ወደ እግዚአብሔር ዘርግተው ለመቅረብና ምሕረትን ከእርሱ ለመጠየቅ እምቢ ስላሉ ከፈጣሪአቸው ተለዩ:- ምድረ ርስትን አልወረሱም:- እነርሱም ልጆቻቸውም በምድረ በዳ ሞተው ቀሩ። ስለ እነርሱ ሙሴ ባይጸልይ ኖሮ እግዚአብሔር ጨርሶም ሊያጠፋቸው ነበር። ዘኍ.፴፮። የነቢያት ስብከትና ትንቢት፣ የእግዚአብሔርም ድንቅ ተአምራት ሁሉ በጭንጫ ላይ እንደወደቀው ዘር ሆነባቸው:- ልባቸውን ከጭንጫ የበለጠ አጠንክረዋልና።

ክፉ ልብ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምቶ አይጠቀምበትም። ወደ ቤተ እግዚአብሔር ይሄዳል – ግን አይለወጥም። ንስሐ ሊገባ:- ሥጋውና ደሙንም ሊቀበል:- የእግዚአብሔርንም ተአምራት ሊያይ:- ትምህርቱንም ሊሰማ ይችላል– ግን ክርስትናን አይኖረውም ማለት ያየውን:- የሰማውን፣ የተማረውን በሥራ አይተረጉመውም። ክፉ ልብ የማይሰበር ዓለት:- የማይቀልጥ ብረት:- ቃለ እግዚአብሔርም የማይገባው – የማይገነበው ነው። ቅዱስ መጽሐፍ ግን «እርሱን ብትሰሙት ልባችሁን አልከኛ አታድርጉት» በማለት ነው የሚመክረው። ዕብ.፫፥፯።

እንግዲህ የሚጠቅመው በተለያየ መልክና ሁኔታ ወደእኛ የሚመጣውን የእግዚአብሔርን ጥሪ በንቁ ዕዝነ ልቡና ማድመጥና:- በተከፈተ ትሑትና የዋሕ ልብ መቀበል ነው። በዚህ ዓይነት ዛሬ ልባችን ቢጨክን እንኳ ዳግመኛ ልባችን አይጨክንም። በመኃልይ የተጠቀሰችው ሴት እንኳ አስቀድማ በሯን ዘግታ ነበረ–በኋላ ግን ልቡናዋ ተለውጧል። መኃ.፭፥፬–፰።

ስለዚህ ልቡናችን ቅንና የዋህ እንዲሆን አስቀድመን ከራሳችን ጋራ ልንዋጋ ይገባል። ልቡናችን ቅንና የዋህ ቢሆን መልካሙ ነገር:- መንፈሳዊው ነገር ሁሉ ያሸንፈናል። እናም ወደንስሐና ወደ ፍቅረ እግዚአብሔር ያደርሰናል። ቅን ልቡና ያለው ሰው በመንፈሳዊ ነገር ሁሉ ይመሰጣል። በቅዳሴ፣ በመዝሙር፣ በመንፈሳዊ በዓላት፣ በቅዱሳት መጻሕፍት –

እንዲደሰት ያደርገዋል። ከኃጢአት የሚገኘው ደስታ ልቡናን ያደነድነዋል ለመንፈሳዊ ነገርም እንዳይገዛ ያደርገዋል። ለዚህ መፍትሔው ከኃጢአት የተነሣ ደስታ አገኛለሁ ብሎ ማሰብን ፈጽሞ ከኅሊና ማራቅ ብቻ ነው። ይህን የመሰለ ሃሳብ ያለው ሰው ከኃጢአት የተነሣ ዘለዓለማዊ ሕይወቱን እንደሚያጣ ያወቀና የተፀፀተ ወይም ከኃጢአቱ የተነሣ ከእግዚአብሔር ዘንድ በተላከበት ቅጣት በኃጢአት መኖሩን የጠላ ሰው ነው። ይህ ደግሞ ለኃጢአት የነበረውን አመለካከት ፈጽሞ ከመለወጥ የሚገኝ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «በልቡና መታደስ መለወጥ» የሚለውም ይህን ነው። ሮሜ.፲፪፥፪። በልቡናው መታደስ የተለወጠ ሰው ከኃጢአት የሚገኘውን ደስታ ይንቀዋል።

ሐ. ውጫዊ ተጽእኖ

በአንድ ሰው አካባቢ የሚኖር ጎጂ ውጫዊ ተጽእኖ ልቡናውን ጨካኝና ክፉ ሊያደርገው ይችላል። ሰው እንዲሁ ሁሉ መልካም ባልንጀራ ካለው መልካም ነገርን ይማራል። ከክፉ ሰው ጋር ባልንጀራ የሆነ እንደሆነ ግን የልቡና ክፋትን ይማራል። አክዓብ ከኤልዛቤል ክፋትን ባይማር ናቡቴን ባልገደለም ነበር። ፩ነገ.፳፩፥፩-፲፮። ሚስቱ ኤልዛቤል የኃጢአትን ውጤት–የሚያስከትለውንም ቅጣት አቅልላ አክዓብን መከረችው:- ልቡንም አስጨከናቀለችና ናቡቴን ገደለው።

የክፉ ባልንጀሮቹ ምክር በአባቱ በሰሎሞን ዙፋን የነገሠውን የወጣቱን ንጉሥ የሮብዓምን ልቡና አስጨከነው። የእነርሱንም ምክር በመቀበሉ ከክብሩ ተዋረደ–ልቡናውም ከእግዚአብሔር ተለየ። ፩ነገ.፲፪፥፰-፲፮።

ኃጢአትን እንደቀላል ነገር በመቁጠር ሌሎች ሰዎችም እንዲፈጽሙት የሚመክሩ አንዳንድ ሰዎች አሉ። እነዚህ ሰዎች ለምሳሌ – መጠጥን:- ዝሙትን:- ማጨስን፥ መጨፈርን፥ መቃምን ወዘተ ለማያውቅ ሰው ለመጀመሪያ ጊዜ የሚያስጠኑ ናቸው። የእነርሱን ምክር የሚሰማ የሚከተለውም ሰው ኃጢአትን ይለማመዳል–ልቡናውም ወደክፋትና ወደመደንደን ይሄዳል። ስለዚህ አበው – «ባልንጀራህን ንገረኝና ማንነትህን እነግርሃለሁ» ማለታቸው ትክክል ነው። እንዲህ ከሆነ ደግሞ ከማይሆን ባልንጀርነት መጠበቅ ያስፈልጋል።

ወደኃጢአት የሚያደርሱ መጻሕፍትንና ፊልሞችን መመልከትም ለልቡና ክፋትና ጭካኔ አስተዋጽኦ አለው:- እነዚህን የሚወድ ሰው እግዚአብሔር በማይደሰትበት ሥፍራ ይገኛል። እነዚህን መጻሕፍትና ፊልሞች በማንበብና በማየት የሚያገኘው ዕውቀት መንፈሳዊ አመለካከቱን

ይቀንሰዋል–በዚያው መጠን ደግሞ ልቡናው እየደነደነ ይሄዳል። ስለሆነም የምናነበውን መጽሐፍና የምናየውን ፊልም:- የምንከተለውንም አመለካከት በጥንቃቄ መምረጥ ያስፈልገናል። በቤታችን ውስጥ እንኳ ሆነን የምናደምጠውን መመርመር ይገባናል። ማንኛውንም ምክርና ትምህርት ከመቀበላችንና በተግባር ከመፈጸማችን አስቀድሞ መፈተንና መልካምነቱን ማረጋገጥ ተገቢ ነው በመጽሐፍ «ሁሉን ፈትኑ መልካሙን ግን ያዙ» ተብሎአልና። ባልንጀራችንን በመምረጥም ጠንቃቆች እንሁን። ቅዱሳት መጻሕፍትንና የቅዱሳንን ሕይወት አብነት ማድረግም በእጅጉ ጠቃሚ ነው።

መ. ለእንቅፋቶች (ፈተናዎች) መንበርከክ

ለክርስቲያን በሕይወቱ ፊት የሚደቀኑትን እንቅፋቀች (ፈተናዎች) ማለፍ እንጂ ለእነርሱ መንበርከክ አይገባም። የሰዎችን የመንፈሳዊ ሕይወት ጉዞ ለማደናቀፍ እንቅፋት ከመደቀን የበለጠ ለአጋንንት የሚቀላቸው ነገር የለም። እንዳንጸልይ! ቅዱሳት መጻሕፍትን እንዳናነብ:- ወደመንፈሳውያን የቤተ ክርስቲያን ጉባኤያት እንዳንሄድና እንዳናገለግል የጤንነትን ችግር በፊታችን ይደቅናሉ። ገንዘብን በማስወደድ ፀልግስና እንዳንሰጥ ያደናቅፉናል:- የሥራን ብዛት ምክንያት በማድረግ በዓላትን እንዳናከብር ያደርጉናል:- በተሰጠን የኅሊና ነፃነት የሠራነውን ስህተት እንድንሸፋፍን ያደርጉናል:- በዚህም ውሸትንና ለሥጋዊ ነገር ፈንታ መስጠትን እንማራለን። ለእነዚህ እንቅፋቶች ከተንበረከክን ግድየለሽነትን ስለምንለምድ ልቡናችን እየጠነከረና ጨካኞች እየሆንን እንሄዳለን። ለመልካም ነገር ጠንካራ የሆነ ልቡና እነዚህን እንቅፋቶች እየተወጣ በዚህም መንፈሳዊ ደስታን እያገኘ ይኖራል። ፈተና በገጠመው ጊዜ ሁሉ ቅዱስ ጴጥሮስ «...በእምነት ጸንታችሁ ተቃወሙት» በማለት የተናገረውን ያስታውሳል። ፩ጴጥ.፭፥፱።

ሠ. የእግዚአብሔርን ቸርነት (ደግነት) አለማስተዋል

የእግዚአብሔርን ቸርነትና ደግነቱን አለማስተዋል ወደልቡና ክፋትና ጭካኔ ይመራል። ሰው በሠራው ኃጢአት እግዚአብሔር ያልቀጣው እንደሆነ ያልተቀጣው ከእግዚአብሔር ቸርነት የተነሣ መሆኑን በመዘንጋት ሕጉን መተላለፍና እግዚአብሔርንም መዳፈር ይጀምራል። ልቡናውም በዚሁ መጠን ይደነድናል–ይጨክናል። የሠራውን ኃጢአት ዐውቆ እግዚአብሔርን ስለመበደሉ ራሱን የሚኰንን ቅን ልቡና ያለው ሰው ደግሞ አይታጣም። የእግዚአብሔርን ቸርነት ባለማስተዋል በኃጢአት ላይ ኃጢአትን በመጨመር ልቡናውን ስለሚያደነድን ሰው ቅዱስ ጳውሎስ

ይመስግል። ስለተለየው መንፈሳዊ ወዳጅ በተመለከተ ያስባል። ኃጢአትን በሥራ እንኳን ቅዱሳን በመንፈስ ያገኛል ብሎ ስለሚያስብ ከኃጢአት ይመለሳል። በዓይኑ ኅሊናው ሥጋ ስትልቁን እየተመለከተ ያዝናል፤ ይተክዛል። በመከተሉ ሥር ለታውቅስ የበረከቶን ደንግል ማርያምን ያለታውቁል—እርሱም ደግሞ ስለኃጢአት ያለቅሳል። የቅዱሳንን ገድል ትሩፋት እያበበ የራሱን ሕይወት ይመረምራል።

የየዋህ ክርስቲያን ዓይኖችና ውኃ የሞላው ደመና (ሰፍነግ) እንደ ናቸው። ውኃ የመጠጠ ሰፍነግ ቢነኩት የመጠጠውን ውኃ ወዲያው ይለቀዋል፡- ትንሽ የዋህ ልቡና ያለው ሰውም ስለኃጢአቱ ባሰበ ጊዜ ዕንባውን መቋጠር አይቻለውም። ቢበድል ወዲያው ይመለሳል፡- ሳንመኛም አይበድልም። ለዚህ ዳዊትንና ቅዱስ ጴጥሮስን እብነት ልናደርጋቸው እንችላለን። እኛም ታዲያ ትን፣ የየዋህ ደግ ልብ ሊኖረን ያስፈልጋል።

የጨካኝ ልብ መጨረሻው አደገኛና ገዷ መሆኑን ማወቅ ይገባል፡- የጭካኔ ውጤት፡- መንፈስ ድካምነት፡- በኃጢአት መውደቅ፡- ፍሬ አልባ ነት፡- ደረቅ ሕይወት፡- ፍጻሜውም እሳት ነው። ስለዚህ በመንፈሳዊ ሕይወታችን ልባችን ጨካኝ ቢሆን እንኳ «ይህ ተፈጥሮ ነው ምን ማድረግ እችላለሁ?» ማለትን ከእኛ በማራቅ ከተ ባሕርያችንን በንስሐና በመንፈስ ቅዱስ ኃይል እግዚአብሔር እንዲለውጥልን እርሱን በጸሎት መማፀን በጣም አስፈላጊ ነው። እግዚአብሔር ክፉ ባሕርያችንንና ጨካኝ ልቡናችንን ሊለውጥልን ይችላል። እኛም ደግሞ በእርሱ እግዚአብሔር የተፈጠርን መሆናችንን መዘንጋት የለብንም። ዘፍ. ፩፥፳፮። በእግዚአብሔር ኃይል ብዙ ጨካኝ ልብ የነበራቸው ሰዎች ወደ ርኅራኄ ተለውጠዋል። እነሙሴ ጸሊም ከነፍሰ ገዳይነት ወደ ርኅሩኅ መነኩሴነት የለወጠ እግዚአብሔር የእኛንም ደንዳና ልቡና መለወጥ የሚቻለው መሆኑን ማመን ያስፈልጋል።

ከዚህ በመቀጠል ለልብ ክፋትና ጭካኔ ምክንያቶቹንና የሚታረሙበትን መንገድ እንመረምራለን።

የልብ ጭካኔ ምክንያቶችና መፍትሔዎቻቸው

ልቡናን በማስጨከን የተለመዱት ዐበይት ምክንያቶች ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ናቸው።

ሀ. ኃጢአትን መለማመድ

ኃጢአት ልብን ጨካኝና ደንዳና ያደርገዋል። ደጋግሞ ኃጢአትን መሥራት ደግሞ የበለጠ ያደነድነዋል። ሰው በኃጢአት ውስጥ በቆየ ቁጥር እግዚአብሔርን ይረሳል፡- ትእዛዛቱንም፡- ክርስቶስ ለእርሱ ብሎ መሞቱንም፡- የተደረገለትን ቸርነትና የተከፈለለትን ካሣም ሁሉ ይዘነጋል። የኅሊናውን ወቀሳና የመንፈስ ቅዱስንም የጥሪ ድምፅ እንዳይሰማ ዕዝነ ልቡናው ደንቆሮ ይሆናል። ንስሐ መግባትና ኃጢአትን መተው ግን የልብን ክፋትና ጭካኔ ያስወግዳል።

ለ. ኃጢአት በመሥራት መደሰት

በኃጢአት ለሚደሰት ሰው የእግዚአብሔርን ፍቅሩንና ትእዛዛቱን መዘንጋት ቀላል ነው። ልቡናውም የደነደነ ይሆናል። ኃጢአት ሰው አእምሮውንና ኅሊናውን እንዲያጣ—ከአእምሮውና ከኅሊናው ቁጥጥር ውጭ እንዲሆን ያደርገዋል።

ሔዋን የበለስን ፍሬ ተመልክታ በጎመጀች ጊዜ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ረሳች። ያንን ብቻ አይደለም፡- የሞት ፍርድንም የቅድስናን ሕይወትና ፍቅረ እግዚአብሔርንም ረሳች። እንዲሁ ሁሉ ሶምሶን ከደሊላ ጋር በነበረ ጊዜ ማስተዋሉን አጣ ልቡናውም ከእግዚአብሔር ጋር አልነበረም። ለኃጢአት የነበረው ፍቅር ሁሉንም ነገር፡- መንፈሳዊ የሆነውን ነገር እንዲረሳ አደረገው። በእርሱ የነበረው መንፈስ ቅዱስም ተወው። ለጠላቶቹም አልፎ ተሰጠ። በዚያ ጊዜ ልቡናው ለመልካም ነገር የማይታዘዝ ደንዳና ጨካኝም ሆነ፡- ለኃጢአትም በመገዛቱ ክብሩን አጣ። መሳ.፲፮።

ታሪኩ በወንጌል የተጻፈው ሀብታም ሰውም ኃጢአትን በመውደዱ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ መፈጸም የሚገባው መሆኑን ዘነጋ። በእርሱ የነበረው የገንዘብ ፍቅር ልቡናውን ስለአደነደነው የጌታን ትእዛዝ በሰማ ጊዜ በኀዘን ወጥቶ ሄደ። የፈለገውንም የዘለዓለም ሕይወት ለማግኘት አልቻለም። ማቴ.፲፱፥፳፪።

ደንዳና እንዲሁም ጨካኝ የነበረው የፈርዖን ልቡና በእሥራኤል ስቃይ ለመደሰት የሚሻ ስለነበረ እነርሱን ነፃ ለመስደድ ፈቃደኛ አልነበረም።

ከኃጢአት የተነሣ የደነደነ ልብ ፈጥኖ ንስሐ ለመግባት ፈቃደኛ አይሆንም። በንስሐ የሚገኘውንም የተቀደሰ ጸጋ ያዘገያል። ንስሐ ስመግባት መዘግየትም ልቡና በኃጢአት የተነሣ ደንዳናና ጨካኝ እንዲሆን ዕድል መስጠት ነው። ይህ ደግሞ ልቡናን ለንስሐ ጥሪ ምላሽ እንዳይሰጥ ያደርገዋል።

ሰው ኃጢአትን የተለማመደ እንደሆነ ንስሐ ከመግባት ይልቅ በኃጢአቱ ይቀጥላል፡- በኃጢአቱ መቀጠሉ ደግሞ በሚሠራው ኃጢአት

«ወይስ የእግዚአብሔር ቸርነት ወደ ንስሐ እንዲመራህ ሳታውቅ የቸርነቱን የመቻሉን የትዕግሥቱን ባለጠግነት ትንቃለህን?» በማለት ተናግሯል። ሮሜ.፪፥፬።

አንዳንድ ጊዜ ስለፈሪሃ እግዚአብሔር ማውሳትና ስለ ሕገ እግዚአብሔርም መናገር ጠቃሚ ነው፤ ምክንያቱም ክፉ ልብን ሊለውጥ ይችላልና ነው። የሚያፈቅር ሰው ስለፍቅረ እግዚአብሔር ቢነግሩት ይጠቀማል፡- ለጨካኙ ሰው ደግሞ ስለፈሪሃ እግዚአብሔር ቢነገረው ሊጠቀም ይችላል። ቅዱስ ጳውሎስም «ፍራ እንጂ የትዕቢትን ነገር አታስብ» በማለት መክሯል። ሮሜ.፲፩፥፳። እንዲሁም ደግሞ «በፈሪሃ እግዚአብሔር ቅድስናን ፍጹም እናድርጋት።» ብሏል። ፪ቆሮ.፯፥፩።

ፈ. ኩራት

ኩራት ልቡናን ጨካኝ ያደርጋል። ኩራተኛ ሰው የሚያስበው ስለራሱና ስለክብሩ ብቻ ነው። በፊቱም እግዚአብሔርንና ሰዎችን አይመለከትም። የሚፈልገውን ነገር ለማግኘት ሲል ከማድረግ የሚቆጠበው ነገር የለም — ሁሉን ያደርጋል። ስለዚህም ጨካኝ ልብ ይኖረዋል። ትሑት ሰው ግን በእግዚአብሔር ፊት ልቡናው የተሰበረ ነው። ሰው በእግዚአብሔር ፊት ራሱን ከአዋረደ ወደ ንስሐ መሔዱ አይቀርም። የልቡና ክፋትም ከእርሱ ዘንድ ይወገዳል፡- ጸጋ እግዚአብሔርንም ያገኛል።

ሰ. መንፈሳዊ ጸጋን ማጣት

መንፈሳውያን ምሥጢራትን በግድየለሽነት የሚፈጽም ሰው ክብራቸውን ይቀንሳል። የሚፈጽማቸው ምሥጢራት እንኳን አይለውጡትም። ከእነርሱም ከሚገኘው በረከት አይሳተፍም መንፈሳዊ ጸጋውን አጥቷልና። ከዚህ የተነሣ ልቡናው እየደነደነ ይሄዳል። መጀመሪያ ወደ ቤተ ክርስቲያን ሲገባ ትሑትና እግዚአብሔርን የሚፈራ ነበር፡- በሚኖርበት ቤቱ እንኳን ሆኖ በእግዚአብሔር ፊት መሆኑን ያስብ ነበር። ቆይቶ ግን በቤተ ክርስቲያን ሲቆይ ኃጢአትን ባለመተዉና በኃጢአት መኖርን በመቀጠሉ — ኃጢአትን በመሥራቱና በመናገሩ ሁሉ ጭምር ያለበት ሥፍራ የማይለውጠው ይሆናል። በተቀደሰው መንበር ፊት ሲቀርብና ሥጋውና ደሙን ሲቀበል በግድየለሽነት ነው። ጸሎቱና የቅዱሳት መጻሕፍት ንባቡ ሁሉ መንፈሳዊ ተመስጦ ይጎድላቸዋል። ጾሙም የታይታ ነው። ልቡናው ኃጢአትን ከመለማመድ የተነሣ የደነደነ ነው። አልተለወጠም።

መንፈሳዊ አገልግሎትን በመደጋገም በመፈጸም የአገልግሎቱን ክብር ከልቡናችን ማጥፋትና የሚገኘውንም ጸጋ ማጣት የለብንም። ለምሳሌ — ንዋያትን ለመጀመሪያ ጊዜ ያየ ሰው በእነዚህ ንዋያት የሚሰጠው ክብርና ያለውም ፍቅር ዘወትር ከሚመላለሰው ሰው እጅግ የበለጠ ነው። ለመጀመሪያ ክህነትን የተቀበለ (ሥልጣን ክህነት ያገኘ) ሰው ለቤተ መቅደሱና ለሥርዓቱ የሚሰጠው ክብር ዘወትር ከሚቀድሰው ካህን የበለጠ ነው። ይህም ሰዎች አንድን ነገር ደጋግመው መሥራታቸው ወይም ማየታቸው ለዚያ ነገር የሚሰጡትን ክብር በእጅጉ የሚቀንሰው መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው። ይህ ደግሞ ልቡናን ወደማደንደን ያደርሳል፡- ከጸጋ የተራቆተም ያደርጋል፡- ይህም መልካም አይደለም።

ስለዚህ መንፈሳዊ አገልግሎትን የሚፈጽም ሰው አገልግሎቱን በመንፈሳዊ ማስተዋል፡- በትሕትና ሊያደርገው ይገባል። በዚህ መልክ የሚያበረክተው አገልግሎት የበለጠ ከመሆኑም በላይ የራሱንም ልቡና ወደ እግዚአብሔር በመመለስ ጸጋን ያገኝበታል።

፭. የመጀመሪያውን እርምጃ ማስወገድ ከጥቃቅን ቀበሮዎችም መጠንቀቅ

ሰው ንስሐ ለመግባት ከወሰነ ወደኃጢአት ከሚመራው የመጀመሪያ እርምጃ መጠንቀቅ ይኖርበታል፡- ምክንያቱም ኃጢአት በአንድ ጊዜ ያለውን ኃይል ተጠቅሞ አያጠቃም። ነገር ግን ቀስ በቀስ ነው እንጂ። ስለዚህም የኃጢአትን መነሻና የዕድገት ደረጃውን መመርመር ያስፈልጋል።

ኃጢአት ከመንካት (ከኃጢአት ጋር ከመገናኘት) ይጀምራል። ከዚያ በውስጣዊ ስሜት ይባባሳል፡- በመቀጠልም ይቀጣጠላል። ሰውም በግድየለሽነት ወይም በስህተት ከኃጢአት ሊገናኝ ይችላል። ጊዜ ከሰጠው ኃጢአት ተጽእኖ ሊያደርግበት ይችላል። ይህንንም ተጽእኖ ካልተቋቋመው ስሜቱ ለኃጢአት ሊነሣሣ በውስጡም ሊቀጣጠልና በመጨረሻም ሊጥለው ይችላል። ጦርነቱ በገሊና በኃጢአት ወይም በመንፈስና በሥጋ መካከል ነው። ይህ ውጊያና ትግል ሰው ለኃጢአት መገዛትን እምቢ ማለቱን ይጠይቃል። ይህ ጦርነት እጅግ በጣም አሰልቺ ሊሆን ይችላል፡- ይሁን እንጂ ከመሸነፍና ከመውደቅ ይልቅ በጦርነቱ ውስጥ ከፈቃደ ሥጋ ጋራ እየታገሉ መቆየቱ ይመረጣል። ሰውም በውጊያው በእና መጠን ወደኃጢአት የሚወስደውን የመጀመሪያ እርምጃ በመቃወም ከኃጢአት ጋር በገጠመው ትግል አሸናፊ ሊሆን ይችላል።

ሰው ከብዙ ድካም በኋላ በኃጢአት ላይ ባለድል ሊሆን ይችላል። ወይም ደግሞ በኃጢአት ተማርኮ ሊሸነፍ ይችላል። ስለዚህ በዚህ ጦርነት አሸናፊውን ለመወሰን አስቸጋሪ ነው። ኃጢአት ሁል ጊዜ እንድንፈጽማት ትገፋፋናለች — ባሕርይዋ ነውና። አንድ ጊዜ በኃጢአት ከወደቅን ደግሞ ጠላት ኃጢአትን ልምድ እስከናደርጋት ድረስ አይተወንም ይዋጋናል እንጂ። የባቢሎናውያንን የምርኮ ሕግ ማስታወሱ ለዚህ ማስረጃ ይሆናል:- ቅዱስ ዳዊት :—

«በባቢሎን ወንዞች አጠገብ በዚያ ተቀመጥን:-ጽዮንንም በሰብናት ጊዜ አለቀስን፤ የማረኩን በዚያ የዝማሬን ቃል ፈለጉብን:- የጽዮንን ዝማሬ ዘምሩልን አሉን:- የእግዚአብሔርን ዝማሬ እንዴት በባዕድ ምድር እንዘምራለን? መዝ.፻፴፯፥፩—፬።

በማለት እንደተናገረው ከተማረኩ በኋላ እንኳ በማይገባ ሥፍራ የእግዚአብሔርን ቃል እንዲናገሩ ሰይጣን በሰዎች አድሮ ይዋጋቸው እንደነበረ ማስተዋል ይቻላል።

ሰው ኃጢአትን ከአሰበ እስኪያገኘው ድረስ እንዲናፍቀው ሰይጣን በልቡናው ያድራል:- በእጅጉ የበረታ የኃጢአት ፍላጎት እንዲያድርበትም ያደርጋል። አግኝቶም ኃጢአትን እስኪፈጽም ድረስ አይለቀውም ከኃጢአት ጋር የጀመረውን ግንኙነትም ፈጽሞ እስካላቋረጠ ድረስ። ስለዚህ ወደኃጢአት የሚያደርሰውን የመጀመሪያ እርምጃ ጨርሶ ማስወገድና ጦርነቱን ማቆም ይገባል።

የመጀመሪያውን እርምጃ ማስወገድ ኃጢአትን ለመጠየፍና ለመቃወም በቂ ማረጋገጫ ከመሆኑም በላይ ወደንጽሕናም ያደርሳል። በዚህ ደረጃ ከጠላት ዲያብሎስና ከመሣሪያው ከኃጢአት ጋር ምንም ድርድር ሊደረግ አይገባም።

የዛፍ ችግኝ ተክሉ ማሳደግ ካልፈለጉ ደግሞ ነቅሎ መጣል ይቻላል። ከበቀለና ካደገ በኋላ ግን ለመንቀልና ለመጣል ቢፈለግ እጅግ አስቸጋሪ ነው። ኃጢአትም እንደዚሁ ነው። ሲጀምርና ገና በልቡና ውስጥ ተፀንሶ በአእምሮ ውስጥ ሲበቅል ተነቅሎ ካልተጣለ ሥር ከሰደደ—ከተለመደ በኋላ ከራስ ለይቶ ለመተው አስቸጋሪ ነው። ስለሆነም ኃጢአትን ከመጀመሪያው ነቅሎ ማጥፋት መልካም ነው። ከተቻለም ከኃጢአት ጋር የሚደረገውን ግንኙነት ማስወገድ የበለጠ ያማረ ነው። በመጽሐፍም— «በዋዘኞች ወንበር

ያልተቀመጠ:- በኃጢአተኞች መንገድ ያልቆመ:- በክፉዎች ምክር ያልሄደ ምስጉን ነው።» ተብሎ ተጽፏል። መዝ.1፥1። ከዚህ ንባብ ሦስት የኃጢአት ደረጃዎችን እንመለከታለን:- እነዚህም መሄድ፣ መቆምና መቀመጥ ናቸው። ከመጀመሪያው ይልቅ የመጨረሻው የከፋ ነውና ኃጢአት በሰው ውስጥ እንዲያድግ ወይም ሰው በኃጢአት እንዲያድግ በውስጥ ከሚቀሰቀስ የኃጢአት ስሜት ራሱን መጠበቅ ተገቢ ነው። ሰው ሁሉ ከመጀመሪያው የኃጢአት እርምጃ ራሱን ማራቅ አለበት:- ይህም የሚቻለው ንስሐ በመግባትና ልብንም ንጹሕ በማድረግ ነው።

በማንኛውም ደረጃ ክፉ ነገር በውስጣችን እንዲያድግ ማድረግ የለብንም። በመጀመሪያው ለክፉ ነገር የሳብችንን ከሰጠነው ተጽእኖ ሊያደርግብን ስለሚችል በተቃውሞአችን ልንጸና ያስፈልጋል። አለበለዚያ ፍጻሜአችን የማያምርና ወደ መንፈሳዊ ሞት የሚያመራ ይሆናል፥ የኃጢአትም ባሪያ እንድንሆን ያደርገናል። ስለዚህ ራሳችንን በመመርመር ልንጠነቀቅ ይገባል።

ሰው ወደኃጢአት በተራመደ መጠን ሃሳቡ ደካማ ይሆናል። ወደ ኃጢአትም ያዘነብላል። በውስጡም ለኃጢአት ሥፍራ ያዘጋጃል። ተጨማሪ እርምጃ በተራመደ ቁጥር በልቡ ውስጥ የነበረው ፍቅረ እግዚአብሔር ይቀንሳል። መውደቁም ግልጽ እየሆነ ይሄዳል። ስለዚህም በመጽሐፍ — «አንቺ ወራዳ የባቢሎን ልጅ ሆይ ሕፃናቶችሽን ይዞ በዓለት ላይ የሚፈጠፍጣቸው የተመሰገነ ነው» ተብሎአል። መዝ.፻፴፯፥፰—፱። የባቢሎን ልጅ (የምርኮ ሀገር) የተባለ ኃጢአት ነው። ልጆች የተባሉት ፈቃዳተ ኃጢአት ናቸው። እነዚህን ልጆች የተባሉ ፈቃዳተ ኃጢአት የሚፈጠፍጣቸው ዓለት የተባለ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ፩ቆር.፲፥፬። ስለዚህም ኃጢአትንና ፈቃዳቱን ሁሉ በክርስቶስ አጋዥነት የሚቋቋምና በአእምሮው ሲታሰብ ጀምሮ ኃጢአትን የሚጠላ ሰው ብፁዕ ነው።

ኃጢአት በሰዎች ሕይወት ውስጥ እንዴት እያደገ ሰዎችን በመንፈሳዊ ሞት እስከ መግደል እንደደረሰ ለማወቅና ለማስተዋል ከቅዱስ መጽሐፍ የሚከተሉትን ጥቂት ምሳሌዎች መጥቀስ ይቻላል:-

ሔዋን:- ሔዋን ከእባብ ጋር መነጋገር በጀመረች ጊዜ አዲስ ሃሳብ ወደልቡናዋ ገባ ከዚያም ወደምኞት አደገ:- ይህ ምኞትም ልቡናዋን አሸነፈው — እርሷም ተንበረከከችለት። በልቧ የነበረው በእግዚአብሔር ማመን ቀስ በቀስ እየጠፋ እባብን ወደማመን ደረሰች:- ፈጽማ እባብ

የነሬትን ባመነች ጊዜ ወደቀች—አዳምም እርሷን ተከትሎ ወደቀ። የሞትም ፍርድ ተፈረደባቸው። ዘፍ.፫፥፮—፲፱።

ሔዋን ከመጀመሪያው እርምጃ ራሷን ግታት ነበረባት:- እግዚአብሔር የነገራትን ትታ እባብን ከማድመጥ፤ ከማመንና፤ ከመጎምጀት የተባለችውንም ከመፈጸም መቆጠብ ነበረባት። የመጀመሪያውን እርምጃ መቃወም ባለመቻሏ ከትንሿ እስከ መውደቅና ሞት የሚያደርሰውን ኃጢአት ሠራች። ይህን ሁሉ ገና ከመጀመሪያው እባብን በመቃወም ከእርሷ ልታርቀው ትችል ነበር።

በኃጢአት እንዳይወድቅ የሚፈልግ ማንም ቢኖር ከእባብና ከእባብ ሃሳብ መራቅ አለበት። «ክፉ ባልንጀርነት መልካሙን አመል ያጠፋልና።» ፩ቆሮ.፲፭፥፴፫።

ሶምሶን:- ሶምሶን የወደቀው ከማየት የተነሣ ነው። ዓይን ኃጢአትን ከማየት ልትቆጠብ ይገባል። ሶምሶን ምንም እንኳ ታላቅና ክቡር የእግዚአብሔርም መንፈስ ያደረበት ሰው ቢሆን የመጀመሪያውን የኃጢአት እርምጃ በመራመዱ የተነሣ ለመውደቅ በቅቷል። የአወዳደቁ መጀመሪያ ወደ ጋዛ ወርዶ ደሊላን ባየ ጊዜ ነው። ካያት በኋላ በሥጋዊ ፍቅር ወደዳት—አብሯትም መኖር ጀመረ:- ካላስተዋለምም ኃጢአትን ያጣም ነበርና። ባለማስተዋሉም ምሥጢሩን ሁሉ ለደሊላ ነገራት:- ክብሩን በእርሷ ስለለወጠ በእርሷም አማካኝነት ምሥጢሩን ስለዐወቁበት ጠላቶቹ ድል ነሡት፤ እርሷም አሳልፋ ለተቃዋሚዎችና ፀጉሩን በላጨች ጊዜ ክብሩም ኃይሉም ከዳው—ይዘውም አዋረዱት—ዓይኑንም አውጥተው እንደ ጋይ ባሪያ አደረጉት። መሳ.፲፮፥፩፤ ፲፱፥፳፤ ፳፩፥፴፩። ከመጀመሪያው ዓይኑን ኃጢአትን ከማየት ቢከለክል—ልቡናውን ከመመኘት ቢመልስ የመጀመሪያውን እርምጃ ቢያስወግድ ኖሮ ለዚህ ባልበቃም ነበር።

ሎጥ:- ሎጥ ወደሰዶም ከመውረዱ በፊት ከአብርሃም ጋር ይኖር ነበር። በኋላም የሀብትና የብቸኝነት ፍላጎት ባደረበት ጊዜ የምድሪቱን ልምላሜ ብቻ በመመልከት ለም መሬት ፍለጋ ከአብርሃም ተለየ። ፍላጎቱም ከአብርሃም ለየው። ይህም የመጀመሪያው ውድቀቱ ነበር። ሰዶምን ለምለማ ባያት ጊዜም በዚያ ለመኖር ወደደ። በራሱ ፍላጎትም መኖሪያውን መረጠ:- ይህ ደግሞ ሁለተኛው ስህተቱ ነበር። ሎጥ የተመለከተው የምድሪቱን አረንጓዴ ልምላሜ ብቻ ነው እንጂ ሰዶምን የሞሏት በፍትወተ ኃጢአት የተቃጠሉ ሰዎች ነበሩ። የሎጥ ምርጫ መንፈሳዊ አልነበረም—እርሱ መንፈሳዊውን ነገር አልተመለከተም—የእግዚአብሔርንም ፈቃድ

አልጠየቀምና። ከዚህ የተነሣ ሥጋዊ ምድራዊ ነገርን ተመልክቶ ሀብትንም ሽቶ አብርሃምንና ድንኳኑን ትቶ ተለየው። ወደለማ ምድር ለመኖር በዚያም ከኃጢአተኞችና ከክፉዎች መካከል መኖርን መረጠ። ምድራዊ ሀብት ወዳለበት ሄደ። እግዚአብሔር ወደሚመለክበት ግን አይደለም። ሀብት ምድራዊን አስቀድሞ መንፈሳዊ ሕይወቱን ሁለተኛ አደረገ ዘፍ.፲፫፥፲—፲፫። «ጻድቅ ሎጥም በመካከላቸው ሲኖር እያየና እየሰማ በአመፃ ሥራቸው ጻድቅ ነፍሱን አስጨንቆ ነበርና።» ፪ጴጥ.፪፥፰።

አብረዋቸው መኖር ከጀመረ በኋላ ከሰዶማውያን ተደባለቀ:- ልጆቹንም ለእነርሱ ዳረ። ከእነርሱ ጋር በመመሳሰሉም መንፈሳዊ እሴትነቱን ንቀው ክብር ነሡት:- እግዚአብሔርም እንደአዘዛቸው ሲነግራቸው ቢሞክር ተገለቀበት:- የዚህ ሁሉ ፍጻሜም የሰዶም በእሳት መጋየት ሆነ። ሎጥም ያለውን ሀብት ሁሉ በዚያ አጣ:- ሀብቱን ብቻ ሳይሆን ሚስቱንም ጭምር በዚያ አጣ። ዘፍ.፲፱፥፲፭። ትንሿ የመጀመሪያ ፍላጎቱ ባትገዛውና ለፍላጎቱ ታዛዥ ሆኖ ከአብርሃም ባይለይ ለእርሱ መልካም ነበር። አብርሃም የእግዚአብሔር ቅዱስ ነውና:- በመጀመሪያ በልቡናው የበቀለውን ሰፊ መሬት የመያዝ ምኞትና ባለብዙ ሀብት የመሆን ፍላጎቱን መዋጋትና መቅጨት ነበረበት። የመጀመሪያውን እርምጃ ቢገታ የመጨረሻው ጥፋትና ኪሳራ አይደርስበትም ነበር።

ዳዊት:- ዳዊት ሠራዊቱ ከፍልስጤማውያን ጋር በመዋጋት ላይ በነበረበት ጊዜ እርሱ መዝናናትን ፈልጎ በቤተ መንግሥቱ ቀረ። ቢሎርነቱም ምንም ሃሳብ አልነበረውም። በሰገነቱ ሲናፈስ የተመለከታትን የኦርዮን ሚስት ወድዶ በእርሷ ላይ ፈቃዱን ፈጸመ—ቀጥሎም የራሱን ኃጢአት ለመሸፈን ኦርዮን አስጠርቶት ወደቤቱ እንዲሄድ ባዘዘው ጊዜ እርሱ ወገኖቼ ሲዋጉ እኔ ወደ ቤቴ ገብቼ እበላና እጠጣ ዘንድ ከሚስቴም ጋር እተኛ ዘንድ አይሆንልኝም ብሏልና በዚያ ቅጽበት ከዳዊት ይልቅ እርሱ ጀግና ነበር። ፪ሳሙ.፲፩፥፲፩።

ዳዊት ንጉሥ ሳኦል ባሳደደው ጊዜ፤ ወታደሮችን እየመራ ይዋጋ በነበረ ጊዜ አልበደለም ነበር። ሲመቸው:- በቤተ መንግሥት መኖር ሲጀምር:- የሚያዝናኑት አገልጋዮችና ባሮች ሲኖሩት ወታደሮቹን ለውጊያ ልኮ እርሱ ግን በቤቱ ተኛ። ሲዝናናም አየ—ተመኘም—ኃጢአትንም ሠራ የፈጸመውን ለመደበቅም ሲል ሌላ ኃጢአትን ሠራ፤ ቀጥሎም ነፍስ ገደለ። ፪ሳሙ.፲፩፥፩—፲፯። የመጀመሪያውን በቤተ መንግሥት የመዋል ሃሳብ

ቢዋጋው ኖሮ አያይም ነበርና አይወድቅም ነበር። ይሁን እንጂ ከዚህ በኋላ ስለኃጢአቱ እያሰላሰለ አልጋውን በዕንባ እያራሰ ያድር ነበር። መዝ.፮፥፮—፯።

ሰሎሞን:- ማስተዋልንና መንፈሳዊ ጥበብን ከእግዚአብሔር ለምኖ ያገኘው — እግዚአብሔርም ሁለቴ ተገልጦ ያነጋገረው (፩ነገ.፲፩፥፱) ንጉሥ ሰሎሞን እንዴት እንደተሳሳተ ስንመረምር ይገርመን ይሆናል። ኃጢአት በአንዴ ሳይሆን ቀስ በቀስ በልቡናው አድጎ ነው በመጨረሻ የጣለው። የመጀመሪያው እርምጃ ከባዕዳን ሴቶች ወገን ሚስት ማግባቱ ነው። ፩ነገ.፲፩፥፲፯—፳፪። ይህ ሁኔታ ሰሎሞን ሌሎችንም በዕዳን ሴቶች እስከወደደ ድረስ ቀጠለ። ፩ነገ.፲፩፥፩። በዚህ ድርጊቱም የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ተላለፈ። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ለእነዚህ ባዕዳን ሴቶች በተራራ ላይ ቤተ ጣዖት (መሠዊያ) ሠራላቸው። ፩ነገ.፲፩፥፯—፰። ከዚህ በኋላ ልቡናው ወደጣዖት አዘንብሏልና ፍጻሜው መልካም አልሆነም:- በእግዚአብሔርም ፊት ክፉትን አደረገ። ይህ ሁሉ በመጀመሪያው እርምጃ ከፈጸመው ስህተት የመጣ ነው።

እንግዲህ እኛም ብንሆን ከቀደምት አበው፣ ከነቢያት፣ በእግዚአብሔር ፊት በጥበባቸው ተመስግነው ከነበሩ ታላላቅ ሰዎች በኋላም በስህተትና በኃጢአት ከወደቁት ሰዎች አንበልጥምና ከመጀመሪያውና ወደኃጢአት ከሚወስደው እርምጃ መጠንቀቅ—ከእርሱም መሸሽ ያስፈልገናል። መጽሐፍም ኃጢአት «ወግታ የጣለቻቸው ብዙ ናቸውና:- እርሷም የገደለቻቸው እጅግ ብዙ ናቸው» ይላል። ምሳ.፯፥፳፮። ስለዚህ ኃጢአት ሊያጠፋን ሲያገኝ ሳይሆን ገና ከምንጩ ልንጠላውና ከእኛ ልናስወግደው ይገባናል። ይህን ብናደርግ ደግሞ የእግዚአብሔርን ቃል ስንፈጽም እንገኛለን። «ወይናችን አብቧልና የወይናችንን ቦታ የሚያጠፉትን ቀበሮዎች:- ጥቃቅኑን ቀበሮዎች አጥምዱችሁ ያዙልን»» በማለት መኃ.፪፥፲፭። ወይን የተባለ በአጠቃላይ ቤተክርስቲያን ስትሆን በተናጠል ደግሞ የእያንዳንዱ ክርስቲያን ልቡና ነው። ቀበሮዎች የተባሉ ደግሞ በሰው ግምት ጥቃቅን የሚመስሉ—ስለዚህም ትኩረት የማንሰጣቸው ኃጢአቶች ናቸው። እነዚህ ኃጢአቶች ጥቃቅን ከመሆናቸው የተነሣ የሚያስተውላቸው ባለመኖሩ የሚያስከትሉት ጥፋትና አደጋ ከፍተኛ ነው። ስለሚናቁ ሳይታወቅ ቀስ በቀስ ያድጉና ሊገቱ ከማይችሉበት ደረጃ ይደርሳሉ። ስለሆነም በሕይወታችን ስለአሉት ጥቃቅን ቀበሮዎች እንድንመረምርና ፈልገን እንድናጠፋቸው — ማለትም ቀላልና ትንሽ ነው ብለን የምንንቀው ንቀንም የምንሠራው ኃጢአት በእኛ ዘንድ እንዳይኖር ያስፈልጋል። ምክንያቱም:-

«በመርከብ ላይ ያለች ቀዳዳ ካልተደፈነች ቆይታ መርከቡን ለመስጠም ታደርሰዋለች።»

«ዓባይ ሞልቶ የሚፈሰው በኢትዮጵያ ተራሮች ላይ በወረዱ የዝናብ ነጠብጣብ ነው።»

«የክርስቶስ መስቀል የተደበቀበት የቆሻሻ ክምር የጀመረው በአንድ ቅርጫት ቆሻሻ ነው።»

«ረጅሙ የኃጢአት ጉዞ የሚጀመረው በመጀመሪያይቱ አንዲት እርምጃ ነው።»

ስለዚህ ከእነዚህ ጥቃቅን ቀበሮዎች በእጅጉ ልንጠነቀቅና ራሳችንንም ልንጠብቅ ያስፈልጋል። እነዚህ ጥቃቅን ቀበሮዎች የተባሉት — ስንፍና፣ ግድየለሽነት፣ ምኞት፣ የማይገባ ንግግር፣ ዋዛፈዛዛ፣ የማይገባ ጠባይም —ወዘተ ሊሆኑ ይችላሉ። በትንሹ ነገር የሚጠነቀቅ በትልቁም እንዲሁ መሆኑን መዘንጋት አይገባም። ይህም እንግሊዞች — «ለሳንቲሞቹ ከተጠነቀቅህ ብሩ መጠራቀሙ አይቀርም።» የሚሉትን አባባል ይመስላል። እናም ትንሽ ነውና የሚያመጣው አደጋ የለም ብለን በግድየለሽነት የምንሠራው ኃጢአት መኖር የለበትም ይልቁንም ልናተኩርበት ይገባል እንጂ።

ጥቃቅኑ ቀበሮዎች የቅዱሳኑንም ሕይወት ሲፈትኑ ታይተዋል። ለምሳሌ ያህልም የሚከተሉትን መጥቀስ ይቻላል።

አብርሃም:- ራሱን ለማዳን ብሎ ሁለት ጊዜ ሚስቱ ሣራን እኅቴ ናት በማለት ዋሸ። እግዚአብሔር ባይታደጋት ኖሮ በእርሱ ግድየለሽነት የተነሣ የሌላ ሰው ሚስት ትሆን ነበር። ዘፍ.፲፪፥፲—፳፤ ዘፍ.፳፥፩—፲፰። በአብርሃም ሕይወት ውስጥ የነበረው ቀበሮ የእምነት ደካማነት ሳይሆን ግድየለሽነት ነበር። በረሃቡና በችግሩ ጊዜ የረዳውን እግዚአብሔርን ትቶ ከግድየለሽነቱ የተነሣ የሰዎችን ዕርዳታ ተስፋ እንዲያደርግና ሰዎችን እንዲታመን አደረገው። በዚህ ጊዜም እንዲፈራና በእግዚአብሔር ላይ ያለውን እምነት እንዲያጣ ሆነ:- ይህም ለመዋሸት አበቃው—ባለማስተዋሉም ሚስቱን አሳልፎ ለመስጠት አበቃው።

ኢዮብ:- በጽድቁ መታመን በጀመረ ጊዜ ጥቃቅኑ ቀበሮዎች ወደ ኢዮብ ሕይወትም ገቡ። ራሱንም ባጸደቀ ጊዜ እግዚአብሔር ይፈትነው ዘንድ ወደደ። ኢዮ.፴፪፥፩። ከዚህ ፈተና የተነሣ ግን ማንነቱን ዐወቀ:- «እኔ የማላስተውለውን የማላውቀውን ድንቅ ነገር ተናግሬአለሁ» ኢዮ.፵፪፥፫።

በማለትም ራሱን ወቀሰ። እንግዲህ ራስን ጻድቅ አድርጎ መቁጠርና የራስን ጽድቅም መናገር ሊጥል ይችላልና ከዚህ ቀበሮ መጠንቀቅ ያስፈልጋል።

ዮሴፍ፡- ጻድቁ ዮሴፍን ለመሸጥ ያበቃው ስለራሱ መናገሩ ነው። ያየውን ሕልም ለገዛ ወንድሞቹ ቢነግራቸው ስለቀኑበት ጠሉት — ስለጠሉትም ለነጋዴ ሸጡት። ዘፍ.፴፯፥፰። ከዚህ አንጻር እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም የሆነውን ሁሉ በልቧ መጠበቋ መልካም ነበር። ሉቃ.፪፥፶፩። ስለዚህ በመጽሐፍ «እንደ ጥበበኞች እንጂ ጥበብ እንደሌላቸው ሳይሆን እንዴት እንድትመላለሱ በጥንቃቄ ተጠበቁ» ተብሏልና ጥበበኛ መሆን ይገባል። ኤፌ.፭፥፲፭። ምክንያቱም ትንሽ የሚመስለውና የሚናቀው ስህተት ከከፋ መከራ ከዘለዓለም ሞት ሊያደርስ ይችላልና በጥንቃቄና በጥበብ መኖርን ገንዘብ ማድረግ ጠቃሚ ነው።

በቤቱ ውስጥ ሥልጣን የሆነ ሰው በውጭም ያለጥርጥር ሥልጣን ይሆናል — በቅድስና ራሱን የጠበቀ ነውና።

ዲያብሎስ ለክፋት ጠቢብ ነው። ስለዚህ በአንድ ጊዜ እንደናዳ በሚወርድ ኃጢአት ሰውን ማጥመድና ማጥፋት አይሞክርም። የሚጀምረው ግን በትንሹና የመርፌ ቀዳዳ በምታክል ፈቃደ ኃጢአት በመግባት ነው። ለዚህ ነው አስተዋይና ጠንቃቃ መሆን መልካም ነው የተባለው — ግራ ቀኙን መመልከት። ብዙ ኃጢአቶች በትንሹ ደረጃ የሚጀምሩ ናቸው።

ዲያብሎስ በአንድ ጊዜ እንዳንጸልይ አያደርገንም — ነገር ግን ከተለመደው የጸሎት ጊዜ ያዘገየናል። ለጸሎት በቂ ጊዜ በሆነ ባልሆነው ጥቃቅን ምክንያት ከመደበኛው የጸሎት ሰዓት እንድናዘገይ ያደርገናል። በዚህ ጊዜ የጀመሩትን ማቋረጥና ለእርሱም ፈንታ መስጠት አይገባም። ይህ የኃጢአት የመጀመሪያ ደረጃ ነውና። የኃጢአት የመጀመሪያ ደረጃ በራሱ ኃጢአት ነው ማለት አይደለም። ነገር ግን በየጥቂት ከሚዘወተር የማድየለሽነት ተግባር የሚመነጭም ሊሆን ይችላል። ዘወትር በቤቱ ተቀምጦ ሬዲዮ የሚያዳምጥ:- ቴሌቪዥንና ትምህርታዊ ፊልሞችን የሚከታተል ሰው ከመንፈሳዊ ጉባኤያት ሊቀር ይችላል:- ወደሚያየውና ወደሚከታተለው የቴሌቪዥንና የሬድዮ መርሐ-ግብር አዘንብሏልና። ይህም ወደጥፋት የሚያደርስ የመጀመሪያ እርምጃ ሊሆን ስለሚችል ጥንቃቄ ያስፈልጋል።

የኃጢአት የመጀመሪያ ደረጃዎች እንደየሰዉ ልዩነት የተለያዩ ሊሆኑ ይችላሉ። ስለዚህ በየራሳችን ያለውን የኃጢአት የመጀመሪያ ደረጃ ፈልገን ልንዋጋው:- ከእኛም ልናስወግደው — ከዚህ አንጻርም ጠንቃቆች ልንሆን ይገባናል።

እንግዲህ ጥቃቅን ቀበሮዎችንም በማወቅ ራሳችንን እናድን:- ሌሎች በእነዚህ ጥቃቅን ቀበሮዎች የተነሣ ሲወድቁ እያየን እኛ ደግሞ ከራሳችን እናርቃቸው:- እኛም ከእነርሱ በመራቅ ሌሎችንም ደግሞ ከጥቃቅን ቀበሮዎች እንዲርቁ እርዳታ እንሁን። ይበልጡን በቅድስና እንኳ የሚኖሩትን ሳይቀር እንደአደናቀፉ እያሰብን እንጠንቀቅ:- በመጽሐፍም ደግሞ «ኃያላን እንዴት ወደቁ? የሰልፍም ዕቃ እንዴት ጠፉ?» መባሉን ማስተዋል ይጠቅማል። ፪ሳሙ.፩፥፳፯።

ከመጀመሪያው የኃጢአት እርምጃ መጠንቀቅን ገንዘብ ብናደርግ በሕይወታችን አስተዋይነትን እንማራለን። ከጥቃቅን ቀበሮዎች ራሳችንን የለየን ለመሆናችንም እርግጠኞች መሆን አለብን።

የውኃን ጥም መቋቋም የለመደው አፋችን ወይን አያምረውምና:- ዳቦ መራብንም የታገሠው ሆዳችን ሥጋ መብላት አያምረውምና:- ለትንሹ ኃጢአት የልቡናችንን በር ከዘጋን ወደጥፋት በሚወስደው መንገድ መጓዝ አንጀምርም።

፮. መሰናክሎችንና የኃጢአት ምንጮችን ማስወገድ

ማንኛውም ክርስቲያን የትኛውንም ዓይነት መሰናክል ከእርሱ ዘንድ ማስወገድ አለበት። እነዚህ መሰናክሎችም ሌሎች በመንፈሳዊ ጉዞአችን ፊት የሚያኖሩአቸውና እኛም በሌሎች ክርስቲያኖች መንፈሳዊ ጉዞ ፊት የምናኖራቸው ናቸው።

መሰናክሎች (ማሰናከያዎች) አደገኞች ናቸው:-

በድፍኑ መሰናከል ማለት መውደቅ ማለት ነው። ማሰናከያ የሚያደርገው ሰውም ለወደቀው ሰው ሕይወት ተጠያቂ ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «ማሰናከያ ለሚመጣበት ለዚያ ሰው ወዮለት» በማለት ተናግሯል። ማቴ.፲፰፥፯። እንዲሁም ደግሞ «ከእነዚህ ከታናናሾቹ አንዱን የሚያሰናክል ሁሉ የወፍጮ ድንጋይ በአንገቱ ታሥሮ ወደ ጥልቅ ባሕር መስጠም ይሻለው ነበር» በማለት አበክሮ አስገንዝቦአል። ማቴ.፲፰፥፮። ሉቃ.፲፯፥፪።

«ለዚያ ሰው ወዮ» የሚለው ሐረግ የኃጢአቱን ታላቅነት ያመለክታል። ይህን ያስተዋለው ቅዱስ ጳውሎስ «መብል ወንድሜን የሚያሰናክለው ከሆነ ለዘላለም ከቶ ሥጋ አልበላም።» በማለት ተናግሯል። ፩ቆሮ.፰፥፲፫። በመጽሐፍ እንደተጻፈው ማሰናከያን የሚያደርጉና ለሌሎች በኃጢአት መውደቅ ምክንያት የሆኑ በመጨረሻም ለመቀጣት የመጀመሪያ ናቸው።

«እንግዲህ እንከርዳድ ተለቅሞ በእሳት እንደሚቃጠል በዓለም መጨረሻ እንዲሁ ይሆናል። የሰው ልጅ መላእክቱን ይልካል ከመንግሥቱም እንቅፋትን ሁሉ ዓመፃንም የሚያደርጉትን ይለቅማሉ፡- ወደእቶነ እሳትም ይጥሉአቸዋል።» ማቴ.፲፫፥፵-፵፪።

ማሰናከል ከባድ ኃጢአት ነው። ይልቁኑ ደግሞ ታናናሾችን ማሰናከል እጅግ የከፋ ነው። ሉቃ.፲፯፥፪። ታናናሾች የተባሉት የተነገራቸውን በቀላሉ የሚያምኑ ትሑታን ልብ፤ ሕፃናት አእምሮ የሆኑ የዋሃን ናቸው። እነዚህ ኃጢአትን ያልለመዱ ከፋትንም የማያውቁ ናቸውና እንዲህ ያሉትን ማሰናከል ወይም ከመንፈሳዊ የሕይወት ጉዞአቸው ማደናቀፍ ከባድ ነው። ሔዋን ኃጢአትን የማታውቅ ነበረች። ከኃጢአት ጋራ ያስተዋወቃትና አሰናከሉም የጣላት እባብ ነው። ስለዚህም ዘወትር ራሱን እየተመታ እንዲገደል ተረገመ።

ማሰናከያን የሚያደርግ ሰው ለሕፃናት ክፋትን እንደሚያስተምር ሰው ነው። ሕፃናት ያላዩአቸውን ያደርጋሉ፡- የነገሯቸውንም ይናገራሉና ሕፃናትን ማታለል ታላቅ በደል ነው። ለሕፃናት የሚቀርቡ ማሰናከያዎች እጅግ አደገኛ በመሆናቸው ሕፃናትን ላለማሰናከል ከባድ ጥንቃቄ ሊደረግላቸው ይገባል። ስለሆነም ታናናሾችን ከማሰናከል በእጅጉ መጠበቅ ያስፈልጋል—በአእምሮ፤ በዕውቀት፤ በዕድሜ ታናናሾች የሆኑና የነገሯቸውን ሁሉ በየዋህነት የሚቀበሉ ብዙ ናቸውና።

ታናሹን የሚያሰናክል ባልታጠቀና መከላከያም በሌለው ሰው ላይ ተኩስ እንደከፈተ ወታደር ይቆጠራል። ስለዚህ በሌሎች ክርስቲያኖች መንፈሳዊ የሕይወት ጉዞ የማሰናከያ ድንጋይ ከማኖርና እንቅፋት ከመሆን በእጅጉ ልንጠነቀቅ ይገባል። እኛ ስለሠራነው ኃጢአት ንስሐ ገብተን በፍጹም ልባችንም ወደ እግዚአብሔር ተመልሰን ይቅርታ ልናገኝ እንችላለን። ያሰናከልናቸው ሰዎች በኃጢአት መኖርን ቢቀጥሉ የሚሰማን ስሜት እንዴት ያለ ነው? ምንም እንኳ ለእኛ ይቅርታ ቢደረግልንም ስለእነዚያ ሰዎች በእጅጉ ማዘናችንና በፀፀት መቃጠላችን አይቀርም፡- በእኛ ምክንያት ሰው ጠፍቷልና ከመንፈሳዊ ጉዞው ተሰናክሏልና። ስለዚህ መሰናከል ላለመሆን ማሰናከያንም ላለማድረግ መጠንቀቅ ጠቃሚ ነው።

በሌላ በኩል ግን ማሰናከያው ወደእኛ የመጣብን እንደሆነ የማሰናከያውን ድንጋይና የኃጢአት ምክንያት የሆነውን ነገር ከእኛ ማስወገድ ይኖርብናል። መልአክ እግዚአብሔር ለሎጥ «ራስህን አድን...በዚህም ዙሪያ አትቁም

እንዳትጠፋም።» በማለት የመከረውን ምክር ማሰብ ይገባናል። ዘፍ.፲፱፥፲፯።

በዚሁ መሠረት አባታችን አብርሃም ከካራን ወጥቶ እንደዳነ፡- ጻድቁ ዮሴፍም ከምታሳድደው ኃጢአት ሸሽቶ እንደዳነ እኛም ደግሞ ተሰናክለን ከመውደቅ ለመዳን የተቻለንን ሁሉ ማድረግ ይገባናል። ከመሰናከልና ከኃጢአት መሸሻችን ኃጢአትን መቃወማችንን የሚያስረዳ ነው። ይህም ልቡናችን ኃጢአትን የማይፈልገው መሆኑን ይገልጣልና ከኃጢአት መሸሽን እንደደካማነት ልንቆጥረው አይገባም ይልቅ እንደ አሸናፊነት ነው እንጂ። ኃጢአትን የሸሸ ኃጢአትን የጠላ ነውና ድል የነሣው እርሱ ነው። ከመሰናከል መሸሽ እንጂ ራስን ለፈተና ማጋለጥ ጥበብ አይደለም። አባቶችም ከኃጢአት መሸሽ እንዲገባ እንዲህ ብለው ይመክራሉ።

«ወደ ኃጢአት የቀረበ ሁለት ውጊያ አለበት፡- ከውስጥም ከውጭም፡- ከኃጢአት የራቀ ግን ውጊያው አንድ ብቻ ነው ከውጭ።»

በቅዱስ መጽሐፍም

«ከክፉ የኀልማሳነት ምኞት ሽሽ።» ፪ጢሞ.፪፥፳፪።

«አትሳቱ ክፉ ባልንጀርነት መልካሙን አመል ያጠፋልና» ፩ቆሮ.፲፭፥፴፫።

«በክፉዎች ምክር ያልሄደ፡- በኃጢአተኞችም መንገድ ያልቆመ፡- በዋዘኞች ወንበር ያልተቀመጠ ምስጉን ነው» የሚሉ ምክሮች ተጽፈዋል። መዝ.፩፥፩። ይህ የተባለበት ምክንያትም በእነዚህ ክፉ ፍላጎቶችና ተግባራት መጠመድ ያሰናክላልና ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «ቀኝ እጅህ ብታሰናክልህ ከአንተ ቆርጠህ ጣላት» በማለት በተራራው ስብከቱ አስተምሯል። ማቴ.፭፥፳፱-፴። ማቴ.፲፰፥፰-፱። ይህ ቃልም የሚያመለክተው ጌታችን መሰናከልን ወይም ማሰናከያን በማስወገድ ላይ ከፍያለ ትኩረት ማድረጉን ነው። በጌታችን ትምህርት ዓይን፡- እጅ፤ የተባሉት አብዝተን የምንወደውን፡- የምናከብረውን፡- የሚረዳንን፡- የምንመካበትን ሰው ሥልጣን፡- ሀብት፡- ክብር ወዘተ ሊሆን ይችላል። እነዚህ ሁሉ የሚያሰናክሉን ከሆነ ከእኛ አውጥተን ልንጥላቸው ያስፈልጋል። በእነዚህ ተመክቶ በዘለዓለም ፍዳ ከመሰቃየት ትምክህቱንና ክብሩን አጥቶ የዘለዓለምን ሕይወት ማግኘት ይሻላልና።